

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az oroszok Istene.

Budapest, július 4.

(8.) Amint egykor magyar vendégség nem lehetett meg lengyel menekült nélkül, azonképpen mostanság minden prágai Szokol-ünnepnek megvan a maga orosz tábornoka. Az idei cseh céccó különösen nagyszabású volt. Európa minden részéről szedtek össze minden nemzetiségű szlávokat, sőt nem szlávokat is. A muszka generális ezuttal megkapta a maga francia szövetségeseit is a párisi községtanács kiküldöttjeinek képében. A prágai ünnep tehát igazándi pánszláv ünnep volt, amelyet megkoronázott a vendégszereplő orosz hadfinak vendéglátóihoz intézett bucsulevele.

Ezt a levelet bizonyos, hogy már legközelebb lázas buzgalommal fogja dezavualni az orosz hivatalos politika és egész határozottsággal meg lehet jósolni, hogy Rittich tábornok urat épp úgy beszámíthatatlannak fogják nyilvánítani, mint annak idején Prágában járt elődjét. Mert az olyan csodálatos véletlen, hogy Prágába csupa beszámíthatatlan, részeges, bolond generálisok járnak, akiknek rendszeresen akkor tör ki a beszámíthatatlanság, mikor már visszatértek hazájukba, hátrahagyván egy tősztot, vagy levelet, amelyről igen sokat beszélnek, míg csak ki nem sül a szerzőjükről, hogy bolond és alkoholista. A valóság azonban az, hogy addig, míg ezeket a tulajdonságaikat hivatalosan nem konstataják, roppant komolyan veszik őket és roppant komoly urak ünneplik őket, mint a hatalmas orosz nép köveit. És Rittich tábornok ur most már bizonyára egész lelki nyugalommal várja, hogy leleplezik, mint világjáró futóbolondot, minekutána megírta kisdud levelét, amelyben biztosítja a cseheket, hogy Oroszországban, „ebben a végtelen szláv birodalomban” meg fogják találni „mindazt, amit keresnek és re-

mélnék”, sőt még ennél többet is és tudtukra adja, hogy „hol van a szláv erő forrása”, végül pedig felszólítja őket, hogy „bizának az oroszok Istenében, aki nem fogja őket elhagyni.”

Isten ments, hogy szerfölyött tragikusan fogjuk fel ezt a levelet, vagy akár az egész prágai sokadalmat. Egészen nyugodtak vagyunk a felől, hogy az oroszok Istenének egyelőre sokkal több gondot ad a maga népe, ezer bajával, nyomorúságával, belső forrongásával, semhogy pártfogásába vehetné a Moszkva felé sandító cseheket és egyéb szlávokat is. De az a sokadalom, amelyen mámoros lelkesedésben ölelkeztek csehek, oroszok, szerbek, tótok és lengyelek s ráadásul a francia főváros hivatalos képviselői, szíptománának mégis csak elég komoly. Különösen, ha egybevetjük mindentéle mellékkörülményekkel, amelyek a háttérben, félhomályban gyanusan egészítik ki azokat a dolgokat, amelyek Prágában teljes világhossz mellett történtek. Valamelyes összefüggést lehetetlen nem látni abban az általános feléledésben, amelyet mostanában a szláv áramlatok és a velők rokon törekvések széléteben mutatnak. Míg Prágában folyt a nagy ölelkezéssel vegyes dinom-dánom, az alatt Magyarországon előpattan a tótok választási programja, napfényre kerülnek a görög-katholikus pánszláv papok makinációi itthon és a tengeren túl; és körülbelül egy időben bukkan fel a Rimler-féle leleplezés Ugornak francia-orosz szövetséget kovácsoló és nemzetségeket békitő akciójáról.

Valami furcsa nekirátorodás jelei tüneznek elő ezekben a véletlennel látszó találkozásokban. Mintha új életre kapott volna a minden szlávok szolidaritásának hivatalosan mindig letagadott, de a valóságból soha ki nem vesző gondolata. És ebbe a gondolathoz új árnyalatot vitt bele a prágai ünnepek-

nek egy eddig szokatlan momentuma, a francia hivatalos részvétele és a szertelen francia-ünnepelés, amely elment egészen odáig, hogy táviratban köszöntötték „Déruléde-et és egy cseh képviselő szónoklatában zúgó Nazdar és Slava kiáltások közt jelentette ki, hogy a szlávoknak három szent városuk van: Prága, Moszkva és — Páris.

Jó lesz tehát mindenesetre nyitott szemmel ügyelnünk ezekre a dolgokra és mindazokra, amik nyomukban következnek. Ismételjünk ebből az alkalomból is, amit nem lehet elégszer hangoztatunk, hogy a pánszláv és klerikális és hármasszövetségellenes törekvések egyazon eszméáramlat szülöttei. A felvidéki tót kolompások, akik választási manifesztumokban együtt emlegetik a tót „nemzet” jogait az egyházipolitikai törvények revíziójával; a néppárt, amely a maga programjával egyenesen mintát adott a tót programnak; Vályi püspök papjai, akik belopják hivatalos jegyzőkönyvi nyelvnek az orosz; az amerikai pánszláv lelkészek, akik a magyarországi kivándorlókból nevelik a pánszláv propaganda ügnyökei; a prágai Szokol-ünnep hősei és — Ugorn Gábor: valamennyien, részint tán öntudatlanul, de nagyrészt nyilván öntudatosan egy politikai gondolatnak az érlelésén dolgoznak. Ami különösen Ugorn Gábort illeti, aki indulatosan tiltakozott az ellen, hogy orosz szövetséget is keresett, felkérjük, legyen szives a Prágában történtek után megmondani, hogyan képzeli el a francia szövetséget Oroszország nélkül, vagy éppen Oroszország ellen? Mikor három a szent város: Prága, Moszkva és Páris?

És ezek után higgye, aki akarja, hogy az a bizonyos muszka generális bolond. Ő maga nagyon jól tudja, hogy mit csinált. És tudják a prágai szokolisták és valamennyien, akik együtt küldik fohászait „a szláv erő forrásához”, az oroszok hatalmas Istenéhez...

TÁRCA.

Az özvegyasszony szamarai.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nógrádi László.

Az Annalesek Parabolák című fejezetének harmadik cikkulusa így szól:

„Az hívségről szólván az híveknek, a következőt mondtam el: Történt, hogy meghalt az ember. Vala pedig neki szép, fiatal felesége, kit mindenek fölött szeretett vala és mindenben kedveskedék neki. Maradt utána még két szamar, kiket gyakorta ütött vala s mindentéle nehéz terheket cipeltetett velők. És mi történt bolta után? Az asszony hamarosan elfelejté urat, nevet, kacaráz vala és magát ékesgetőn viseli mindenek fölött. A két szamarak pedig nap-nap mellett állnak és szomorkodnak vala, várván gazdájok ütését. Ime, a hívség példájára álljon előttetek a két szamar...”

... Tehát álljon itt a két szamar, ambátor most éppen a Kenetes Péter földje mellett legelnek. Nagy fejeket mélyen betemetik a finom fűbe. A rét is, meg ők is özvegy Csipkésnéhez tartoznak, tehát mitől sem kell félni. Nyugodtan is ropogatják a kitünő zöld csomógét egy ideig. De aztán! — Aztán arra száll egy nagy zöld dongó, éppen a Misi szamar orra előtt zümmög el, úgy hogy ijedve kapja fel fejét. Nagy szemei meredten bámulnak a dongó után, fülével ide-oda legyintget.

— No, no, mi az, — lóbálja a fejét Misi felé tartva a Jutka szamar.
— Mi az? Egy dongó.

— Csak egy dongó, az bizony kevés. Együnk! A Jutka számár biztatóan üti le megint fejét, a Misi is úgy tesz és tovább esznek.

Forró, meleg nyári nap van, eszndben hallgat a mező, levél se lebben a fákon, fű se mozdul a réten. Ugy látszik, minden kihalt a nyári nap perzselő sugarától, csak Misi meg Jutka, a két szamar élnek.

Egy ideig békésen folyik a legelés, de aztán hirtelen csak megint felkapja fejét a Misi szamar. Ugrik is egyet.

— No, mi az már megint? — kérdi a másik és haragosan néz Misi felé.

— A dongó, a zöld dongó, jaj, jaj! — kiáltja Misi.

— Hol van?

— Előttem, a fű között, jaj, szól borzadva Misi s a lábát nekifeszítve bámul a fű közé.

Jutka is odahúzódik, előrenyújtja a fejét, tölesér formára hegyezi a nagy fülét s lábát megfeszítve bámul ő is.

A nagy dongó csakugyan ott van, egy erős fűszálon ül, himbálja kövér testét s izzó vörös szemével bátran néz a két szamarra.

Igy néznek egy ideig farkasszemet. Akkor hirtelen nekilődítja zöldes csillogó szárnyát a dongó, nekiesap a két szamarnak, meg gyorsan elkanyarodik s előre röpül éppen a Kenetes Péter földje felé.

Misi és Jutka megrettennek, de csak pillanatra; amint a dongó elröpül előlük, hirtelen bátorság száll beléjük, nekirugaszkodnak s hatalmasakat rugva hátsó lábukkal, kergetni kezdik a dongót. Részaladnak a Kenetes Péter földjére, a krumplibokrokra átgázolnak. A dongó mindig előttük zümmög. Mikor a káposzták közé érnek, egyszerre eltűnik.

Misi és Jutka megállanak, összenéznek s hallgatnak.

— Hisz ez valóságos Kánaán, mondja farkcsóváva Jutka, nézd csak, milyen gyönyörű friss káposzták.

— Az a’ — igazán, jó szellem volt a dongó, együnk, szól Misi.

— Helyes, hagyja helybe Jutka.

Esznek. A friss, egymás fölé boruló káposztafejek egymásután pusztulnak el. A nagy vendégség közben toppan oda Kenetes Péter.

— Hej, huncut szamarai, kiabál, no várjatok, majd adok káposztát.

A nagy husángot megcsóválja kezében s feléjük dobja.

— Dögöljetek meg — hahó, hahó, orditozik s a két szamar után szalad.

Jutka meg Misi látja, hogy Kenetes uram egy csöppet sem tréfal, szörnyen haragos. Uccu, kiesapnak a poros utra s nyargalvást szaladnak a falu felé. Kenetes Péter uram meg utánok...

Özvegy Csipkés Anna bizony nem tudja, hogy tilosban járt a két szamara a Kenetes Péter földjén. Hogy is tudná, hiszen egyből gondolja van most neki déltől óta, hogy beszállott hozzá Csóré Pista. Csóré Pistát hessegeti a maga tilosából. Vagy hogy talán nem is tilos az özvegyasszony földje!

Pirosra festi a szép tiszta szobát az ablak előtt átszűrődő napsugár, de még pirosabbra festi a Csipkés Anna arcát a tiltakozás, mikor mondja:

— Ne, ne Pista, melléd ülök, de tedd a kezéd az asztalra. Ugy beszélj, ha akarsz.

— Ugy beszéljek, no jó. Hát azt mondom, hogy gyilkos a szavad, a’ vagy te magad is. Vagy

BELFÖLD.

Vályi püspök és papja. Vályi János eperjesi püspöknek egy magát megnevezni nem kívánó és előtűnik ismeretes barátjától a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Vályi püspököt úgy ismerem, hogy kevés ujságot olvas és nem tart sajtóíródat. Azért nem valószínű, hogy a püspöknek a *Budapesti Tudósító* által adott védelme magától a püspöktől eredt volna. Nem valószínű ez azért sem, mert a püspök szerénysége sokkal ismeretebb, hogyszem fel lehetne tenni, miszerint ő a *Budapesti Tudósító* által felsorolt érdemekkel maga hozakodott volna elé. Végre azt sem tartom valószínűnek, hogy a *Magyar Távirati Iroda* ujjab támadása pár nap előtt a püspök kezébe kerülne s azért — ismerve a viravai esetet — nehogy az érdemes püspök csak pár napig is hiába meghurcolva legyen. — az alábbiakban közlöm azt, amit tudok az esetről.

Igaz, hogy a papigtyülés illető jegyzőkönyvét, melyben egyebek közt az orosz nyelvre vonatkozó határozat is foglaltatott, még a múlt év nyarán feltérjesztették a püspöki hivatalhoz. Az ily jegyzőkönyveket a püspök vagy titkária rendszerint olvasatlanul szignálja ki a referens íősepernek, akinek kötelessége a rendszeren igen voluminózus jegyzőkönyvet átanulmányozni és észrevételeivel együtt a püspöknek előadni. *Hanyagságból* történt-e, vagy pedig, mint egy hírlap ma írja, a *virava-kerületi papokkal való összejátszásból*? — azt nem tudom, de tény, hogy ez a referens elmulasztotta a kötelességét, úgy, hogy a püspök a dolgot valóban csak az ujságból tudta meg s amit megtudta, rögtön vissza is állította a régi magyar nyelvű gyakorlatot. Azt hiszem, hogy ez a földolog s nem az, hogy volt-e hiba vagy sem és hogy ez a hiba kicsiny-e vagy nagy? De akár kicsi, akár nagy, az mindenesetre nem a püspököt, hanem referensét terheli s lájdalom a szándékoság mellett szól az a körülmény, hogy velem együtt mindenki, tehát bizonyára a hibás referens is úgy ismeri a püspököt, hogy azt magyarellenes dologban csak titkolni és áltatás útján lehet befejeztetni tény elő állítani és — mint az eredmény mutatja — így is csak ideig-óráig.

Ez a felvilágosító levél, amely igen tisztelteméltó helyről érkezett hozzánk, kétségtelenül tesz két dolgot: azt, hogy az eperjesi egyházmegyében tényleg veszedelmes pánszláv áramlat van, amely már a püspök közvetlen közelébe tudott férkőzni és azt, hogy ez az áramlat eddig nem találta a püspök részéről elég erőlyes visszautasításra, elég éber ellenőrzésre, s ezért hatalmasodhatott el annyira, hogy elég vakmerő volt

egyenesen a püspök kifjatszásával, sőt formális jóváhagyásával tenni kísérletet az orosz jegyzőkönyvi nyelv becsempészésére. Ezzel szemben nem elégedhetünk meg azzal, hogy a püspök az előfordult konkrét esetet orvosolta, s a muszka jegyzőkönyvi nyelvet betiltotta, — még csak az kellett volna, hogy ezt se tegye! — hanem követelnünk kell a multa nézve a legszigorubb megtorlást, a jövőre nézve pedig a gondosabb, erőlyesebb megelőzést. Most már megtanulhatta a püspök ur, hogy nem ártana, ha szakítana eddigi kényelmes szokásaival és maga is megnézné a hozzá érkező jegyzőkönyveket — sőt olykor-olykor az ujságokat is — továbbá, ha megnézné azt is, hogy kiket alkalmaz udvaránál referenseket. Mert azt minden védelem ellenére is fenn kell tartanunk, hogy mulasztás történt, még pedig nem a referens részéről, hanem a püspök részéről. A referenssel nekünk semmi dolgunk, azt vonja felelősségre a püspök és bánják el vele érdeme szerint. A nyilvánosságnak a püspök ur tartozik felelősséggel. A közvélemény őt látja az egyházmegye élén és őt vádolja, ha papságának hazafiatlan üzelmeit nem birja megfékezni. Egy exponált állásban levő magyar egyházfejedelemről elvárhatjuk, hogy hazafiságát ne csak azzal bizonyítsa, hogy ő maga hazafiasan érez és cselekszik, hanem azzal is, hogy nem enged másokat az ő fennhatósága alatt másképpen cselekedni.

Ankét a kultuszminisztériumban. *Wlassics* Gyula kultuszminiszter a középiskolák számára rendeletet szándékozik kiadni, melynek értelmében a könyvtárdij címén befolyó iskolai jövedelmek ezentul kizárólag az ifjusági könyvtárak kibővítésére s ahol meg nincsen, ilyen könyvtár megteremtésére kelljen fordítani. E rendelet előkészítése érdekében ma délelőt ankét volt a kultuszminisztériumban, melyen *Wlassics* Gyula elnökele mellett résztvettek: *Zelinszky* Mihály államtitkár, *Haldás* Ferenc osztálytanácsos, dr. *Neményi* Imre osztálytanácsos, azonfelül több tanár, ujságíró és könyvkiadó. Az ankét azzal a kérdéssel kívánt behatóan foglalkozni, hogy a létesítendő ifjusági könyvtárakra való tekintettel kell-e az ifjusági olvasmányok hazafias, gyakorlati s a nevelést elősegítő irányára nézve valamelyes korlátozó intézkedéseket tenni? Ebből a szempontból fölmerült az az eszme, hogy mint a tankönyveket, az ifjusági olvasmányokat is rendszeres bírálatnak és engedélyezésnek vessék alá. Ezt a tervet azonban *Kenedi* Gézának nagyon helyes megjegyzése után, hogy az irodalom szabad fejlődését a kormány cenzurájával megbénítani veszedelmes volna, körülbelül elejtette az ankét s hosszabb vita után abban történt megállapodás, hogy szerveznek

ugyan egy bírló tanácsot, de ez csak arra nézve fog dönteni, hogy milyen ifjusági könyvek kerüljenek bele az állami iskolákban ajánlott hivatalos jegyzékbe. A bírlatnál pedig az ankét egyhangu megállapodása szerint a következő szempontok lesznek a döntők: 1. értékes-e az ifjusági írat tartalma? 2. nem esik-e hazafiság, magyar nemzeti érzület tekintetében kifogás alá? 3. nincse-e benne felekezetek ellen ígatás? 4. nem tartalmaz-e vallás-erkölcsi nevelés szellemébe itkőző tanokat, részleteket vagy kifejezéseket? 5. nyelv és stílus tekintetében nem esik-e kifogás alá? 6. minő koru és képzettségű ifjak kezébe való? 7. megfelelő kiállítás és az ár szempontjából a követelményeknek? Miután a miniszter még kijelentette, hogy évente egy-két ifjusági könyvet — serkentés okáért — jutalmazni is fog, az ankét befejeződött.

A főrendház holnapi ülésében kerül az összesférhetetlenségi törvény tárgyalásra. Illetékes körökben eleinte aggodták a miatt hogy a Ház határozatképes számban nem fog összejönni, de a tagokat az elnökségi iroda ide-ekorán értesítette s így a vidékről is számosan megérkeztek már a holnapi ülésre. Gróf *Csáky* Albin, a főrendház elnöke ma megfordult a szabadelvű körben. — *Szell* Kálmán miniszterelnök holnap reggel érkezik meg Rátótról, hogy résztvegyen a főrendház ülésén.

Székely mozgalom. A marosvásárhelyi *Székely Társaság* ma nagygyűlést tartott, hogy a székely-ügyet egész Erdélyben megmozgassa és szervezzen a szétszört erőket, egyesül erővel veszen véget annak a nyomornak, mely napról-napra jobban ritkítja a székely sorokat. A nagygyűlésre Erdély minden részéből eljöttek a székelyek, Budapestről pedig *Györfly* Gyula és *Sándor* József országgyűlési képviselők és *János* Benedek tanár rándultak le. A vendégek elhelyezése után díszbeöltözött, melyen *Mikó* Árpád főispán és *Deesy* Zoltán alispán is megjelent.

A nagygyűlés a városzhaz nagytermében volt s itt tette meg *Györfly* Gyula általános lelkésedés közben azt a hazafias és jól átgondolt indítványát, amely a székely-ügy felkarolásának konkrét formát adja meg. *Györfly* Gyula nagy szónoiki lendülettel fejtegette ki a székely társaságok alapításának szükségességét, amelyeknek főhivatása volna a székely-ügyet közgazdasági téren felkarolni. Erre a célra — ugymond — nem akarjuk a kormány direkt segélyét olyképpen igénybe venni, mint a rúthén-kérdésnél, hanem a székely is azzal a jelmonddal él, hogy: segits magadon és az isten is megsegít. A kormánytól nem segélyt, hanem kötelességteljesítést várunk a székelyekkel szemben. Ezt a munkát a kormány nemcsak kílátásba helyezte, de a komoly cselekvés terére is lépett, hogy a székelyek eddig elhanyagolt közgazdasági érdekeit előmozdítsa, mert ezzel az egész országnak tesz kulturális és gazdasági szolgálásokat. A székelyek ügyü-

nem meggyilkoltál-e? Mit fogadtál, no mond. A félkezű szent János, ott a dályói hidon nem tanuja, mit fogadtál, mikor katonának mentem? Oztán mit cselekedtetél? Te Anna, azt mondó vagyok, hogy egyikünk halva maradt volna, vagy én, vagy Csipkés uram, ha így nem tanáltak.

A menyecske lesütí szemét, hallgat. Nagy esend van a házban.

— Beszélj, no, jussot formálok hozzád, ozt még te tiltasz? döröggi Csórő Pista s egy kicsit tovább húzódik.

— Ugyan, no, mondja Csipkés Anna, no izélj, nem azér' mondtam, csak, hogy mégis . . . Ragyogó szemét ráveti Csórő Pistára, guzsba is köti menten az indulatát.

— Talán haragszol, ne no, hisz én is csak úgy mondtam, hogy még is, szól s oda simul Csipkés Annahoz. Átfogja a fejét s úgy búgja, ságja szeretettel: Pihenj itt a vállamon, te szegény árva, én leszek a te gondviselőd.

Csipkés Anna a legény széles vállára hajtja fejét. Jaj de szép róza is van most a Csórő Pista vállán!

— Hát mondtam, szól Csórő Pista, mondtam, nagy gondodat viselem. Ugy-e magad is kívánod?

— Kívánom, kívánom, mondja az asszony habozva.

— No, mer' lásd, kétszerbe kerül minden, még sincse semmi haszon, ahol hiányzik az ember.

— Okosan beszélsz, mondja az asszony.

— Lám, hiszen tudom. Hogy ne mondjak többet, rongyos a csür teteje, szétszáradt a kocsai, a két számar meg hizóba tölti a napot, csak eszik.

— El akartam má' adni, mentegetőzik az asszony.

— Dehogy adod, hogy adnád, kiált Csórő Pista. Lő helyett a számar! a tied meg olyan, mint két ökör, birja az a munkát, nem kaphatnád mását.

— Szándékoztam, el is adom vagy Losonezon, vagy Szécsényben. Minek vannak, a pénz meg ráér a szegényiségemre.

— Ha mondom, pattan fel Csórő Pista, el ne add. Csórő Pista rá is csap az asztalra, indulatlól lángol az arca. — Adod? mered-e! kiáltja.

Özveggy Csipkés Anna akaratosan kapja fel fejét, ránéz Csórő Pistára. Csitul is a legény mindjárt. Hunyászokva lép az asszonyhoz s szinte kérőn mondja:

— Ha akarod, ha kellek, fogadd meg a szavam, ne add el a két szamarat. Keliek-e?

Ezen nyomban, pillanatban zörgős hallatszík az udvaron.

— Jaj, ha valaki jön, itt talál még . . . mondja Csipkés Anna és sietve szalad ki a házból.

A két számar líhegve állott meg a pitvarajtó előtt. Özveggy Csipkés Anna asszony, mikor a líhegő két csacsít meglátja, menten összecsapja kezét.

— Édes állatkám, honnan szaladtatok, mi lelt benneteket, kergetett valaki? Hogy neki melegeidetek.

Misi meg Jutka a szives szerető, fogadás után hol egymásra néznek, hol az asszonyukra. Bizonyosan azon tanakodnak, hogy vajjon mit mondjának: igazat, vagy sem? Megmondják-e, hogy a Kenetes Péter finom káposztását dézmálták meg és ezért történt futásuk.

— No, Jutka? — szól a Misi kérdő pillantása.

— No Misi? — felel vissza hunyorgatva Jutka.

Misi egyet dobant a lábával, ez pedig azt jelenti számárnyelven, hogy beszélj Jutka.

Jutka megcsóválja fejét s ebből elérte Misi, hogy jobb lesz hallgatni.

Özveggy Csipkés Anna asszony szeretettel simogatja vala meg a két csacsít, megveregeti

szives indulatában a fejüket is. A Misinek még a füle tövét is megkapargálja.

— Ne féj, Jutka, nem lesz már semmi baj, — gondolja nagy fejében Misi.

Özveggy Csipkés Anna asszonyom is gondol valamit a maga szépséges fejében. Mit szőljön, mit ne szőljön ennek a Csórő Pistának. Azt-e, hogy eladja a szamarait? Kiadja-e Csórő Pistának az utat, vagy sem? De nehéz is a felelet annak, aki már volt asszony, aki már özveggy-asszony.

— Szóljatok má' ti, állatkám, hogy legyen jobb a sorom, — sugja, mondja s a csür alá vezetű őket. Friss, ropogós lóherét szór eléjük totóztett nyalábbal.

— Egyetek, egyetek, — mondja — nem tudom én, hogy lesz, jaj, bizony nem tudom.

Csipkés Anna asszony, a boldogult Csipkés József uram kívánatos, fiatal özveggy, amint elrendezte a két csacsi dobát, befeléd indul, de egy kicsiny megáll az ambituson. Ránca igazítja a nyakába vetett puha rojtoskendőt, felérsimítja a hamiskásan föléhajló haját. Miközön ezt teszi, kipirul az orcája, hogy szinte lángol rajta a két-felül nyíló róza.

— Anna, győz-e má', — hallatszík a házból a Csórő Pista erős hangja.

— Menek, menek, — mondja özveggy Csipkés Anna gondolkozva s éppen fordulni akar befeléd, mikor Kenetes Péter uram dedobban az udvarra.

— Adj' Isten, — kiáltja Kenetes Péter, — úgy vélem, idegyőtt a két számar.

— Ugyan jó véli, — mondja özveggy Csipkés Anna.

— No hát lelkem, akkor kerítsd le a nyakadból azt a piros rojtos kendőt, ha ugyan elég leszen zálogváltság, mer' kárt teve a két csacsi.

— Ezek-e? a mik ott esznek? reggeltől se mozdultak ki az udvarból. Hova beszél kelmed?

köt nem tekintik pártkérdésnek s ceatlakozásra hívják fel mindazokat az elemeket, melyek gazdasági és kulturális föladatokat szolgálnak. A nagy cél elérésére első sorban szervezni kell a székely társadalmat minden politikai és felekezeti különbség nélkül. És pedig szervezkedni kell mindenhol, ahol székelyek vannak. Legyenek a társaságok azok a gyökerek, amelyek a különböző vidékeket kontaktusba hozzák a központi törzsessel, ily közös működéssel meglesz a mozgalomnak az az eredménye, melyet tőle várunk.

A nagy tetszéssel fogadtott beszédre *Bedőházy János* országgyűlési képviselő reflektált, ki a kívándorlottak ügyében külön társaságot szeretett volna alakítani, de abba is belenyugodott, hogy ez a fontos kérdés is a székely társaságok ügykörében maradjon. *Bedőházy* azt az észrevételt, hogy a székely-kérdés esetleg ellenkezésbe juthat az erdélyi magyarság kérdésével, mert a szász és oláh nemzetiségek esetleg megtámadva érezhetik magukat, lényesen megcáfolta *Sándor József* országgyűlési képviselő, aki általános tetszés közt hangsúlyozta, hogy magyar nemzeti föladat, az székely faj erköltesileg és fizikailag emeltesék és ez ellen fölülzárlni senkinek joga nem lehet, mert az egyesület működése egy nemzetiség ellen sem bir aggresszív tendenciákkal. Csak erősíteni akarjuk saját labunkat. Miután még *Szabados Péter* kamarai titkár, *Deeszy Zoltán* alispán, dr. *Kabdebo Ferenc* közjegyző és *Györffy Gyula* mint előadó utasították vissza *Bedőházy* föltetését: az értekezlet nagy lelkesedéssel s egyhangulag elfogadta *Györffy* indítványát.

Ezután *Máthé József* terjesztette elő a vidéki társaságok alapítására vonatkozó szabályzat-tervezetet *László Gyula* pedig azokat a kívánalmakat sorolta fel, melyeknek megvalósítása mintegy munkaprogramja lesz az alakítandó társaságoknak.

Végül dr. *Jancsó Benedek* tartott igen tanulságos előadást a Romániába kivándorolt székelyek sorsáról.

A gyermekek védelme. *Plósz Sándor* igazságügyminiszter közzétett intézkert az ország bíróságainak és ügyészségeinek, amelyben a bírói és ügyészi karnak a gyermekvédelem terén kifejtendő közreműködését jelöli meg. A rendelet meghagyja a büntető-bíróságoknak, hogy mindazokban az ügyekben, melyekben gyermekek kínása, elhanyagolása, koldulás, vagy erköltesetlen cselekedetekkel való felhasználása képezi a vád tárgyát az iratokat a büntető eljárás befejezése után hivatalból tegyék át az illetékes gyámhatóság-hoz, még akkor is, ha felmentő ítélet hozottt volna, de a gyermekek szükséges gondozása kellelően nem látszik biztosítotttnak.

A szabadelvűpárt új tagja. Dr. *Springer* Ferenc belépett az országos szabadelvű pártkörbe. Dr. *Springer* tudvalevőleg az utolsó budapest-ferencvárosi választáson mint függetlenség párti jelölt lépett föl *Toyay Lajos*sal szemben.

— Ehun a nyomok, leltem, mondja *Kenetes Péter* s a poros udvaron itt is, ott is lebökö a dorongjával. Hát csak ne beszélj.

— Mí' pedig beszéllek.

Kenetes Péter lekonyítja fejét s gondolkodik, hogy miféle bizonyítékot hozzon fel szavai mellett.

— Hóka fülü az egyik, mondja végre, nézzük csak, so'ae' láttam olyan számárt.

— Akar ne is nézze, hóka biz a füle a *Misinek*.

— No lám, hamis vagy te, *Anna* leltem. De most má' csakugyan egy tapodtat se megyek, míg zálogot nem adsz. Száz fő sok, de több fej káposztámat pusztított el az a két számár.

Özvegy *Csipkés Anna* asszony összecsapja kezét, a két gyönyörűsége szemét ég felé emeli, úgy sóhajtózik. *Kenetes Péter* uram nézi az asszonyt. Fehér, villogó nyakából lecsuszott a kendő. Látni vala *Kenetes Péter*, hogy szép menyecske bizony ez a *Csipkés Anna*.

— Hát aztán csakugyan megzalogol, — mondja *Csipkés Anna* — a szegény özvegy asszonyt megzalogolja, se gyámolom, se támaszom, mégis elkívánja tőlem.

Kenetes Péter keményen tartja magát, nem enged.

— Minek neked a számár, — dörmögi, — hogy minek neked a számár?

Csipkés Anna zavarodottan gyüröggeti a kötője esücskét. *Kenetes Péter* is tipeg, topog, látszik, hogy mondani is akar valamit, meg nem is.

— Gyere leltem, nézd meg, hogy te ette a két számár magat, bizony egy hordó savanyított káposzta van bennök, — mondja s megfogja özvegy *Csipkés Anna* kezét s a csőr felé húzza.

Megrezen az asszony, mikor hozzáér a *Kenetes Péter* uram keze, de azért megy.

— No, nézd, látod?

— Látom, látom, — mondja az asszony, — de azért csak ne zalogoljon.

— Ne? hát várj csak, tanáljunk ki valamit.

Választások előtt. A felső-óri szabadelvűpárt kétszáz tagu küldöttsége felkereste gróf *Erdődy Gyulát* vörösvári kastélyában és felkérte, hogy a mandátumot jövőre is fogadja el. Gróf *Erdődy* kijelentette, hogy a jelöltséget el fogadja.

Megjegyzések egy röpiratra.

Budapest, július 4.

A főrendiház egyik előkelő tagjától kapjuk a következő cikket, mely gróf *Esterházy Jánosnak* az összeférhetlenségi kérdésről írott röpiratára s annak kivált a nemzetiségi kérdéssel foglalkozó passzusára reflektál:

Gróf *Esterházy Jánosnak* az összeférhetlenségről írott röpirata a nemzetiségek részéről fenyegető veszélynek lángoló hazaszeretettől vezérelt, de talán túlsótt eseteléseivel egészen magával ragadja az olvasót. Az abban tervezett indítványok azonban, éret megfontolás után, melyre az állami és törvényhozási akcióknál okvetlen szükség van, keresztülvihetőknek nem tekinthetők. Azok sem a közjog, sem a politikai észíesység szempontjából a mi jogrendszerünkbe nem illeszthetők.

Jogi szempontból nem, mert büntetőtörvénykönyvünk kardinális elvét sérti, mely szerint bármely büncselekmény miatt való elítelés esetében a politikai jogok megszüntetése életösszigtantartó nem lehet. Az mindig csak a bíróság által megállapítandó időhöz van kötve, sőt a büntetőtörvénykönyv VI. fejezete szerint, hová az alkotmány, a törvény s a hatóságok vagy hatósági közegek elleni igazgatás tartozik, ha valakit ily büntények elkötése miatt elmarasztálnak, a politikai jogok ideiglenes felfüggesztésével nem is büntethető; annál kevésbé fosztható meg, ki elítélve sincs, mint ezt a röpirat bizonyos bankok tagjaira nézve követeli.

Gróf *Esterházy János* indítványa tehát első sorban a büntetőtörvény megváltoztatását vonná maguk után s csak úgy mellesleg már csak azért sem volna a törvényhozás által elfogadható. De azonfelül közzabadsági szempontból is nagyon agályos volna ezt az elvet felállítani, bár az oly nemzetiségi túlközzel szemben, kik valóban az állam léte ellen történnek, első tekintetre plauzibilisnek mutatkoznak, hogy politikai büncselekmények a politikai jogok örökös elvesztésével sújtassanak. De gondoljunk csak a saját utján elkötött politikai vétségek miatt elítéltekre, akik nem nemzetiségi szempontból igaznak.

A politikai észíesység határozottan ellene szól az ilyen indítványoknak. A parlament, ha a népképviselők alapján áll és hű túkretakar lenni a nép akaratának, nem zárhatja ki egyetlen pártárral képviseltesét sem, mely az országban kialakult s elég erős, hogy magának egy vagy több képviselőt válasszon s amely nem törekszik az ország alkotmányának erőszakos megbotlására. Sokkal jobb is, ha mindenki az országgyűlésen keresi meggyöződése és követelése érvényesítését, hol a vita tűzpró-

Elhallgat *Kenetes Péter*. Hallgat egy kicsinyég. Ezután odahajlik a menyecske rózsás arcához s úgy sugva mondja: Minden káposzta egy csök, leltem. Ha nem, viszem a rojtos kendőt.

Elgondolkodik *Csipkés Anna*, lehajtja a fejét.

— No, no, sürgetőzik *Kenetes Péter* uram s félkarral áttögja az asszonyt. Mondj má' valamit!

Dehogy is szól *Csipkés Anna*, dehogy is tudna valamit, hanem feloldalra hajtja fejét, mintha égő szirmu kinyílt róza hajolna, törne.

Valami csattanás hallatszik kétszer egymásután. A *Misi* meg a *Jutka* ijedve kapják fel fejüket s bambán néznek a kedves asszonyukra.

— Elég no mostanra, leltem, virágszálam, a többi' majd elgyöngző hónap, mondja *Kenetes Péter*. El no feledd, kiáltja menőben, száz főt a káposzta, ha nem több, leltem . . .

— No, nem mondtam *Jutka*, hogy nem lesz semmi baj, bölint a *Misi* és szeretettel harapja meg a *Jutka* számár fület.

— De soká gyöttél, dörmögi haragosan *Csipkés Anna* elé *Csőr Pista*.

— Kárt tett a két számár *Kenetes* uramnak, arról beszéltem, mondja *Csipkés Anna*. Eladom a két számarat te *Pista*, veti hozzá kis gondolkozás után.

— Eladod, — eladod? kiáltja *Csőr Pista*, hát nem kellek?

Feláll a legény, szép szál termete kiegyenesedik, indulattól villog a sötét, tüzes szeme.

Özvegy *Csipkés Anna* ránez, csak nézi *Csőr Pista*t, mintha rátapadt volna a szeme.

— Nem kellek? — kiáltja újra *Csőr Pista*.

— Uj le, no, — hogyne, mondja *Csipkés Anna* akadozva. Marasztalón fojja meg a legény kezét, pirosság önti el az arcát s úgy sugva mondja: csak az egyik számarat adom el.

Mer' hát kellesz, de az egyik számarat eladom mégis. Erted? No! . . .

bánján átmenve, elég alkalom van az államellenes vagy hamis irányzatok alaptalanságát, ferdeségét vagy veszélyességét kimutatni, s a nyilvánosság világlánál a közvéleményt megfelelően irányítani, mint ha az elfojtás következtében az illetők aknamunkához látnak és ily uton veszélyeztetni igyekeznek az ország érekeiteit.

Arról, azt hiszem, szó se lehet, hogy a szét-huzó, államellenes elemek a képviselőházban majoritásra vagy oly nagy száma jussanak, amikor már a „törvényhozást meg lehessen fertőzöttetni“, amint azt a röpirat mondja.

Kikerülte különben a röpiratiró gróf ur figyelmét, hogy a kuriai bíraskodásról szóló 1899. évi XV. törvényeikk 3-ik §-ának 8. pontja már intézkedik arról, hogy akik a választásoknál az állam egysége vagy épsége ellen igaztnak, a választást megelőző három hónap alatt, vagy más olynemű igaztat követnek el, minő az említett röpiratban említettik, azok megválasztása semmis, tehát a képviselőházban abban a ciklusban be nem juthatnak. Már pedig képviselőválasztások idején szoktak az ily agitációk történni, ezzel tehát el van véve azok éle s el van hártva a röpiratban fejtegetett veszély a nélkül, hogy a büntetőtörvénykönyv rendszere megsértesseék. Figyelmet érdemel továbbá az is, hogy a kuriai bíraskodásról szóló törvény csak most, az új választások alkalmával lép egészen életbe, nem helyes tehát azt az abban már végleg megoldott fontos kérdésekre nézve most már megváltoztatni, mielőtt hatásukat az élet ki nem próbálta.

KÜLFÖLD.

A béke felé.

Budapest, július 4.

Haretéri véres hírek helyett most olyan értesítések küldenek szét Londonból, amelyek reményt adnak arra, hogy talán mégis meglesz a béke Délafrikában, még pedig nem sokára. Az erre vonatkozó hírek egy része Hágából, a másik Londonból jött. Megbizható jelentés szerint Oranje szabadállam kormánya éppen úgy, mint a transvaali kormány csak abban az esetben hajlandó békét kötni, ha az angolok biztosítják a boerok föltellen függetlenségét a belügyekben. Ha a kormányok egy kívánják, Oranje el fogadná Anglia szuerenitását a külügyekben. Erről a dologról folyik most a tárgyalás. Azt hiszik, hogy néhány hét múlva a békeküldöttséget fognak mindkét részről megneinni s ezeket a küldöttségeket teljhatalommal ruházzák föl. Különben Oranje katonái legalább egy esztendőre el vannak látva municióval és élelmiszernel, amin nem is lehet esodálkozni, mert majdnem kizárólag szakmányról éjtelt angol főgyeert és municiót használnak és saját készleteiket kímélik.

A boerok sokat remélnek attól, hogy az angol udvarban egyre növekedik azoknak a száma, akik a békét óhajtják s VII. *Eduárd király* is óhajta a békét. *Eduárd király* nagyon jól ismeri Európa közvéleményét és tudja, hogy a háboru, ha még soká tart, teljesen tönkretesz Anglia tekintélyét. Az öreg királyból elég könnyen eltitkolhatták a magánemberektől és külföldi előkelőségektől érkezett leveleket. De *Eduárd király*nak kormánya lépése óta az uralkodó ezeket a leveleket mind elolvassa, míg azok az előkelőségek, akik a leveleket eddig eltitkolták, kegyvesztetté lettek. *Eduárd király* látja az országát fenyegető veszedelm növekedését s minisztereiről való személyes viszonyban napról-napra élesebb ellentét fejlődik fel. Sokan azt hiszik, hogy ha közel van is a háboru vége, még sokkal hamarabb vége szakad több miniszter politikai pályájának. Politikai körökben fölitt, hogy *Chamberlain* újabb időben barátaival szemben is nagyon idegesen viselkedik és lakónikusán, sőt sértőn felelget nekik. Azt is beszélők, hogy *Chamberlain* egyik északi birtokán levő kastélyát, amelyben a miniszter még nagyon ritkán lakott, most nagy sietséggel tartározzák, hogy lakhatóvá tegyék, mert gazdája állandó tartózkodásra ide készül.

London, július 4.

Smuts tábornok nemrégén hajmeresztő részleteket közlött arról a kegytelenségről, amelyre az angolok a boerokkal bíznak. Jelentéséhez, amelyet erről *Steya* elnöknek küldött kiséro írat volt csatolva, amely az angol részről terjesztett valótanságok ellen. A kiséro írat a többi kézt ezt mondta:

Mivel a harcezmón levő boerok csaknem teljesen el vannak vágva a külvilágtól és minden, amit rólunk az utóbbi időben a világ magudott, angol forrásból származott, nagyon fontos a boerokra, hogy végre az igazat is megtudja a világ. Általában véve az afrikanderekek úgy a Fokföldön kedvezően áll és bármennyire erőlködnek is az angolok, *Kruitzinger*, *Malan*, van *Eheenen* parancsnokok,

továbbá Fouché és Schaeper kapitányok esapatai azóta, hogy az Oranje-folyót átlépték, még megszorodtak. Annyi munióciónk, fegyverünk és élelmiszerünk van, hogy a készlet egy részét megemmissitettük, a többit pedig elástuk. Ennek bizonyításául szolgáljanak a következő adatok:

Február 17-én öt emberünk egy munióció és több élelmiszer szállító kocsi ejtett zsákmányul. Alig támadtunk s a tizenkilenc emberből álló fődözet azonnal elmenekült. Három embert elfogtunk. Tizenkét láda patrót elástunk.

Február 26-án, mikor Kripkraal mellett Richmond közelében táboroztunk, egyszerre észrevettünk egy százhusz emberből álló ellenséges csapatot. Rövid harc után az ellenség 22 halott és 32 sebesült hátrahagyásával elmenekült. *Kitchener Fighting Scouts*-jai voltak s pompás új egyenruhájukat nagyon jól fölhasználtuk. Ezenkívül 150.000 töltést ejtettünk zsákmányul.

Március 7-től 17-ig majdnem mindennap volt kisebb ütközetünk s mindig szereztünk valamit az ellenségtől, úgy hogy *Höekdorn*-ban nyolevan fölösleges puskát elégettünk.

Március 20-án bajba kerültünk s egy halottat, két sebesültet és sok tartalékot vesztettünk. De kevéssel utóbb más ütközetekben ismét szereztünk lovat, úgy hogy végül mindegyikünknek három lova volt. Más kommandók éppen így állanak. Két hónap alatt számtalan ütközetben csak 4 embert vesztettünk.

Hága, július 4.

Krüger Hilversumból való elutazása előtt beszédet mondott, amelyben élesen kikel *Robertsnek* és *Kitchenernek* embertelen hadviselése ellen. A hallgatóság lelkesen tüntetett *Krüger* mellett, aki azzal fejezte be beszédét, hogy a boerok táborában nagy a lelkesedés és előrelátható, hogy a háboru az angolok vereségével fog végződni.

Johannesburg, július 4.

Boerok, akik magukat megadták, azt jelentik, hogy *Delarey* egyesült *Kempell*, aki állítólag *Rustenburg* közelében táboroz.

New-York, július 4.

Paarson boer ügynök felhívást intézett az amerikai néphez, amelyben arra kéri az amerikaiakat, hogy szüntessék be a fegyver- és lőszerszállításokat Délafrikába az angolok számára. mert ez csak arra alkalmas, hogy a háboru kegyetlenségeit meghosszabbítsák. Fegyver- és lőszerszállítások nélkül Angolország harcüképessége véget érne és a háboru a boerok javára dölne el.

Brüsszel, július 4.

A képviselőkamara mai ülésén *Lorand* (haladó-párti) meginterpellálta a kormányt arra nézve, hogy igaz-e hogy *De Wet* Andriest ki akarta utasítani. Beszédében arra utalt, hogy a kormány annak idején *Krüger* einöket is felkérte, hogy ne tartózkodják *Belgiumban*.

A kormány holnap fog válaszolni az interpellációra.

Belgrád szenzációja. Hogy *Sándor* szerb király pétervári utja füstbe ment, azt a hivatalos orosz lapok nyilatkozatai után most már biztosan tudjuk. *Sándor* király azonban mégis vendégségbe megy egy fejedelmi udvarba. *Belgrádból* jelentik, hogy az a fejedelem, akit *Sándor* király meg akar látogatni, *Ferenc József* király. Ugyanaz a távirat, amely ezt a hírt hozta, hozzátesszi, hogy ez utra nézve a kezdeményezés a szerb királytól indult ki és hogy legközelebb megindulnak az erre az utra vonatkozó tárgyalások is.

Különbön pedig meglehetősen el van foglalva *Sándor* király a maga otthonában. Megesett ugyanis, hogy a király és a liberális párt vezetési közt teljes szakadás állt be. *Ribarac* és *Arakumovics* volt miniszterek már a király házasságát is ellennezték, most pedig *Serpszka Zászava* címen lapot indítottak, amelyben hevesen támadják a kormányt. A király megtiltotta az udvari alkalmazottaknak a lap olvasását és saját költségén egy ellenlapot indítottott *Serpszki Glaszsnik* címen a hivatalnokkar számára. Amihez sok szerencse kívánható az így megtisztelt hivatalnokai karnak.

A spanyolországi antiklerikális tüntetések. A spanyol képviselőházban is szóvá tették azokat a zavargásokat, amelyek az utóbbi három héten majdnem minden nagyobb spanyolországi városban lefolytak. A képviselőház tegnapi ülésén *Silvela* elítélte a valenciai lakosságot, mert meg akarta akadályozni a szentévi körmenetek megtartását. *Havez* képviselő azt válaszolta erre, hogy a liberálisok tisztelték a körmeneteket, amíg tisztán vallási természetűek voltak. A klerikálisok azonban ellenségei a szabadságnak. Ezzel az incidens elintéződőtt. A szentévi körmenetek ügye miatt

heves szóváltás támadt a republikánus és karlista képviselők között. A képviselők gyalázó szavakkal illették egymást. Az elnök alig tudta helyreállítani a rendet.

A macedón-liga pöre. Száráfóv és társainak bűnpörében még mindig tart a vizsgálat. *Verbánov* vizsgálóbíró csak 8—10 nap mulva készül el munkájával. Csak ekkor válik majd nyilvánvalóvá, vajjon a vádlottak fölött itéletre gyűl-e a bíróság, vagy megszüntetik ellenük a pörös eljárását. *Verbánov* az ügyet igen komplikálnak mondja, de minden nehézség ellenére arra törekszik, hogy az igazságszolgáltatásnak szabad folyását engedjen. A pöriratok három részre oszlanak, amelyek közül az első *Fitoszski*, a második *Michajleanu* meggyilkolásával foglalkozik, míg a harmadik dossier a *Károly* román király ellen tervezett összeesküvés ügyét ismerteti.

HIREK.

A mi Földünk.

A hétfőről keddre virradó éjjelen eszembe jutott *Stiegler Gaston*. Ez az ur a párisi *Matin* munkatársa s jelenleg valahol Szibériában hajózik egy tutajon. *Stiegler* ur tudniillik lapja megbízásából körülutazta a földet, hogy aztán megállapíthassa, mily rövid idő alatt lehet végigszaladni ezen a bolygón csillagon, úgy, hogy az ember visszaérkezék ugyanarra a pontra, ahonnan elindult. A hétfőről keddre virradó éjjelen ugyanis a tengerparton állottam s úgy éreztem, hogy látok valamit a Földből mint csillagból, mint a Naprendszernek belülről számított harmadik bolygójából. A hold szelid felhők mögött uszott az égen s alant végtelen messzeségig ragyogó ezüstpára űlt a tengeren. Maga a tenger olyan volt, mint valami isteneknek szőtt véghetetlen ezüst-köntös, apró fénypikkelyekkel telehintett nagy palást, amelyen csudálatos fényjátékot űzött két éjszakai szín: a fémcsillámu kék és a kékkel tompított ezüst. A hold nem olyan volt, mint máskor, amikor mindnyájunkra a fényes korong benyomását teszi. Úgy éreztem, világosan látom, hogy a hold gömbalakú s hogy szabadon száll a szédítő magasságban. Egy pillanatra meg is ismertem a fényén a Föld mögött rejtőző Napot, amely abban a pillanatban épp oly sugárzással világíthatta meg a Föld másik félgömbjét, mint a felettem uszó Holdat. S így — de csak egy rövidke pillanatra — el tudtam képzelni, hogy egy más bolygón állok s hogy az az ezüstös fényben ragyogó gömb, amely fenn száll az acélkék égen, nem hold, hanem a mi Földünk. És ekkor jutott eszembe, hogy ha emberföltöti módon jó szemem volna, most látnám, hogy egy picit fekete pont mint szalad, siet végig a fényes korongon, mint igyekszik, törli magát, mint kerülgeti a hegyeket, akár a hangya a kis kavicsot s hogy ez a kis fekete pont a napsütötte korongon nem más, mint *Stiegler Gaston*, a *Matin* munkatársa.

A tengeren véghetetlen nagy esőnd volt s talán ez hozott annyira közel a csillagászati szemponthoz. Az abszolút esőndesség a csillagvilág kizárólagos tulajdona s minél közelebb ér az ember a földhöz, annál inkább hallja a hangot, ezt a speciálisan földi fogalmat. Valahol nagyon magasan a mennydörgés járja. Alább a szél üvöltése hallatszik. Még lejjebb jövet, erdők zugása, tenger csapkodása — ez alatt következik az emberi hang és a gépek, kocsiok larmája s ha lefekszel a rét magas füvébe, még a kis bogarak zümmögését is hallod. Ott fenn, ahol a Hold uszik, esőnd van, csupa esőndös jelenség: fény, hő, vonzás, és ha az Isten fogalmát nem a naiv ösök, hanem a fizikát tanult utódok formálták volna meg, az Istennek nem lett volna hangos szava, mint a biblia Istenének, mert ez az egyetlen dolog, ami tökéletesen számúzve van onnan, ahová mi a lelkünk legnagyobb fantáziájával az Urat képzeljük.

Mindenki aludt körülöttem, néha megmozdult egy pikkelysor a nagy ezüst paláston, könnyű szellő jött a víz fölött s

megint *Stiegler Gastonra* gondoltam, de most már komolyabban, szinte valami kis száname-lommal, aminővel tartozunk azoknak, akik a mi nagy vágyainkért dolgoznak. Ez az újságíró — úgy gondoltam — most az a szerve az emberiségnek, amelylyel mi emberek a Földet nagy átnézetben érzéklni tudjuk. Minden tudomány, az asztrofizika és asztrokémia kivételével, a Földdel foglalkozik, a Földön lakó emberrel, ennek szellemi világával s tudományos törekvéseink végső célja mindazt megismerni, ami ezen a bolygón van. Kíváncsiak vagyunk az alakjára, a mozgására, a melegségére, ásványaira, növényeire, állataira. Kíváncsiak vagyunk magunkra, a mi lelkünkre, multunkra és jövőnkre. Valami igen régi érzés köt bennünket ehhez a bolygóhoz, talán még mindig az a rokonság, amely a szerves világ ősforrásául fölvetett protoplazmaesőpre, mint első anyánkra vezet vissza, vagy talán még régiebb: amely akkor keletkezett, amikor még a Napnak egy elszakadt izzó párafosztlánya voltunk valamennyien: emberek, állatok, növények, hegyek, tengerek...

Úgy éreztem azon az éjszakán, hogy ezóta tartjuk a rokonságot a szívünk minden erejéből ezzel a világgal s minden teremtményével, hogy testvérek vagyunk mindannyian, a Napnak akár kőből, akár húsból formált édes fiai. És — talán az izgatottság tette — akkor nagyon éreztem ezt a testvéri szeretetet a Föld iránt, a hétfőről keddre virradó tengeri éjszakán, hogy *Stiegler Gastonra* is gondoltam, aki a mi szívünk legrégibb érzésének megbízásából rohanja körül a Földet csak azért, hogy még jobban ismerjük, hogy még közelebb jussunk hozzá s hogy mindenikünk annyit szívihasson fel a lelkébe belőle, amennyit csak tud. Mert úgy hiszem, hogy minden kicsinyes okon át, ami ezt az embert a világ körül hajította, a reklámon, pénzen, dicsőségen keresztül átsugárzik a Földdel való nagy rokonságunk gondolata, amely siettet, hogy még mielőtt minden ember elmulik innen, értsük meg egymást tökéletesen: mi és a mi Földünk.

M. F.

A bank.

Multkor megbukott egy nagy bank: a lipcei. Csődöt nyitottak a vagyonára, elfogták az igazgatót s ezeknek vagyonát is zár alá helyezték. Azóta öngyilkossá lett egy ember, aki minden pénzét azon a bankon vesztette. Ma pedig egész krónikája érkezik a megrendítő eseményeknek: valamennyit a bank okozta. Góthában *Müller* szuperintendens a lipcei bank összeomlásával vallott veszteségei miatt megőrült. Egy lipcei távirat szerint mult vasárnap *Pauk* hitvánok a templomban beszédet mondott a nagy szerencsétlenségéről, amely a bankkatasztrófával Lipcét és egész Szászországot érte; aztán tudatta, hogy a lipcei *Gusztáv Adolf*-alapítvány a bank-bukás miatt egész vagyonát elvesztette. A nagy közművelődési egyesület elvezett a német kultúra színteréről. Azonfelül fölszámolás alá került egy másik óriási vállalat is, a Törkölyszáritó-Társaság, amelynek gyökerei a Lipcei Bank kasszájából szivták az életnedvet. Végre pedig temérdek sok módos és szegény ember, aki tőkét vagy megtakarított filléreit a szilárdnak vélt régi banknál helyezte el gyümölcsözletésre: ott vesztette minden pénzét. Pusztulás, elszegényedés, krach, sőt emberhalál volt a kamat, amit a bank a befizetett pénzért adott. És mindenek az országos szerencsétlenségnek ki az oka? Néhány ember, aki óriási készpénzfeltesért magára vállalta, hogy a bankot virázásban tartja, sőt talán fokozza is a bankrésztvényesek nyereségét. A direktor urat buzdította az a gondolat is, hogy ha a bank sokat nyer, ugy az ő jutalomdíjait is megnagyobbodnak. A jelszó tehát az lett: mentül gyorsabban mentül nagyobb nyereséget szerezni a banknak különféle fináncmű-

velettel. És ez a gondolat veszedelmes kockázatokat, káros spekulációkat vitte a direktoriumot. Az *auri sacra fames*, az aranyra való éhom kergette őket is, mint annyi más újított vállalatot a vad spekulációba.

Ha beüt: nagy a nyereség, nagy a jutalomdíj, vagy a tantième. Ha nem üt be... Istenem, ritkaság ma az a bankdirektor, aki a felvetett éremnek erre, a másik felére is gondolna. Az a temérdek vállalatbuzás, amely szomorúan tarkítja a közgazdasági rovatokat, nagyobbára innen származik. Higgadt okosság és emberséges lelkiismeret ritka erények, hiányuk olykor országos veszedelemmel bosszulja meg magát. Hány olyan bank van ma, amely nem érdemli meg többé ezt a régi nevet, hanem beillik hazárd- vagy lutrijátéknak? Természetes, hogy az igazi, jóra való, fontos gazdasági feladatainak megfelelő bankok is szűknek és fegyelmezetlenségnek a levét, mert a bizalom, amelyet méltán megérdemelnek, tönkremegy az ugyanegy lobogó alatt vitorlázó apró és nagy hazárdörök lelkiismeretlen manipulációjáig.

Mit lehetne ez ellen a gazdálkodás ellen tenni? Csak egyet: becsületes emberekre, higgadt, hozzáértő emberekre bízni a bankok vezetését. De hol van a kritérium, amely itt zsinórmértékül szolgálhat?

A választ erre csak a jó isten adhatja meg, aki belenéz a vesékbe és a szívekbe.

* * *

Budapest, július 4.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Június 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Kállay Béni közös pénzügyminiszter Frigyes fiának és nejének meglátogatására Nyíregyháza-ra érkezett.

— **Ottó főherceg fia Magyarországon.** Ottó főherceg gimnazista fia, Károly főherceg értesülésünk szerint közelebbről Magyarországon nagyobb utazást tesz s ez alkalommal hosszabb ideig fog tartózkodni Budapesten, Debreczenben és Temesvárott, hogy a magyarországi viszonyokat közelebbről is megismerje. A fiatal főherceg már szépen beszél a magyar nyelvet és Magyarországi dolgai iránt rendkívüli érdeklődést és fogékonytást tanusít.

— **Erzsébet főhercegnő édesanyjánál.** Badenből táviratozzák, hogy Erzsébet főhercegnő meglátogatta édesanyját, gróf Lónyay Elemérné, aki most Jenő főherceg villájában lakik. A grófné, aki mostanában nagyon beteg volt, már annyira jobban van, hogy tolszéken a kastély parkjában tartózkodhatik. A grófné megengedte, hogy a park minden részét a közönségnek megnyithassák. Gróf Lónyay Elemér tegnap Bodrog-Olasziba utazott, birtokára. Visszatérése után feleségével együtt a morvaországi Austerlitzbe utazik, ahol hosszabb ideig maradnak.

— **Vezérkari szemleut.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a Semmeringre ma egy nagy csapat vezérkari tiszt érkezett lóháton Ottó főherceg vezetésével. A vezérkari tisztek holnap indulnak Kirchsclagba s onnan tovább folytatják útjukat Sopronba.

— **Miniszteri kiküldötték Gyulán.** Gyula város kórházának elmeorvosa dr. Pándy Kálmán a vármegye alispánja útján felterjesztést intézett a belügyminiszterhez az elmebetegnek családi ápolásban való elhelyezése és a kolonialis rendszer meghonosítása tárgyában. Széll Kálmán belügyminiszter az ügynek a helyszínen való tanulmányozásával dr. Chyzer Kornél miniszteri tanósnak és dr. Rácz Gedeon osztálytanácsost bízta meg. A miniszteri kiküldötték megtekintik majd a gyulai elmegyógyintézetet, tanulmányozni fogják a helyi viszonyokat és e tanulmányok alapján fogják a belügyi kormány eldönteni, hogy az ajánlott ápolási rendszer életbelétehető-e Gyulán avagy nem.

— **A Yildiz-kioszk gyászsa.** A sejtelmes, puha Yildiz-kioszkban nagy a szomorúság. A szultán harmadik felesége, mint *Konstantinápolyból* jelentik, ma meghalt. A távirati tudósítás a gyászshírhez hozzá teszi, hogy a szultán nagyon szerette ezt a feleségét és a csapás egészen megtörte. A bankádás és a szomorúság immár állandóan meglepetszik a Yildiz-kioszkban. A szultán bizalmatlan a legmeghibtebb embereivel szemközt is és a mosolygás végképp

eltűnt az arcáról. A mostani gyász esetet még több komolyságot visz a Yildiz-kioszkba, ebben az egykor oly színes és buja világba, amelyben derűs és vidám volt minden arc.

— **Fejérváry díszpolgársága.** Temesvárról telegrafjával: A város törvényhatósági bizottságának tagjai ma *Telbisz* Károly polgármester meghívására értekezletre gyűltek össze, melyen egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter ötvenéves katonai jubileumát megünneplik. A polgármester indítványára az értekezleten megjelent bizottsági tagok elhatározták, hogy indítványozni fogják, hogy báró *Fejérváry* a törvényhatóság válaszára meg díszpolgárává; azonkívül örökítse meg nevével alapítványt, melyből *Fejérváry* alapítvány címen évenként 1200 koronát fordítsanak két törekvő fiatal iparosnak ösztöndíjra. Jövő szeptember lesz az ünnepélyes közgyűlés, amelyen az indítványokat határozattá emelik. A díszpolgári oklevelet nagy küldetés fogja a jubileumi ünnepségek alatt báró *Fejérváry*nak átadni.

— **Erzsébet főhercegnő az újságíró árvainak.** Aldor Armin újságíróúrunk elhalálván, özvegyét és árváit a legnagyobb nyomorban hagyta hátra. Az özvegy és árvák ellátására kuratorium alakult, mely egyéb nemes akciója közt gyűjtést is indított. *Erzsébet Mária* főhercegnő, *Rudolf* trónörökös leánya, a lapokból értesülve a gyűjtésről, magyar felolvasónője, *Tomor Róza* kisasszony útján csinos összeget küldetett *Cziklay* Lajos kollegánkhoz, az Aldor-árvák tévkeny kuratóriához, ezzel is bizonygatót áhajtván adni annak, hogy minden szép mozgalmunkat nemcsak figyelemmel kíséri, de támogatja is.

— **Neves idegenek társasága.** A krakói egyetemre meghívták *Lutoslyanski* Vincent európai híri Plató-kommentárt és filozófust, hogy nagy tudományát hazája ifjúságának szívébe és lelkébe cepegtesse be. A professzor a filozófiába egy kis nemzeti izt kevert bele, ezt néhány osztrák érzelmű honpolgár besugta s a tanárt menten szabadságotlák az egyetemről. Nagy és lelkes küre támadt azonban s magán-előadásait óriási hallgatóság előtt továbbra is megtartotta. Az egyetemen ért család az azonban mélyen hatott a különben is hevülékeny ember lelkületére s zaklatott idegrendszerét most Rajecz-lürdön gyógyíttatja. Vele érdekes emberek gyűltek össze, így ott van neje, *Sophia Casanova*, spanyol költőnő, aki Eohearayval együtt jelenleg a spanyol udvar kedveltje. Továbbá *Joos, Mikkola*, helsingforski egyetemi tanár és neje *Maila Mikkola* finn novellairónő, *Danyisz*, a párisi l'Institut Pasteur tagja.

— **Siketek és némák oktatása.** A kultuszminiszter most küldötte meg a törvényhatóságoknak azokat a könyveket, melyek a vakok, siketnémák és a beszédhibában szenvedők oktatásáról szólnak. A könyvek szétküldésének az a célja, hogy megismertesse azokat a módokat, melyekkel e testi fogyatkozásban szenvedőket legjobban lehet gyógyítani s hogy propagandát csináljon annak az eszmének, hogy minél több helyen állítsanak föl iskolákat a szenvedő gyermekek számára. Az ilyen iskolákban a tanítást tanítók és lelkészek vállalhatják el, kik a kultuszminisztertől segélydíjat nyernek. A kultuszminiszteriumnak ez az akciója örömdetes jele annak, hogy annak a körrendeletnek, melyet a siketnémák oktatásáról nemrégiben adott ki a miniszter, gyorsan érvényt is akarnak szerezni.

— **Tanítók gyűlése.** A gömör-kishont vármegyei általános tanító-egyesület július elséjén tartotta rendes évi közgyűlését Rozsnyón. A gyűlésen körülbelül 300 tanító volt jelen. A gyűlés fontoságát és ünnepélyességét emelte az, hogy *Hámos László* főispán, *Bornemisza László* alispán és *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő e gyűlésen osztották ki azokat a díjakat, melyeket a közoktatásügyi miniszter és Gömör-Kishont vármegye törvényhatósága adományozott a magyar nyelv tanításában és terjesztésében kitűnt tanítók jutalmazására. A Fáy-éle alapítványból 270 korona jutalmat kapott *Dombos Mihály* andrássyfalvi tanító, a nemzeti alap és a miniszterium száz-száz koronás jutalmait pedig a következő tanítók kapták: *Danis János* (Ratkó), *Lipták Endre* és *Ferencsik József* (Kohova), *Gaal János* (Tiszolc), *Szoják Endre* (Hankova), *Szabó Károly* (Turesok), *Szivák Dániel* (Szilistye), *Flentisz Endre* (Jolsva), *Frenyó Dániel* (Nyustya). *Józsa Antal* királyi tanfelügyelő és *Bornemisza László* alispán buzdíró beszédekkel intéztek a tanítókhöz és beszédükben elismeréssel emlékeztek meg arról, hogy a tanítók tót anyanyelvű növendékeiket oly sikerrel oktatják, hogy mire az iskolából kikerülnek, tökéletesen értenek és beszélnek magyarul.

— **Alapítvány az Országos Erkölcsmesítő-Egyesületnek.** Erben Józsefné, szül. Vranics Teréz, végrendeletileg 2000 koronát hagyományozott az Országos Erkölcsmesítő-Egyesületnek, amely „Eiben József és Teréz név alatt kezelendő. A hagyományt a fővárosi hatósága el fogadta.

— **Edvárd király koronázási esküje.** Multkor megirtuk, hogy *Edvárd* király a jövő év júniusában koronáztatja meg magát. E késedelem okául azt a körülményt emlegetik, hogy a király bizottságot küldött ki a részben elavult szertartások újjaalakítása ügyében. Most megjött Londonból annak a paragrafáza is, hogy mit kell tulajdonképpen a parafrazis alatt érteni. A régi eskü-minta ugyanis, amely még *Cromwell* idejéből származik, nagyon sértő a katolikus vallású angol alattvalókra, mert akkoriban, amikor ez a minta keletkezett, teljesen protestáns volt a birodalom. Ezért *Viktória* királynő halála óta az angol katolikusok mindent megtettek, hogy a koronázó esküből a rájuk néve sértő passzusok kimaradjanak. A mozaglom élén az angol katolikus arisztokrácia áll *Norfolk* herceg vezetésével s annyit már elértek, hogy az angol felsőház bizottságot küldött ki, amely megvizsgálta, mennyiben lehetne esetleg a koronázó esküt megváltoztatni, hogy e mellett a protestáns trónörökös biztosítások. E bizottság hosszú tanácskozás után arra az eredményre jutott, hogy az eskümintát megváltoztatása kivánatos és lehetséges és végül határozati javaslatot terjesztett a lordok háza elé, amelyben új eskümintát proponál. A határozati javaslat ez:

Az az írásbeli és szóbeli nyilatkozat, amelyet az uralkodó trónralépésekor az alkotmány szerint tenni köteles, kedvezően módosítható s ezentúl ez legyen a szövege:

En, *VII. Edvárd*, Isten kegyelméből Nagy-britannia és Irland király, a hit védője, vallom, kijelentem és kinyilatkoztatom ünnepiesen az Ur színe előtt, hogy hiszem, hogy az óltári szentségével a kenyér és bor nem változik át Krisztus testévé és vérévé és hiszem, hogy Szűz Mária és a többi szentek imádása éppen úgy, mint a mise-áldozat, amint a római egyházbán szokásban vannak, mind olyan ceremóniák, amelyek elkerülnek a protestáns vallással: vallom, kijelentem és kinyilvánítom ünnepiesen az Ur színe előtt, hogy ezt a nyilatkozatomat minden részében, minden fönttartás nélkül teszem.

A bizottságban, amely ezt az új eskümintát megállapította, nem volt egyetlen katolikus főúr sem. Az új forma sokkal kevésbé sértő a katolikusokra, mint a régi volt, mert eddig a trónra lépő uralkodó arra is megesküdt, hogy küzdeni fog a római katolikus vallás ellen.

— **A gyermekok szíve.** A törökbecsei fürészgyár egyik munkásának, *Győrki Istvánnak* meghalt egy négyéves Erzsi nevű leánykája. A kis halottal kiterítették, gyertyát gyújtottak a fejénél s mert most nagyon olcsó a virág, hát sok, sok virágot tettek a ravatalára. A virágos kis ravatalnál a sok síró asszony közt egy ökölnyi gyerek is zokogott. A kis Erzsinek volt a testvérbátyja. A hat éves István. Sokáig meredten nézett a kis testvérvére s sehogysem tudott föltörni a keléből a sírás. A nagy fájdalom pedig szorongatta, mardosta a szívét s hogy a könny nem tudott megoldást adni a fájdalomnak, hirtelen lerokkadt. Valaki keltette, ráta, csókolta. Hiába volt. A Pisti nem ébredt föl. A nagy fájdalomtól megrepedt a szíve.

— **Oltáravatás.** Szép ünnepe volt az elmúlt héten a *csákvári* evangélikus gyülekezetnek. Temploma új oltárát e napon avatta fel s adta át rendelkezésének dr. *Baltik Frigyes* püspök megbízottjaként *Hering* Lajos esperes. Az oltárképet *Boemm* Rita urhölgy festette. Este a nagyvendéglő termében hangverseny és felolvasás volt az evangélikus tanítóok javára. A hangversenyt az egyház daloskőre nyitotta meg s rekesztette be. *Hornyánszky* Aladár pozsonyi teológiai akadémiai tanár Illes próféta alakját és reformátori munkáját mutatta be, *Kovács* Sándor pedig *Fészek a zivatarban* cím alatt vonzó családi képet elevenített föl. *Hamrák* Béla theologus Kozma Andornak *Jézus a vendég* című költeményét s a *Bujdosó Rákóczi* című népdalladt szavalt *Mirgay* Gyuláné (Budapest) szabatos művészi énekelődása nagyon tetszett. A tanítóháza szép összeg gyűlt össze.

— **A senézs-kongresszus után.** Az első magyar senézs-kongresszus résztvevői ma délelőtt megtekintették *Thék* Endre zongoragyárát. Maga a gyáros kaulozta a vendégeket keresztül-kasul a nagy kettős épület minden emeletén, az alkatrészeket kidolgozó műhelyekben, a szebbnél szebb zongoraszekrények faragói, diszitói közt, míg a kész hangszereken *Siposs* Antal, *Pavelkó* Jolán, *Bolte* Tivadarné s mások próbálták ki a különböző szerkezetű zongorákat. Végül *Thék* Endre dus villáreggelivel teltelte a kongresszus tagjait. E elhangzott felköszöntökben éttették *Thék* és a magyar hangszeripar más utódait.

— **Házasság.** *Fleischner* Miksa eljegyezte *Beck* Olga kisasszonyt Budapesten.

Wortman Benő alsó-lendvai kereskedő leányát, *Rózsikát*, eljegyezte *Schwarz* Ad. Arnold Alsó-Lendván.

Handel Zsigmond, széles körökben ismert és becsült úbudai nagykereskedő ma ünnepelte meg feleségével, született *Baron* Rózával, esküvőjének 25 éves fordulóját.

— **A gyűlölet pusztulása.** Charles Laurent, a Matin munkatársa arról ír apróságok, hogyan enyészik el a legmélyesebb gyűlölet is. O még azok közül való, akik 1870—71-et nem tudják elfelejteni s nagyon bánja, hogy a mai francia ifjúság annyira kivetkőzik a németellenes érzésből.

— Miért nem footballoztok ti is? — kérdezte nemrégiben egy francia ifjútól.
— Először is a sok szerencsétlenség miatt, ami ezzel a sporttal jár, aztán a boer háború miatt sem footballozunk, utáljuk az angolokat. Olaszországot sem szeretjük, mert Angolország barátja s mert az olaszok nagyon szeretik a kését. Ausztria el fog enyészni, ha trónváltás következik be, Németországba olvad, Magyarország a Balkán-szövetségnek lesz egyik részévé.
— Jó, jó, de hát hogy tetszik nektek Németország.

— O, ami Németországot illeti, jól tudjuk, mihez tartunk magunkat. Vilmos császár sokat beszéltet magáról. Jól beszél, pompásan lovalog, ért a hajózáshoz, a színjáráshoz, a festéshez, zenéhez. Ez az ember tetszik nekünk!

— De, kedves barátom, az ő apja és nagyapja sok veszedelmet hozott ránk.

— Igaz, ezt nem lehet letagadni, de ő azért mégis talpig kedves ember... (type chic!) Hiszen 1870-ben semmiképpen se kellett volna keresnünk az összetűzést s ha legyőzték bennünket, akkor meg is érdemeltük. Persze önkök, akik részt vettek az akkori eseményekben, nem szívelik a németeket, de mi, akik alig vagyunk husz esztendősek, mi alig vethetünk valamit a szemükre.

Laurent nagyon elkeseredett ezen a beszédén, emlékeztette az ifjút az apák szenvedésére, az anyák aggódalmaira, a lerombolt erődírményekre, az „ellopott” milliókra, de hiábavaló volt minden erőlködése, az új generációt nem tudta meggyőzni. Azért végül így ír elkeseredésében:

— Milyen fájdalmas és lealázó a régi generációra, hogy az új generáció így gondolkozik.

— **Al Sztáray gróf Kolozsvárott.** A kolozsvári főkapitányságnál a minap egy rosszul öltözött fiatalember jelent meg s több irással igazolta, hogy ő gróf Sztáray Ferenc és kényszerülvetelet kért Budapestig. Deák főkapitány lefénképezette Sztárayt és kiadta neki a tolonclevelet. A budapesti rendőrség megtudván a dolgot, néhány nappal később bekérte Sztáray fényképét. Egyik detektív, ki az igazi Sztáray gróftól ismeri, kijelentette, hogy a Kolozsvárról küldött kép nem a gróf fényképe. Csakhamar kiderült, hogy az álgrof egy Budapestről megszökött Mezey Antal nevű pinéer, kit többrendbeli sikkasztás elkövetése miatt köröz az államrendőrség. A budapesti királyi ügyészség tegnap átiratot intézett a kolozsvári főkapitányi hivatalhoz és kéri a rendőrséget, hogy amennyiben Mezey Antal alias gróf Sztáray Ferenc még most is Kolozsvárott van, tartóztassa le és küldje Budapestre. A sikkasztó azonban aligha fog kézre kerülni, mert még aznap, mikor a tolonclevelet megkapta, elhagyta Kolozsvárt s azóta nyoma vesztett.

— **Baleset ellen biztosított főiskola.** A müncheni technika bizonyára uttörő ezen a téren. Hogy egy főiskolának minden hallgatóját, tanárát, személyzetét egytől-egyig biztosítsák a sok baleset ellen, ez egészen új. Attól a pillanattól kezdve, amikor a hallgató beiratkozása befejezett dolog, a szemeszter megkezdődik, mind az ellen a baleset ellen, amely a főiskola területén, vagy az előadásra menet, vagy tanulmányi kirándulásban a szemeszter végéig érheti, biztosítva van. Szintúgy a professzor és a főiskola személyzete. A müncheni technikával ezt az üzletet a bajor jelzálog- és váltóbank kötötte meg a közoktatásiügyi minisztérium jóváhagyásával. A biztosításból ki van zárva mind az a baleset, amely bielekin eshetik meg. A biztosított összeg halálesetre ötezer márká és tizezer márká rokkantság esetére.

— **Öngyilkosság a szállóban.** Wieländer Armin magánzó pár nappal ezelőtt eltűnt a Lipótvárosban lévő lakásáról. Az eltűnt évekkel ezelőtt gazdag bérelő volt az Aludőn. A rossz idők azonban fölemészítették vagyonát s az utóbbi időben már rokoni segítségéből élt. A rokonság azonban megvonta tőle a segínyt, ami Wieländer nagyot elkeserítette. Rokonsága az eltűnését bejelentette a rendőrségnek, amely mindenfelé kereste az eltűntet, de nem akadt rá. Ma délután a budai Fiume-szállóból jelentették, hogy ott valaki öngyilkossá lett. A rendőrség az életunt emberben a keresztet Wieländer ismerte föl. Wieländer már eutánése óta a szállóban lakott s ma délután revolverrel föbe lökte magát. A golyó nyomban kioltotta életét.

— **Pincérek kongressusa.** A pincéregyesületek elhatározták, hogy az ősszel kongresszust tartanak, amelynek védnökéül főkirök Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, diszelnököknek pedig megválasztják Glück Frigyeszt, Gundel Jánost, Bokros Károlyt és Némai Antait. Az országos kongresszus legfontosabb pontja egy törvényjavaslat lesz, amely a helyközvetítés elírését foglalja magában.

— **Föl lesz robbantva.** Akit ezuttal szándékoznak fölrobbantani a mi anarkistáink, az Salacz Gyula, az aradi polgármester. Levelet kapott, hogy pénteken este tizenegy órakor hajtják rajta végre az ítéletet, mivelhogy a robbantás egy itélet következménye. Ha azonban kellemetlen neki a robbantás, tizezer forinttal megválthatja magát. A levél különben ceruzával van írva s ha az írója a robbantáshoz is csak annyit ért, mint amennyi a jártassága a stilus dögában, akkor Salacz Gyula és utóbbi hatalmasság is nyugodtan alhatik miatta. — Az értelmetlen kis írás különben így szól:

Salacz Gyula polgármester

Arad.

Föl lesz robbantva.

Életem veszélyben van, a városban időköt föt anarkista életére tör. Megválthatja magát 10.000 forint. Jöjjen el hozza a pénzt, ha a pénzt nem hozza el úgy meghal. Péntek éjjel 11 órakor az ingyenuszodánál. Anarkia.

Az anarkista elfelejtette megírni, hogy hol kell deponálni a pénzcsékét, ha a polgármester meg akarná váltani az életét. S arra nézve se ad felvilágosítást, hogy mit csináljon a polgármester pénteken éjjel tizenegy órakor — az ingyenuszodánál...

— **Báró Wallburg gondnokság alatt.** Nemrégiben megírtuk, hogy a király báró Wallburg Ernőt, Ernő főherceg törvénytelen fiatkegyébe fogadta és elrendelte, hogy magánpénztárából ki fizessék a báró adósságait. Annál feltűnőbb a mai hivatalos közlönynek egyik hirdetése, amely ekként szól:

GONDOKSÁG.

23658/901. A budapesti kir. törvénysek közhirodé teszi, hogy báró Wallburg Ernő magánzó, budapesti lakos ellen tékozlás miatt a gondnokság saját kérelmére elrendeltett. Budapest, 1901. évi július hó 3-án. A budapesti kir. törvénsek.

Báró Wallburg Ernőnek körülbelül százezer forintra rugott az adóssága s ezért kívánta az udvar, hogy gondnoksgot kérjen maga ellen. Gondnokskál Prehler Győző országgyűlési képviselőt rendelték ki, aki holnap utazik Bécsbe, hogy ez ügyben kihallgatásra jelentkezék a királynál.

— **Az állami tisztviselők.** A bajai állami tisztviselők július 2-án gyűlést tartottak, melyen kimondták, hogy oszatlakoznak a tisztviselő országos mozgalomhoz. Elhatározták, hogy az állami tisztviselő kongresszusán képviselők fogják magukat. Végrehajtó-bizottságot választottak, melynek elnöke Mayer Károly kir. járásbíró lett.

A tiszai-állami tisztviselő szintén gyűléseztek és oszatlakoztak a tordaiak által kezdeményezett mozgalomhoz. Végrehajtó bizottságot választottak és elhatározták, hogy kérvényt intéznek Kormis Ferenchez, kerületek országgyűlési képviselőjéhez, kívánságait pártolása végett.

Egerben is tartottak a tisztviselők értekezletet Farkas Pál kir. ítélőtáblai bíró elnöklete alatt. Elhatározták ott, hogy a tordai állami tisztviselőknak hazafias köszönetüket fejezik ki a bátor kezdeményezésért és csatlakoznak a megindított mozgalomhoz. Hozzájárult az értekezlet a szegedi állami tisztviselő bizottsága által készített memorandum azon részéhez, hogy szeptemberben országos kongresszus tartassék és pedig Budapesten. Azonkívül határozatilag kimondatott, hogy Lukács László pénzügyminiszternek — mint Eger város képviselőjének, valamint Heves vármegye országgyűlési képviselőjének — megküldik a tordaiak által kibocsátott felhívást. Az állandó bizottság elnöke lett: Farkas Pál, alelnök: Kósa Kálmán, táblai bíró, jegyző: Fülöp Bódog, kir. pénzügyigazgató, titkár. Tagok: Kovács Kálmán, Telkese János postafőnök, Révy Ferenc, Grossbauer József, Kovács Sándor, Szombati Lajos. Berkö Aladár, kir. ügyész, Radvánszki László, dr. Philipp Ödön és Ötvös József, törvényészi bírák.

A tatai állami tisztviselők értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy hozzájárulnak az állami tisztviselő helyzetének javítására irányuló tordai mozgalomhoz. Ennek sikere érdekében kérvényt intéztek képviselőjükhez, dr. Konkoly-Thege Miklóshoz s a mozgalom ébrentartására állandó bizottságot alakítottak, melynek elnöke Gábel Ferenc kir. járásbíró, intéző elnöke Zoubek János adótárnok s jegyzője Szücs Miklós kir. aljegyző lett.

A perlati állami tisztviselők folyó évi július hó 1-én tartott értekezletükön a tordai tisztviselők mozgalomhoz csatlakozva, megalkitották az állandó bizottságot, melynek elnökévé Horváth Csongor János kir. járásbíró, intéző elnökévé Horváth Géza adóhivatali ellenőr s jegyzőjévé dr. Koblicz Elek kir. járásbíróvá albiró választattak meg. Egyuttal állást foglaltak a kongresszus mellett és elhatározták, hogy országgyűlési képviselőjüket felkérik ügyük támogatására.

— **A takarékoskodás paródiája.** A főváros tanácsa csak nemrégiben kidobott az ablakon pár százezer koronát valami személt-ügyben. S ha alkalom nyílik rá, ki fog dobálni még többet is, ellenben takarékoskodik a papirosban és a nyomtatványokban. A harminchatos bizottság, amelynek az a földadata, hogy megtanítsa a fővárost arra, hogy csak addig nyújtózkodjék, a meddig a takarója ér, furiangos módokat eszel ki a spórolásra s ennek a bizottságnak a javaslata alapján adott ki ma a tanács két olyan rendeletet, ami komolyan nem igen mondható.

Az egyik ez:

A közgyűlési jegyzőkönyveket ezentel ne küldjék meg valamennyi törvényhatósági bizottsági tagnak, hanem csak ötven példányt tartsanak készletben azok részére, akik esetről-esetre jelentkeznek.

A másik pedig ez:

2. Az előadó ivenk használata lehetőleg korlátozassék olyképp, hogy az iktatott ügyiratok törzslapjai — nemcsak a rövid uton való írásbeli elintézésnél, hanem átirati határozatok, valamint átiratok fogalmazására is fölhasználtsanak és a jelenleg használatban levő, merített papirosra nyomott előadói ivenk csak olyan ügyiratok céljaira használtsanak, amelyek nincsenek kiselejtezésre szánva. A többieket pedig vagy magán az iktatáson, vagy a selejtezőzöld jelzővel ellátott közönséges szürke papirosra nyomott ivenk kell elintézni.

— Az ilyen rendeletek a takarékosagra nem alkalmasak, arra azonban jók, hogy a maga illendő mértékére szállítsák le az egész takarékosági akció értékét.

— **Jancsi Juliska nélkül.** A téthi szolgabírószághoz a napokban egy kis fucskával állított be a szerezsenyi bíró. A gyerek körülbelül hét-nyolc esztendő és mezitláb talpalt a bíró mellett. A községben köbörölt s mivelhogy a bírónak még nem volt ilyen esete, a főszolgabírótól kért tanácsot arra nézve, hogy mit csináljon a gyerekekkel. A főszolgabíró kikérdeztette a gyereket s a fucska elmondta, hogy otthon szép sárga cipője volt gombos, de a papája meg a mamája már régen meghalt. Miután árva lett a nagyapjához került. Ha azzal valahová elment, hintón útek és szép lovak húzták a kocsi. Hanem nemrégiben a nagyapja is meghalt s akkorok ur jött a háza és eladták a házat. Az egyik ur azt mondta neki, hogy sok pénzt kaptak a házért s az majd mind az övé lesz, ha megnő. Egy éjjel azonban fölverték az ágyacskájából és az aratójuk kocsira ültette és elvitte magával, messze, mert egy ur pénzt adott neki az utra. Négy napig utaztak s Szerencseny előtt végre megállottak az erdőben. Az arató itt leszedte róla a régi ruháját és ráadta ezt a viseltes holmit. Mielőtt távozott volna, arról is biztosította a gyereket, hogy agyonveri, ha valakinek szól valamit arról, hogy hogyan került oda. A gyermek értelmes, okos fucska, akivel a Jancsi és Juliska meséje esett meg, de Juliska nélkül. Ugy látszik, hogy valami örökségből akarják kiakolbóltani, ami azonban nem igen fog sikerülni, mert a főszolgabíró megindította a nyomozást s valószínűleg hamarosan kiszül, hogy honnan vitték idegenbe a kis fiút.

— **A királytigri szökése.** A morvaféhertemplomi állatseregletből tegnap reggel nyolc órakor megszökött egy tigris. A fogságából megszabadult fenséges állat nem azt tette, amit a novelláirók fognak rá az ilyen állatra. A morvaféhertemplomi tigris, nem tört ki börtöne rácsait, nem rohandt rá a bámulós, hitvány tömegre, nem vágta éhes karmait a husukba s nem tépte ki senkinek a beleit. A már elfaradt királytigri, amely Morvaféhertemplomban megnyugodott már a sors kegyetlenségeiben s ősz, roskadt filozófus lett, csöndesen sompolygott ki börtönéből s az édes szabadság utolsó kísérletét fölhasználva, tisztos polgárhoz illően egyenesen a vásártérr ment s ott sétálni kezdett.

Egy bátor rendőr, aki nem értheti, hogy a tigriseket is megszelidítheti az élet, meglátta az állatot s revolverrel agyonlőtte.

A tigrisnek ez a tragédiája. Ne legyen szelíd, ha egyszer tigris s ne haljon meg olyan szegénytelenen, mint egy menekülő csirkefogó.

— **Öngyilkosság a mentőállomás.** A szabadkai mentőállomás ma reggel Milkovics György lakatosmester öngyilkosságot követett el. Milkovics szerelmes volt egy leányba, aki azonban elutasította. Elkeseredésében valóságzövet ivott a mentőállomáson. Innen eszméletlen állapotban az első segélynyújtás után a kórházba vitték. Felgyógyulásához nincs remény.

— **Eltűnt.** Sátoralja-Ujhelyről táviratozzák, hogy Bock Imre, a Vadászúrt- és Korona-szálló bérője nagy adósságok hátrahagyásával eltűnt. Ismerősei azt hiszik, hogy Amerika felé vette útját.

— Hadat a háborúnak! A párisi munkásszindikátusok szövetsége tegnap gyűlést tartott a munkásbörze helyiségében s hogy a künn járó publikum is tudjon arról, hogy kik gyűléseznek odabenn, piros zászlót tűztek ki az ablakokba s kitették egy táblát is, amire ez volt írva: — **Hadat a háborúnak!** A rendőrségnek persze nem nagy kedve teltet sem a zászlóknak, sem a táblának. Követelte, hogy távolítsák el az ablakból. Erre pedig a munkások nem voltak hajlandók s a nézeteltérésekből nagy veredések kerekedtek. A munkások összetörték a butorokat s székekkel, asztalokkal dobálták meg a rendőrséget. Később mégis befejezték a gyűlést és elfogadtak egy határozati javaslatot, amiben tiltakoztak a rendőrség eljárása ellen s kijelentették, hogy küzdeni fognak a háború ellen. Azt is kimondták, hogy testvérül tekintenek mindenkit, aki dolgozik. Hogy mandzsu, boer vagy kínai-e, az mindegy. Félhívják az embereket, hogy a haszontalan hadviselések ellen általános legyverszárjakkal küzdjenek. — Egy másik gyűlésen, amelyen Grebauval községtanácsos beszámoló beszédét mondta el, szintén veredések voltak és sokan megsérültek.

— Megszökött betörő. A budapesti betörők egyik legveszélyesebb alakja *Gottfried Béla*. Valahányzor elfogták mindig megszökött, de a múlt héten ismét letartóztatták valami betörés miatt. Bevitték a nyolcadik kerületi kapitányságra s a többi foglyokkal együtt elzárták. A közös cellából nem szökhetett meg, mert egy-két rendőr állandóan felügyelt a rabokra. A mikor később a cellát takarították, elosztották a foglyokat többfelé. *Gottfried* e közben valahogy besurran egy ítéreeső helyre, ahol bezárkózott és hozzáállott a szabadulás munkájához. Vasrostélyos ablaka volt a kis helyiségnek. A rostély csak egy ujjnyira volt beillesztve a fába s *Gottfried* egyetlen rántására kiszakadt. Az ablaknyíláson rendesen megteremt ember nem fér volna keresztül, de a satyvatestű betörő átbugy rajta s a kapitánysággal szomszédos ház udvarára ereszkedett le. Kora reggel volt de azért az udvaron már többen jártak-keltek s észrevették a fogoly szökését. *Gottfried* azonban kérélni kezdte az embereket:

— Ne jelentsenek fel... Egész éjjel kinoztak. Tüzes vassal égették a talpamat!

Még több ilyenféle hazugságot mondott, amivel annyira megindította az embereket, hogy futni hagyták. A kapitányságon csak egy órával később vették észre a betörő szökését, de már akkor hiába kutatták a Tavaszmező-utcában és vidéken. A szökevény nem sokáig élvezhette az aranyzabadságot, mert a rendőrség tegnap fölsímerete Újpesten s letartóztatta.

— Halálzás. A főváros pénzügyi köreiben mély részvételt kelt *Walkó Lajos* bankigazgató halála. A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének ma esti választmányi ülésén, melyen *Kornfeld Zsigmond* vezérigazgató és *gróf Wickenburg Márk* igazgató is megjelentek, *Széky Péter* elnök megható szavakkal emlékeztet meg az elhunyt igazgatóról, aki mint az egyesület tiszteltbeli elnöke az egyesülettel szemben is nagy érdemeket szerzett. Az elnök indítványára egyhangulag elhatározták, hogy az egyesület külön gyászjelentést ad ki, a temetésen testületileg vesz részt, a ravatalra koszorút helyez, részvétét a család előtt küldetésleg is kifejezi és végül az elhunyt emlékére a Walkó-alapot jelentékenyen megnagyobbítja.

Eichner Soma hírlápirót. az *Ungarische Information* szerkesztőjét súlyos csapás érte. Edénanyja, *Eichner* Rozália asszony, született *Ungar*, játékonyságáról ismert urinó tegnap, július 2-án hetvenhat éves korában, hosszas szenvedés után *Liptó-Ujváron* meghalt.

— Az öngyilkosság magánzó. *Bauer Armin* magánzó — mint megtört — tegnapelőtt déleben az *Izabella-utca* 71-dik szám alatt lévő lakásán föbe lőtte magát. Holttestét az orvostani intézetbe vitték, de nem boncolták föl, mert a rendőrség a család kérésére a boncolást fölözötte. *Bauer* már régebben foglalkozott az öngyilkosság eszméjével. Hagyatékában egy négy évvel ezelőt kelt levelet találtak, amelyben buosuzik családjától, hogy idegijába miatt öngyilkossá lesz. Sokat szenvedett a jobb lábával is, amelyet husz évvel ezelőt egy cséplőgép a térdén alól letépett. Az öngyilkos holnap temetik el.

— Szabónék sztrájkja. A női konfekciós szabómunkások tegnap gyűlésükön elhatározták, hogy folytatják a sztrákot. Az ellenőrző bizottság hat műhelyben fölszűtötte a dolgozó munkásokat, hogy hagyják abba a munkát, amire a szabóságédek osatlakoztak a sztrákhöz. Holnap délután újra összeül a békéltető bizottság, hogy módot keressen a meggyezésére. A sztrákolók szombat délután nyilvános gyűlést tartanak. A mesterek a sztrákgyűlés tegnap határozata után elhatározták, hogy nem teljesítik a munkások követelését.

— Nyilvános köszönet. A *Budapesti Szüneti Gyermektelep-Egyesület* javára múlt hét 28-án *Ós-Budaváron* rendezett ünnepség főbb, mint 1400 koronát jövedelmezett a jétékony célra. Az egyesület elnökének ezton mond köszönetet *Friedmann Adolf* urnak, *Ós-Budavára* igazgatójának az ünnepély sikere érdekében kifejtett fáradozásáért és két leányának, *Anuska* és *Bella* kisaszonynak szíves közreműködésükért.

— A féltékenység űrlitje. *Szegedről* jelenti tudósítónk, hogy a tanyán egy *Furák Mihály* nevű gazdaember borzalmas vérengzés közben kivégezte a feleségét és az édes anyját. Féltékenységedett a feleségére, akiről sok mindent beszéltek, végre megszokalta a dolgot rárontott az asszonyra, késével huszonnyolc sebet ejtett rajta, leszaggatta ruháit és a vérző sebeket teleszórtá sóval, paprikával, aztán elfutott az anyjához. Ott találta két kis gyermekét, a porban játszadozva. Az őrjóngő ember fölvetette a két apróságot és a Maros felé akart velük rohanni, hogy beleölje őket. Anyja elébe állt és összetett kézzel, sirva könyörgött, hogy irgalmazzon az ártatlanoknak. Furák Mihály eleresztette a két gyermeket s torkon ragadta az anyját. Kés villant meg a kezében s mielőtt megakadályozhatók volna az összeszerelt emberek, tövig döntö az öreg asszony torkába. Az agg Furákné meghalt, Furák Mihályt elfogták és megkötözték. A fiatal Furákné életbenmaradása kétség. A csendőrség a tettest Szegedre szállítja.

— Vége az amerikai hőségnek. Nagy, gyilkos járvány se tehát hirtelenében olyan kárt végbe emberéletben, mint amilyen pusztítást vitt végbe Amerikában a hőség, aminek azonban most már vége van. Tegnap este óriás zivatar tört ki, amely egyszerre lehűtötte a levegőt. A temperaturának ezert a megváltozásáért azonban óriás árat kellett fizetni. A zivatar nagy pusztítást vitt végbe. Számatalanszor leütött a villám s összehasogatott egy csomó fát s lángba borította a brooklyni Szent-Agnes-templomot, amelynek építése kerek egy millió dollárba került. Egy személyszállító hajó a nagy viharban már-már elmerült. A legválságosabb pillanatban végre sikerült kikötönie, de akkor beleütött a villám és felgyújtotta. Az utasokat sikerült partaszállítani, a hajó azonban porig égett. Tegnap az utón összerogyott egy ember. Arra járt egy orvos, megvizsgálta és konstátálta, hogy napszúrás ölte meg. Míg a halottra hajtott, maga is összeszett és meghalt. Az utolsó négy nap alatt *hatszázkilene* embert ölt meg a hőség. Csak tegnap 188-an haltak meg napszúrás következtében.

— A sikkasztó fenyegetőzése. *Singer Bertalan* 21 éves úgynök *Bruckner* Sándor gabonakereskedőtől, akinél alkalmazásban volt, 900 koronát elsikkasztott s aztán megszökött. Most a sikkasztó Brémából táviratozott egyik rokonának, hogy küldjön a számára pénzt, mert különben a tengerbe ugrik. A táviratot átadták a rendőrségnek, amely elrendelte a sikkasztó letartóztatását.

— Ós-Budavára mára tervezett nagy amerikai ünnepélyt, mely a kedvezően időjárás miatt elmaradt, holnap, pénteken este tartják meg a teljes műsorral.

— Rendőri hírek. Tegnap este a Margit-rakpartnál egy östetendős úr holttestét fogták ki a Dunából. Az orvostani intézetbe vitték. — *Pék Irén* tolvaisi születésű rendőri felügyelet alatt álló leány a Baross-utca 7-ik szám alatt lévő lakásán petroleummal leöntötte a ruháit és meggyújtotta. Annnyira összeégett, hogy haldoikolva vitték a Rókus-kórházba. — A Lukács-úrdó kristályvíz-szállító vállalatának az irodájába az éjjel betörtek és három nyári kabátot és 60 korona értékű levélbányeikat loptak el. — Az éjszaka betörők jártak övezgy *Stadler Istvánné* Kerespesi-ut 13. szám alatti dohánytőzsdéjében is és 80 korona készpénzt, sok szivart és bérteget vittek magukkal. A betörőket keresi a rendőrség. — *Dukanyai* Ferenc magánhivatának Rottenbiller-utca 9. szám alatti lakásába az éjjel tolvajok másztak be s 200 koronát érő ruhaneműt loptak el.

— Cigányzene a Telefon Hírmondóban. Estéinkint cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előzetőinek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a *Hírmondó rádiója* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abszonsenk egészen 11 óráig. E cigányzene átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó, ahol *Zöldy Marci* bandája játszik. E zenévitelt azonban megszakítást szenved 8 óra 15 perokr, mikor a külföldi tözsdézáratokat olvasatja fel a beszéző újság és fél 10—10 óráig, midőn az este folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Uj! Crème sans graisse.** Pár nap alatt minden arcot fehérré és gyengéddé varázsol. Ára 1 kor. 20 fillér. Főraktár: dr. Kovács Ernő gyógytára, Budapest, Gyár-utca 17.

(x) **A legelegánsabb nyakkendők,** darabja 15 krajczr, megtekinthetők *Kertész Pál* kirakalában Kerespesi-ut 44. a Népszínházzal szemben.

(x) **A Wulff-cirkusz műsora** két nap óta két új számmal szaporodott és pedig *Miss Christine*, az ő kitűnően idomított méneivel és kutyáival, továbbá a *Hartley-ek* legremekebb hordóugrasaikkal, mely mutatványok nagy bámulatra ejtik esténkint a közönséget. Valóban élmeszerű adózunk az igazgatóságoknak ezen buzgalmaért, hogy mindenkor azon törekszik, hogy a közönségnek új és kitűnő dolgokat hozzon. — A mai este kitűnően érdekesnek ígérkezik, miután *Wulff* igazgató ma egy bohózas estélyt rendez, melyben *Olschensky Adolf*, *August* és *Bojánowsky* bohóc új és mulatatos jelenetekben fognak a közönségnek bemutatkozni. Az előadás záradékául a naponta nagy tetszessel fogadtó kiállítású látványosság „Egy utazás a Kárpátokban” kerül színre, betételt a nagy tündéries balettel: „A kárpáti róza ébredése“.

Pazar lakomák.

Budapest, július 4.

Párisi lukullusi lakomákról ír *Jules Huret*. A *Grand Prix* estében a Bois de Boulogneban lévő *Château de Madridban*, Páris egyik legbiresebb vendéglőjében ült. A kert akkor már tömve volt pazar ruhájú hölgyekkel és frakkos urakkal, akik elegánsnál elegánsabb fogatokon érkeztek. Színes ernyők tompították a kis lámpások világosságát, kellemes zsbongás vegyült össze a cigány muzsikájával. Lassankint azonban a dus lakomázás során mind élénkbe lett a jókedv s hangos kacagások esendültek az orkideákkel és rózsákkal diszitelt asztalok telett.

Az egyik asztal különösen fölkellette a figyelmet. Sorra vitték oda a finom fogásokat, a pompás borokat s a kivánatos gyümölcsök illata egybecsapott a virágok szagával. A cigány, akinek biztos ítélete van a vendégek megkülönböztelésében, többnyire e felé az asztal felé muzsikált. *Jules Huret* kivallatta bizalmasan a főpincéert:

— Mennyibe kerül az a tizenegy teríték azon a keleti bőséggel megrakott asztalon?

— Épp az ímént adtam át a számlát — feleli a pincér — ötezer frank.

— Hogyan?

— Ó, kérem, huszonöt Louis fejenként csak nem tulságos költekezzék. Hiszen ötven-száz frankos palack borokat szolgálunk fel, ezer frankba kerül a virág és olyan barackot is esznek ott, amelynek csak darabja tizenöt frank. Különbben is a vendéglő *Cherire*-a (*Grand-Prix* győztesére) fogadott... Aztán, kérem látam én már ennél külbönb lakomákat is. Egy asztal gyöngyvirág-guirlandok diszítették, amelyeknek minden szája egy egy frankba került. Hátha valamelyik nábobnak az jutna az észébe, hogy omeletteket rendeljen meg kolbbitojásokból, fülemileszivecskéből, fehér pávak velejéből és embervérrel hizlalt pettyes ángolnából!

Ez a kis értekezlet föltűzte *Huret* érdeklődését, kíváncsi lett arra, hogy micsoda fejedelmi számlákkal dolgoznak Páris löbbi divatos előkelő vendéglőisei. A legtöbb helyen arról győződött meg, hogy száz, legelőjebb százötven frankot kérnek egy terítékért. Aki külbönb lakomát akar mindenáron, az szól. Kaphat külbönbet is. Hanem ez ritkán erik meg.

A legörültebb vendéglő-számlákról *Emile Aoust*, *Bignon*, az *Amphitron-Club* megalapítójának az egykorig jobb keze tud regümi szépeket. Ebbe a klubba szeretett elmenni a walesi herceg is, aki a klub megnyitását is jelen volt. Akkor volt ott egy tizenkét terítékes diner kétszázötvenöt font sterlingért. Hanem a legnagyobb rekordot mégis az elhunyt *Milan* király érte el, aki egyziben öt embert hívott meg és egy-egy személyre ezerkétszáz frankot kültött. Volt sok szép ennivaló ezen a lakomán az bizonyos, a borok közül pedig legyenne föl-említve ezek: *Chateu-Yquem* 1834, *Grand Porto* 1815, *Grand Madré* 1811 és *Chateau-Margaux* 1848. A menü aranyrojtos kék szaténra volt nyomva. Mind-egyik borból három palack szerepelt hatvan-hatvan frankjával. A szoba ahol a lakoma megtörtént, tele volt virággal, a gyöngyvirág maga, amit a király maga választott ki, négyezer frankba került. Borra-valókkal együtt tízezer frankot fizetett ki akkor Milan. Ö egyébként mindig fejedelmileg fizetett, a nélkül, hogy csak bele is nézett volna a számlába.

Emlékezetes az a lakoma is, amelyet *Gudala* angol ügyvéd adott az *Amphitron-Clubban*, amikor London városnak valami óriási pörét nyerte meg. A harminchéf vendég között megjelent *L. Rothschild* is. A számla ezer fontot tett. Ugyanannyt adott ki *Astor*, az amerikai milliomos is, amikor egyszer a walesi herceget huszonötödmagával meghívta.

Megkérdezte *Huret*, hogy milyen érzéssel szolgálják fel az ilyen lakomákat a pincérek, akik végtére is túlnyomóan szegény ördögökből kerülnek ki.

— Ó, nagyon hamar megszokják — volt a válasz — külbönbben is busás borravalók vigasztalják meg őket.

Valamire való ur, aki a borsos számlákat kifizeti, nem ad kevesebbet öt Louisnál egy-egy pincérnek. De vannak, akik többet is adnak. Így egy amerikai újsákirály *Bignonnál* ezer frankot adott a főpincérnek. A muszka nagyhercegek négy-öt terítékes lakomákon három-négy száz frank borravalót adnak. Látott *Huret* néhány örültséget is előkelő vendéglőkben. Így a híres *Maxim*-restaurantban egy kissé becsipett törzsvendég azzal mulatott, hogy drága porcellán-tányérokat vetett a mozaik-padlóra.

— Meg fogom fizetni! — dadogta mindig, ha egy-egy szép dobása sikerült.

— Nem fogja megfizetni — mondotta a vendég-lős, — de szépen kérem, játszon odakünn, tányért kaphat, amennyit akar.

Huret felvilágosítást kért a vendéglőstől.

— Évünket, — mondta, — legalább harmincezer frank „törés“-ünk van, és pedig olyan, mit nem térítinek meg. Hát még, amit megtérítnek! Tavaly egy vendég annak a szobának a berendezését ahol ebédelt, mind összetörte s a kandallóba vetette. Eltörte a tükröt, kitepte a szőrt a kanapékból, összetörte a székeket és elégetett mindent. Ez is a mulatsághoz tartozott. Persze több ezer frankjába került az ebéde.

Maximálán egyébként háromezer frank áru pezsgő fog el esténkint.

FŐVÁROS.

(*) **A városi villamos vasút nyugdíjintézete.** Emilitük, hogy a budapesti villamos városi vasútrészvénytársaság bemutatta a székesfőváros tanácsának a tisztviselőire és alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjintézetének az alapsabályait s kérte, hogy terjesszék föl a belügyminiszterhez. Az alapsabályok utolsó pontja azt foglalja magában, hogy akkor, ha a vasúttársaság üzembe a fővárosra, vagy más jogutódra száll át, a nyugdíjintézetről való gondoskodás kötelezettsége is a fővárost, vagy más jogutódot illeti. A tanács a mai ülésében azt határozta, hogy részint ennek a kötelezettséget magában rejtő pontozatnak a megfontolása végett, részint az egyéb kikötések céljából kiadja az ügyet a közlekedési ügyosztálynak, azzal, hogy a tisztviselők ügyészség meghallgatásával is, tegyen véleményes jelentést.

(*) **Alapítvány a honvédménház veteránjainak.** A honvédménház felügyelő bizottságának legutóbb tartott ülésén dr. Csuláry Lajos miniszteri tanácsos bejelentette, hogy úv. Kroner-vet. Alajosné, szül. Rott Anna budai háztulajdonosnő néhai férjének emlékezetére, ki a szabadságharban honvéddíhadnagy volt, ezer koronás alapítványt tett, s ez összegget takarékpénztári betétkönyvben meg is küldte, oly rendelkezéssel, hogy ez összeg évi kamatait minden év június 21-én osztják ki a menedékház lakói közt. A bizottság hálás köszönettel fogadta az alapítványt s az özvegyhez köszönő levelet intéz.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** **Fővárosi Nyári Színház** Bisson rendkívül elmés és finom vigjátékát *Az államtitkár urat* játszoták ma a budai színpadon. Az előadás teljesen érvényre juttatta a darab kiválóságait. *Pethes De la Mare* - jában gazdag repertoírja egy kitűnő szerepét ismer-tük meg. Ennek a nagytalentségű színésznek semmi eszköze sem hiányzik, hogy a sokoldalú talentumra szabott szerep életet nyerjen alakításában; nyersen-ség és előbírói bonhomia, erély és ellágyulás, tartalom és léhaság száz színe ennek a bravurszerepnek; *Pethes* nagy művészetének sikeres próbája, hogy mindez egységes egészzé olvadt játékban. *Horváth* Paula mai játéka után sajnáljuk, hogy a művésznőnek kevés szót juttat a műsor. Vérbeli talantom, a színpadi biztonsága mellett a megjelenése előkelő. A többi szereplők több kevesebb szerencsével, de egyforma jó-akarattal játszottak.

Holnap kerül színpadra Budán először a *Görög rabszolga* új jelmezekkel és díszletekkel. A főbb szerepeket Sugár, Sárosi, Parlagi, Krémer, Leövey, Környei és Pázmán fogják játszani. — Nagyban készül a társulat *Faragó Jenő* és *Márkus Géza* látványos operettjére, a *Buda-pest szépe*, melyből már a színpadi próbák is megkezdődtek.

MŰVÉS Z E T.

□ **A szegedi Kossuth-szobor.** A belügyminis-ter jóváhagyta Szeged város közgyűlésének azt a határozatot, hogy Kossuth Lajosnak szobrot állít a város egyik közterén. A szoborművet *Róna József* készíti. Leleplezése a jövő ősszel lesz, amikor Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját ünneplik az egész országban.

□ **A fazekasipar.** Az Iparművészeti Társulat a fazekasipar érdekében fölterjesztést intézett *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszterhez, aki e fölterjesz-tésre most válaszolt a következőképpen: Fazekas-iparunk hanyatlásának egyik fő oka a technikai ismeretekben való visszamaradottságnak tulajdonítható. Ezért fektettem ennek az ipárgáknak föllendítésénél a főszerepet a fazekasok szakszerű kiképzésére, eszközeik és kimenőik teljesítésére. Amennyiben pedig azt látom, hogy helyenkint a régebbi tradícióknak alapul-ó nemzeti jelleggel bíró díszítési módoknak fenntartása, sőt fejlesztése, a keresetforrás fokozása, de a nagyobb anyagi haszon biztosítása érdekében kívánatos, kész-szágon támogatom a rendelkezésemre álló eszközök ke-retetben avázott előmozdítására szolgáló törekvéseket. A miniszter egyuttal megbizta *Horti Pál* tanárt, hogy Vas megye déli részein, esetleg Somogy megyében *Gróh István* iparművészeti iskolai tanárt pedig, hogy a Sajó és Murány völgyében, a helyenkint divó tek-nikák szerint tanítsa a kiválóbb fazekasokat. A két

tanárt egyuttal avval is megbizta a miniszter, hogy egyenként husz-husz edénytervet, a helyi díszítő mo-tívumok fölhasználásával oly módon készítsenek el, hogy az egyes ékítménytípusok szemléltetve legyenek.

□ **Magyar iparművészek Olaszországban.** A magyar iparművészeti társulat tegnap délután öt óra-
kor értekezletet tartott, melyen a turini iparművészeti kiállításban való részvétel módozatait beszélték meg. Az értekezleten *Czigler Győző* műegyetemi tanár, tár-sulati elnök előkötött s igen nagy számban jelentek meg a tervező művészek és iparosok, kik egyértel-műen elhatározták, hogy a társulat egyen részt a kiállításban, még pedig oly módon, hogy a magyar ki-állítás külső képe állami önállóságunkat és művésze-tünk nemzeti jellegét juttassa kifejezésre. Hogy pedig a kiállításnak hivatalos jellege legyen, elhatározták, hogy megkeresik a közoktatásügyi minisztériumot, hogy nevezzen ki egy külön bizottságot a kiállítási ügyek vezetésére.

VIDÉK.

— **(Érsekújvár—komáromi vasút) Komáromból** írják nekünk: Északnyugati Magyarországnak egy régóta napirenden lévő életkérdése közeledik a vég-leges megoldása felé abban a nagyszabású mozgalomban, melyet a legközelebről érdekelt Komárom-és Nyitra- és Hégyházi megyék egyes előkelő társadalmi most ismét följutott az érsekújvár—komáromi vasút ki-építése végett. Ebben a mozgalomban jóformán páratlan egyértelműséggel állott talpra az egész észak-nyugati felföld, melynek összes közgazdasági, kultu-rális, sőt hadászati szüksége az, hogy ez a vasút végre volphara, még pedig nagyon sürgősen kiépüljön. *Halasz, július 5-én* monstre-küldöttség keresi föl ebben a dologban Széll Kálmán kormányelnököt, továbbá Lukács pénzügyi, Darányi földművelési és Hegedűs kereskedelmi minisztert. A küldöttségben, mely körülbelül 200 tagból állított össze, benne lesz Nyitra- és Komárommegye s Érsekújvár és Komárom város valamennyi előkelősége, s testületeinek és ér-dekeltségének minden képviselője. A nagy küldöt-tséget, melynek sikeres akcióját a fölvidéken érthető izgatottsággal várják, *Thuróczy Vilmos* nyitrai és *Sárkóczy Aurél* komáromi főispán fogja vezetni.

SPORT.

* **A nyári meeting Alagon.** Szerencsésére a szegény lovaknak, jól megázott az alagi pálya, ugy, hogy a sok kőkemény talajú „gyep“ után ruganyos pályán, az eddigi melegek helyett langyszellő időben kezdték ma meg a nyári meetinget. Az alagi löbete-gésekről már olyan szomorú hírek keringtek, hogy a turieberek egyrészt azt hitték, hogy minden ver-seny walkover lesz, másrészt csupa invalidus állato-kat hittek viszontlátani a kedélyes alagi barrerek közt. Az ügy azonban távolról sem volt olyan veszedelmes, mert a lovak köbhögése még csak a tribünökre sem hallatszott fel a pályáról, sőt borogatás sem volt egyik cracken sem látható. Ugy szaladtak ezek ma is, mint máskor, sőt — várakozás ellenére — nagyobb tömegekben, mint rendszeren, és, szintén várakozás ellenére, össze-visszában is, mint rendszeren. Volt egynehány outsider, mely valószínűs pusztitást vitt véghez az emberek vagyonában és hangulatában, de a jó sportot, a futások érdekességét el kellett ismernie annak is, aki egyetlenegy futam után sem ment nyertes tickettel a kasszához. Mint rendszeren, most is ugyszólván kizárólag a jockey-ver-senyek voltak érdekesek. Nagyon szép küzdelem jutott verte a Stewarton gátversenyben Csompora *Jeromeval* *Orkánt* és *Dórát* és valószínűleg izgalmas finishe volt a két éves versenynek *Detre* és *Fakati* közt, mely végül *Detre* győzelmével végződött. Gaz-dája, *Krausz Lajos* még *Girigárral* is nyert egy ver-senyt, mely a nap legnagyobb meglepetése volt. A versenyek külső képén különben meglátszott, hogy *Karlsbad* egy kicsit messze van, mert a nagy fogadók közül is látott egynehányat az alagi versenyter. Ezek pedig bizonyára jobb sportot láttak itt Alagon, mintha elmentek volna a rossz gyomru emberek verseny-terére. A mai eredményeket itt adjuk:

I. **Park-handicap.** Díj 1200 korona. Távol-ság 1400 méter. Dr. *Haber L.* **Tedd meg nekem**je (*Eltz*) első, gróf *Andrássy T.* *Garany* (*Gömor*) második, gróf *Orsich P.* *Handrajanja* (tulajdonos) harmadik, azután *Fülöp, Slave, Trilla, Joke.* Totalizátor: 10 : 45. Helyre-fogadások: I. 50 : 70, II. 50 : 72, III. 50 : 88.

II. **Háromévesek eladó-gátversenye.** Díj 1500 korona. Távol-ság 2400 méter. *Krausz L.* **Girigárja** (*Bhorn*) első, itjabb *Dávid E.* *Harpagonja* (*Csompora*) második, báró *Morpurgo* föladnagy *Dagmarja* (*Rosack*) harmadik, azután *Néha-Néha Rozmarj, Vox populi, Cyprienne, Dallos.* Totalizátor: 10 : 142 Helyrefo-gadások: I. 50 : 106, II. 50 : 88, III. 50 : 106.

III. **Gavarni akadályverseny.** *Geist G. Bohèmeje* (*Krause*) első, gróf *Esterházy L.* *Gubernatorja* (*Eltz*) második, *Strzygovsky* száz. *Diákja* (*Horthy*) harmadik. Totalizátor: 10 : 20.

IV. **Stewarton gátverseny handicap.** Díj 1500 korona. Távol-ság 2400 méter. Ifj. *Dávid E. Jeromeja* (*Csompora*) első, gróf *Schönborn T.* *Orkánja* (*Horák*) második, *Jankovich-Bécs Gy. Dórája* (*Rosack*) harmadik, azután *Déleg.* Totalizátor: 10 : 23. Helyrefo-gadások: I. 50 : 78, II. 50 : 82.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 1200 korona. Távol-ság 1000 méter. *Krausz L.* **Detreje** (*Bhorn*) első, gróf *Baththyáni Fakatja* (*Kölling*) második, mr. *Börke Naughty Girl* (*Nyárai*) harmadik, azután *Sarkas, Lólkoki, Cunetator, Mágnés II.* Totalizátor: 10 : 76. Helyrefo-gadások: I. 50 : 100, II. 50 : 136, III. 50 : 104.

VI. **Lelény-díj.** Díj 1200 korona. Távol-ság 2400 méter. *Báró Morpurgo A.* **Mysteryje** (*Brooke*) első, gróf *Wenckheim D.* *Esztelejnye* (*Pfeifer*) második, *Geist G. Nyakasa* (*Krause*) harmadik, azután *Berta, Előre II.* *Jambo.* Totalizátor: 10 : 90. Helyrefo-gadások: I. 50 : 186, II. 50 : 82.

* **Karlsbadi lövésznyek.** Kís közönség nézte ma végig a karlsbadi lövésznyeket, pedig igen élvezetes sportot nyújtott a mai versenynap. Külösen szép futás volt a *Sprudel-handicap*, melyet a most nagy formában levő *Hansi*-istálló nyert meg *Akarhogy* révén. Második lett *Silver Boaz, Gallait* előtt. A *Hansi*-istálló-nak még két verseny jutott. Az *Eladó-handicap*ben *Maestro* győzött istálló-társra. *Royal Flush* ellen. A Két-évesek eladóversenyében *Francia* győzött *Margaretha* ellen. Ma mutatkozott be a háromévesek előzőr gátakon. A *Donitz*-díj 6000 koronás díjáért csak négy ló vette fel a küzdelmet, melyek között *Csilling* nagy fölénnyel maradt győztes *Liszt Ferenc* és a zölden ugró *Kalauer* ellen.

I. **Eladó handicapje.** Díj 2000 korona. Távol-ság 1000 méter. *Krausz L.* **Maestroja** (*Slack*) első, *Mr. Lincoln Royal Flush*-ja (*Bulford*) második, báró *Üchritz Zs. Kájaja* (*Sands*) harmadik. Azután *Ne engedj, Kegyi, Ida, Bellaria, Product, Bakator.* Totalizátor: 10 : 71. Helyrefo-gadások: I. 50 : 116, II. 50 : 117, III. 50 : 95.

II. **Donitz díj.** Díj 6000 korona. Távol-ság 2400 méter. *Herczeg Taxis Egon Csallagja* (*Williamson*) első, *Mr. White Liszt Ference* (*Sfinn*) második, *Dreher A. Kalauerje* (*Wheeler*) harmadik. Azután *Tokaj.* Totalizátor: 10 : 17. Helyrefo-gadások: I. 50 : 60, II. 50 : 82.

III. **Kétévesek handicapje.** Díj 3000 korona. Távol-ság 1300 méter. *Dreher A. Getrostja* (*Southey*) első, *Krausz L. Cabochohja* (*Bulford*) második. Totalizátor: 10 : 16.

IV. **Sprudel-handicap.** Díj 10.000 korona. Távol-ság 1600 méter. *Lovag Lederer L. Akarhogyja* (*Bulford*) első, gróf *Wimpffen S. Silver Boxja* (*Wilton*) második, báró *Springer G. Gallaitje* (*Gray*) harmadik, azután *Booky, Schwajdnitz, Pausanias, Finsiste.* Totalizátor: 10 : 41. Helyrefo-gadások: I. 50 : 67, II. 50 : 67, III. 50 : 68.

V. **Nyeretlen kétévesek eladó-versenye.** Díj 2000 korona, távol-ság 1000 méter. *Krausz L. Fran-ciája* (*Bulford*) első, báró *Springer G. Margaretheje* (*Gray*) második. Totalizátor: 10 : 19.

VI. **Kétéves nyeretlen verseny.** Díj 3000 korona, távol-ság 1200 méter. *Báró Springer Maecója* (*Taral*) első, *Eleonora ménes Bécs-e* (*Mándi*) másod-
dik. *Dreher A. Ajax-a* (*Jones*) harmadik. Azután: *Ariesienne.* Totalizátor: 10 : 16. Helyrefo-gadások: I. 50 : 60, II. 50 : 93.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Vásonkeőy-bünpör.** Esztendőnk óta vándor-
oltak *Brunkala Lászlóné Oswald Ilona* és társainak bünpör-aktái egyik fórumtól a másikig. A 2 évi és 3 havi fegyházra ítélt *Brunkaláné* s a 2 évi börtönrel sújtott *Spiegel Bernát* mindent elkövettek, hogy a büntetéstől megmeneküljenek. *Brunkaláné* mikor meg-tudta, hogy pörjűjtésának nem adtak helyet, nyomtalan-
ul eltűnt a fővárosból, *Spiegel Bernát* ellenben köte-lelességtudólag jelentkezett büntetésre leállításra. Az el-
ítéltek védői *Eötvös Károly* és dr. *Fried Vilmos* kegyelmi kérvényt nyújtottak be védenek érdekében. Ez a kegyelmi kérvény nyolc hónapi bolyongás után most érkezett le a budapesti kir. ügyészséghez. Az igazságügyminiszter nem adott helyt a kegyelmi kérvénynek s azt visszautasította. Most már mindenkép-
pen erős a Kuria ítélete.

§§ **Fregoli adója.** A télen mintegy három hó-napig vendégzerepelt a *Somossy-orfeumban Fregoli,* a híres átváltozó művész. Impresszariója a *milánói Marino A.* volt, akit a VI. kerületi adófelügyelő-ség 2878 korona III. osztályu kereseti adóval terhelt meg. De ez nem volt elég, az adófelügyelő-ség ezenkívül megróttá IV. osztályu kereseti adóval — 2300 koronával — magát *Fregolit* is. A művész ügyvédje, dr. *Héder Lajos* által megfélebbezte ezt az adókövetést a közigazgatási bírósághoz. Felebbzésében előadta, hogy ő nem adóztatható meg a negyedik osz-tályu kereseti adóval már azért sem, mert nem huz állandó jellegű fizetést. Ő csak fellépti díjakat — napi 200 forintot kap impresszariójától, aki ezt Olaszországból küldi neki. De ezenkívül még illetékességi kifogást is emelt a VI. kerületi adófel-
ügyelő-ség ellen azon az alapon, mert ő itt tartózkod-

dása alatt a VII. kerületben lakott. A közigazgatási bíróság ma tartott ülésében tárgyalta *Fregoli* felbontását s azt elutasítva helybenhagyta az adófelügyelőség adókövetését. A közigazgatási bíróságnak ezen ítélete elvi jelentőségű, amennyiben eddig nem volt rá eset, hogy idegen vendégszereplő művészek külön IV. osztályu kereseti adóval legyenek megterhelve akkor, mikor impresszáriójuk már meg van adózva.

Nyiltér.

Általános Takarékos és Hitelszövetkezet V., József-tér 13. szám.

Bevezetői feltevések: 1.138.147 kor. 48 fill. Kiadott kölcsönök: 1.169.579 kor. 61 fill. Kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönöket. Költésmentes benyújtás. Gyors elintézés.

ÖNSEGÉLY takarékos- és hitelszövetkezet VII., Dohány-u. 4. I. em.

(Dróber palota, Károly-körút mellett).

Gyors és kuláns elintézés mellett kölcsönt nyújt kereskedőknek, iparosoknak és hivatalnokoknak legkönyebb visszafizetési feltételek mellett. Minden kölcsöntvevő nálunk csak az első évben fizet kamatot az eredeti kölcsönösszeg után, a második évben csak $\frac{3}{4}$, a harmadik évben csak fele részre, a negyedik évben csak egynegyed részre után. — A beti betétek mindazonáltal kamatoztatnak. A kamatot nem 4 óra előre és egyszerre fizetendők, hanem 52 évközlő hetirészletben, a heti befizetéssel együtt évről-évre egy negyeddal redukálva.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatósága mély fájdalommal jelenti, hogy érdemes tagja

WALKÓ LAJOS III

folyó hó 3-án délben, munkás életének 49-dik évében Herkulesfürdőben rövid szenvedés után elhalálozott.

A megboldogult, ki majd egy emberöltőn át szolgálta a bank ügyeit, fényes tehetségeivel, határt nem ismerő szorgalmával és eredményes tevékenységével mindnyajunknak soha nem muló háláját, igaz szeretetét és barátságát érdemelte ki és a bank felvirágzása körül magának tartós és maradó emléköt állított.

Váratlan elhunyna mély gyászba borított bennünket, igazgatóságait és mély gyászba borította az egész tisztviselői kart is, mely benne atyai barátját veszítette el.

Emléke maradandó lesz közöttünk!

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Nagyszombat, július 4. A száz-egyetem ma több naplúléseire gyűlt össze.

London, július 4. *Tait* tanár, matematikus meghalt.

Róma, július 4. A pápa ma átköltöztet a kis kerti palotába.

Bülöw pétervári útja.

Berlin, július 4. Illetékes helyről határozotlan megajólják gróf *Bülöw* pétervári utazásának hírét.

A luzerni lövészünnep.

Luzern, július 4. Az országos lövészünnep mai ünnepségén jelen volt a szövetségi elnök, továbbá a szövetség tanács tagjai, a szövetséggyűlés és a szövetségi törvényszék képviselői és a diplomáciai testület. Déliben disztrakoma volt, amelyben mintegy 8000 ember vett részt. A lakomán *Brenner* szövetségi alnök beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy milyen feladatok várnak az országra, a társadalmi élet, a népbiztosítás, a jogegység, a népoktatás és a pénzpiac szabályozása terén s végül a kereskedelmi szerződészek közeledő megújítására utalva, összefoglalóan íntette a népet. *Bihourd* francia nagykövet, a diplomáciai testület doyenja az egész testület nevében konstatació, hogy milyen jó viszonyban van Svájc a külfölddel és biztosította a svájciakat, hogy egészen nyugodtak lehetnek, mert senkinek sem fenyegeti biztonságukat és mindenki tisztelt semlegességüket. Délután az ünneplők kimentek a Rüttilire.

Az angol alsóházól.

London, július 4. Az alsóház mai ülésén kérdést intéztek a kormányhoz Oroszország mandzsuri állásfoglalására vonatkozólag. *Cramborne* külügyi államtitkár azt válaszolja erre a kérdésre, hogy ebben az ügyben tett korábbi nyilatkozataihoz nincs mit hozzátenni.

Brandles azt kérdezi *Chamberlain* gyarmatügyi minisztertől, hogy nem lehetne-e a gyarmatok érdeklődését a birodalom ügyei iránt fokozni az által, ha a király a *felső* címet úgy használná, hogy az egész brit-birodalom fölött való királyi és császári szuverenitás világosan kifejezésre jusson benne.

Chamberlain azt válaszolja, hogy a gyarmatokkal érintkezésbe lépett már ebben az ügyben és reméli, hogy nemsokára ilyen értelmű törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, július 4. Nehány nappal ezelőtt ideérkezett *előköl* albánok emlékiratát adtak át a szultánnak, amelyben az Albánia közigazgatására vonatkozólag tett legutóbbi ígéretek teljesítését kéri. Hir szerint ez a lépés a szultánt kellemetlenül érintette.

Gruics szerb követ értesítette *Tevfik* basa külügyminisztert, hogy *Szjenica* környékén a novibazári szandzsákban a török csapatok folytonos támadásokkal zaklatják a szerb lakosságot, amiért is kéri a minisztert, hogy tegye meg a kellő intézkedéseket. A miniszter erre azt válaszolta, hogy a belgrádi török követ a szerb kormány hasonló panaszairól tett jelentést a portának és a nagyrvezér már foglalkozik az ügygyel.

Egy török hajó ma száznál több számlázott törököt vitt Jemenbe.

Konstantinápoly, július 4. A porta nizam-katonaságot küldött Matrába, a török-montenegrói határra a montenegróiak és albánok között támadt néhány tulajdonpör rendezése végett. *Bakics* montenegrói követ azt az utasítást kapta kormányától, hogy a nizamok visszarendelését és Montenegro jogainak elismerését követelje, mert különben konfliktustól kell tartani.

Bukarest, július 4. A képviselőház és a szenátus többségéhez tartozó pártok tegnap este gyűlést tartottak, amelyen *Sturza* miniszterelnök azt mondta, hogy a török-román kereskedelmi szerződést öt évre kötötték, de 30 hónap leteltével felmondható. A kamarák ma elfogadták a mostani török-román kereskedelmi szerződésnek új szerződés formális megkötéséig való meghosszabbítását.

A francia képviselőházból.

Páris, július 4. A képviselőház ma délelőtti ülésében *Maguande* javaslatát tárgyalta, amely a négy egyenes adót jövedelmi adóval kívánja pótolni. *Caillaud* pénzügyminiszter kifejtette a jövedelmi adó ez idő szerint való behozatalának gyakorlati nehézségeit.

A Leipzig Bank bukása.

Kassel, július 4. A Leipzig Bank hitelezői választmányának és csődítmegmondónak az idevaló törkölyszáritó részvénysárság igazgatóságával és felügyelő bizottságával folytatott tárgyalásai nem vezettek eredményre és a Leipzig Bank képviselője részéről ma reggel abbahagyattak.

Kassel, július 4. *Schmidt*, a törkölyszáritó részvénysárság vezérigazgatója elütné. A felügyelőbizottság elnökét, *Sumpfot* letartóztatták. A részvénysárság ellen éppen ma rendelték el a csődöt.

A kínai bonyodalom.

Köln, július 4. Pétervárról jelentik a *Köln. Ztg.*nak, hogy az orosz miniszterek lemondtak mandzsországi utazásukról, mert a viszonyok ott most olyanok, hogy nem ajánlatos a téli utazás.

Végzetes gyakorlat.

Cádiz, július 4. A torpedós lövészgyakorlatokon egy lövedék felrobbant. Két matróz életét veszítette, egy tiszt halálosan és 17 matróz és polgári személy többé-kevésbé súlyosan sebesült meg. A francia tengerésztestet, akiknek hajói itt állomásoznak, küldöttséget küldtek a kórházba, hogy felajánlják segítségüket a spanyol bajtársaknak.

Égő hajó.

Aalborg, július 4. Az *Anna* nevű dán naftaszállító shoorenen tegnap este Limfjord előtt tűz támadt, amely a hajón lévő nafta-rakományt felrobbantotta, úgy hogy a hajó levegőbe repült. A hajó kapitánya és egy matróz vízbe fullt. Az égő hajón két embert találtak, akik súlyosan megsebesültek.

Jégverés.

Moran, július 4. Tegnap nagy jégeső pusztított. Arcóban, Rivában és környékén a szőlők e-pusztultak. A kár 200 000 K.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 4. A közigazgatási bíróság ma délután hozott ítéletet a Nordbahn, az ostrau-riedlandi, a bécs-pottendorfi, a bécsújhegyi, a déli és a dél-északnémet összekötő vasutatnak június 17., 18. és 19-ikén tárgyalt adóügyi panaszát tárgyában. A Nordbahn panasz ügyében úgy határozott a bíróság, hogy a szelvénybélyegre és az akkuszdijra vonatkozó határozatot, mint törvénytelen, az illeték-egyenértékre vonatkozó határozatot pedig az eljárás hiányossága miatt megsemmisítette. Egyebekben a panaszt, mint alaptalant, elvetette a közigazgatási bíróság.

Berlin, július 4. A *Rheinisch-Westfälische Zeitung* közlése szerint a vasgyárakban csökkentették az üzemet, a piacokon a bel- és a külföldi megrendelések teljesen megcsappantak és csak éppen kenyérszervásárlások fordulnak elő.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Krajcár. A pénzügyminiszter a régi egy krajcárosok forgalmi értékét január 1-ig meghosszabbította. A persely főnyitásiának novemberre kitűzött határideje ne aggaszsa tehát, a krajcárokat még értékesítheti. Hogy a krajcár kimúltn elállgyul, nem csodáljuk. Éppen a mai postával kaptunk egy bus verset a krajcárról, írta pedig a verset egy ambiciózus sváb borfiu, akinek a fillér előjövele szörnyű veszedelem. Ez a magyarázata e vers melankoliájának:

Hat hónapig tart még az élet,
Szép világ aztán isten védel!
Ujra ott leszünk, ahol voltunk,
És, jaj, hiába kóboroltunk
A nagy világban sokat, szerte...
Átkos a kéz, mely formánk verte,
Mert ime újra visszatérünk
Hol nem élünk:
A forró, tüzes olvasztóba.
És hogya új életre kelünk
Ki tudja, ah, mi lesz belőlünk?

Krajcárok voltunk mostanáig,
Jó sokáig,
Sorsunk sokat hányt és vetett,
A szegény ember szeretett,
Mert voltunk. Pedig mennyit várta
Forint hogy legyen a krajcárja!
Pedig ritkán lettünk azok,
Az ok:
Mert mindig csak kevesen voltunk,
És azok is szeres oszlunk.

A gazdagoknál meg sem láttak,
Nem számítottak,
Hevertünk mindig, célok nélkül,
Míg aztán biztos menedékl!
Lakójok zsebét adta sorsunk
Onnan indultunk megint útra,
Szegényhez míg jutottunk újra.

Hat hónapig tart még az élet,
Aztán nem lesznek, csak fillérek.
A szegénynek lesz jó sora,
Fillérből lesz tán korona,
Inkább, mint lett forint belőlünk...
S ami felőlünk
Hangzott: átok, sóhaj és sok dicséret,
Most rátok szállnak új fillérek!
Pedig mi jól megérdemeltük,
Igaz szóban mert kedvünk lettünk
S lelkünkbeli bús sóhaj fakad;
Mert két fillér, a sok szegénynek
Sokáig egy krajcár marad.

És bár utódnk többen lesznek,
Többet rajtuk ám mégse vesznek,
Többet ám értük mégse adnak
S ók is maradnak kevesen
Mert pénz elég, — sosem leszen.

Kr. A kozmetikával bőrgyógyászaink közül dr. *Weyner* Emil (Füred-utca 8.) foglalalkozik; a multkori tanácsot az ő munkája alapján adtuk.

M. I. 1. Bármely nagyobb fiuka és minden lexikon bőségesen megmagyarázza a csillagrendszerket s a mozgásokat. 2. „Melyik hangszere nehezebb, a hegedű-e vagy a zongora?” A zongora nehezebb, két-három ember tudja csak fölemelni. Amennyiben pedig az érdekelni, hogy melyiken való játszás nehezebb, ezt nem lehet meghatározni. 3. A *Berlitz*-féle, bármely könyvkereskedésben megkapja.

B. N. Pécs. A bécsi *Concordia-Schriftsteller-Verein* oimén megkapja a levelet.

L. S. (A *sánta fia*.) A témája mesébe való, de a hangja mesterkélt, az elbeszélés stíltelen.

F. L. Természetes, hogy mind a kettejüknek szólt a megtisztelés. Msképp nem lehet a dolgot értelmezni, azt mondja meg s a félreértésnek bizonyára vége szakad.

7707. Megokolt esetben a rendőrség, amely ezt nyilvánartarja, adhat fölvilágosítást.

F. B. Chemnitz. Kérését áttették az Országos Iparegyesülethez, ahol szives készséggel megígérték, hogy a könyvet elküldik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Aratás.

Aratnak, hull a bő ádás
S isten tudja, mi lehet,
Mégis fájó szomorúság
Fogja el a szívemet.

Most is csillog, peng a kasza,
Pipacs virít, fűj dalot,
De az édes magyar nóták
Elmaradtak valahol.

Csőndben folyik a nagy munka,
Nincs dal és nincs nevetés,
Talan nem is aratás ez,
Talan egy nagy temetés.

Tán meddő lett már az ugar
S bent magyar dal nem fakad,
Vagy egy titkos szorítja
A nótázó ajakat?

Vagy ha dalra nyílik az ajk,
Kelletlenül teszi azt.
Nem így szokott dalba fogni,
Hogyha arat, a paraszt.

Dalol a „nagy urak” ellen
Gyűlölséget, haragot.
Hej, azelőtt a magyar nép
Nem így nótát faragott!

Milyen bőven fizet a föld!
S isten tudja, mi lehet,
Mégis fájó szomorúság
Fogja el a szívemet.

Fekeli Sándor.

Góbéságok.

(Csulak Lajos gyűjtése.)

A pipa. A dohányos székelynek legkedvesebb szerszáma — pipa. De korántsem szenvedélyből úzi a pipáját, mint a magyarországi paraszt, sem nem büszkére, mint a talián; inkább hű pajtásnak, búban, örömben osztozó társának tekinti, mi abból is kitűnik, hogy mikor az egyszerű székelyt kérdezték: hányan voltak itt és itt, így felelt: „ketten, én és a pipám.”

A deák és mendikus. Az udvarhelyi deák kivonult falura mendikusával egy szép őszi vasárnap. Az ilyen kirándulásoknak több jelentősége volt, melyek közül nem utolsó vala az, hogy a papnál jó ebéd várta, meg hogy rendesen akadtak szép leányok is, kik iránt a deák soha sem viseltetett ellenszenvvel. Mind e sokféle hasznos és másnémi szórakozásnak egy kis prédikáció volt a bére, amitől a deák szintén nem huzódzott, mindig levén egy-két alkalmi szónoklat a keze ügyében. Legátusunk ez alkalommal

nem tudván jól a prédikációját jegyzetet vitt magával a szószékbe. Nyomon követte mendikusa (kis deák), ki mielőtt a templomba kellett volna menni, összejárta a kerteket s még a jövővől is gondoskodván: megrakta kebelét jó éret szilvával.

A deák legnagyobb hatással szónokolt a lombhervasztó őszeről, mikor egy szélrohamban a rendesen törött ablakon besapadt a jejegyzetet a deák elől elsodorta. Torkán akadt a szó, de nem azért mendikus a mendikus, hogy dögönyözője mellett életre-halálra ki ne tartson: odarohant, hogy a jegyzetet illető helyére szolgáltassa. Mikor lehajolt, burr... a sok szilva mind kigurult a kebeléből a templom középsébe. Lett aztán nevetés. A deáknak az Áment ki kellett mondania.

Az okosabb esküdt. Ménáság előlírósága valamely ügyes-bajos dologban a csíkszeredai járásbíró-sághoz küldte egyik esküdjét. Az atyafi igen bugyuta volt, miért a járásbíró ráivallt, hogy:

— Mind ilyen bolondok-e Ménáságban az előljárók?

— Nem biz a' ist'om — felelt a székely.

— Hát miért nem küldtek okosabbat ide!?

— Az okosabbat, követem alásan, nagyobb helyre küldik, — volt a székely egyszerű felelete.

A székely, ha fogad, meg is tartja. A paradisi sőt a háromszéki szikulusok még tengelyen szállítják s ilyenkor rendesen többen utaznak együtt, mert — szó ami szó — még ma is megtörténik, hogy az udvarhelyszéki székelyek gyakran rávetemednek az idegen jószág eltulajdonítására. Az együttes utazásnak aztán megvan az az előnye, hogy sokféle hőbortra rávetemednek a fuvarosok utazás közben. Egy ilyen alkalommal arra az ültetre jött sz. ajtai Sándor Lajos, hogy fogadjon egyik cimborájával egy veder borba, hogy az uton, ha az egyik füttyöl, vagy énekel, a másik mindig táncolni kétéles. Ki nem bírja, az fizet. Akadt, aki tartotta a fogadást. Ez mulatságnak elég kedélyes volt; míg a kis mokány lovacskák vontatták a terhet, hátul folyt a fütty és a tánc javában. Ha az egyik megunt a füttyöt, átadta a másikat s ő lejtette a csárdást, vagy cepellit, már t. i. amilyen nótát füttyölt a cimborája. Amint így jó kedvel haladtak, az egyik fogadónak lovai egy partos helyen bedöntötték a szekeret s a teher a lovakat is magával rántotta 2-3 ölnyire, hogy csakugy henteregtek egymáson keresztül. Eppen a füttyösei voltak. Oda akar rohanni, hogy a lovain segítsen, de a másik sem rest s rágyujt egy „snellpókára”; neki, — ha a fogadást nem akarta megveszteni: táncolni kellett. Rugta is győnyörűsége, míg társai kimentették lovait, szerket a veszedelemből, de a fogadást még sem engedte megveszteni...

Mit mondnak a nagy-baconi harangok?... A nagy-baconi harangok meglehetősen nagy történelmi nevezetességre vergődtek, mely az akkori időben messze három vármegye határában szóltében-hosszában közbeszéd tárgya volt. Van ugyanis a nagy-baconi toronyban egy igen nagy, meg egy igen kicsi harang. Valami budapesti pénzes emberléle akkori időben a nagy-ajtai választókerület mandátumára pályázott kormánypartii programmal. Nagy-Bacon választóközönsége azonban igen erős ellenzéki szellemű volt, de a nevezett jelölt valami sepsi-szent-györgyi sugallatra a nagy-baconiakat összepászoló haranggal akarta megpuhítani, aminek az lett a vége, hogy akkor éjzaka a követjelölt urnak szállását a választók megostromolták úgy, hogy ő kegyelmének is valahol a kertek mögött kellett éjnek idején einalnia. A nagy-baconiaknak tehát még maig is csak másfél harangjuk van, mi miatt a szomszéd községek lakosaitól elég bosszantást kell szenvedniök. A cserepéről híres községet a szászok is gyakran látogatják, miért azzal csufolják őket:

— A ti egyik harangotok azt mondja: „hozzák a szászok a nagy bankót!” (mely harang), a kicsike pedig felel reá: „oserepet adunk érte!” (gyorsan és félhangon mondva.)

+ Voltaire és Nagy Frigyes. Mindenképpen boldoggá akarja tenni az utókort egy német irodalom-búvár, aki nemrégben Nagy Frigyes verseit gyűjtötte össze és kiadta, most pedig Voltairenek német földön elszórt ületeit és papírra vetett szatirikus megjegyzéseit rendezte sajtó alá. A kis könyv új adatokat tartalmaz, amelyek érdekesen világítják meg, hogy Voltaire és Nagy Frigyes baráti érzése miképpen változott át ellenszenvvé, sőt gyűlölködő haraggá. A meghasonlás kezdete állítólag itt is az a bizonyos szenvedélyesebb hullámlású érzés volt, amely a barátságot rendesen legyőzi. Voltaire szenvedélyes hódolata Ulrika főhercegnő, a király huga iránt szüntette meg a kölcsönös vonzalmat a két férfiú közt. A differenciák mindig inkább kiélesedvén, a sérteztet húság és a lobogó gyűlölet vívtak egymással háborukat, amelyekben — köztudomás szerint — nem Nagy Frigyes lett a győztes és nem Voltaire lett a vesztes.

+ Szívós élettől állat. A *Beluga* nevű new yorki bálnavadászó hajó a Behringi Tengerben nemrég egy roppant nagy bálnát fogott, melynek husába egy szigonyt találtak benőve. A bálnavadászoknál általános szabály, hogy a szigonyba a haő neve be legyen vésvé, melyhez tartozik. Így vették észre, hogy a szigony a *Montezuma* nevet viseli. A *Montezuma* — mint később kiderült — tényleg bálnavadászó hajó volt, 1850-ben azonban leszerelték. A most elejtett halóriás ötven évig hordotta magában a szigonyt, a nélküli, hogy baja lett volna tőle.

REGÉNY.

Gusztli hadnagy

Irtá: SCHNITZLER ARTHUR.

(6) Oh, szörnyűség! Csak azt szeretném tudni, hogy miképpen tudja az ilyen megkeresni a mindennapi kenyérét... akkor inkább... Am-bár, ha az ember nagyon meg volna szorulva... Przemyslben bizony — az igaz, hogy aztán úgy megundorodtam tőle, hogy megfogadtam, hogy soha még szóba sem állok asszonygyal. Rettentetes állapotok voltak ott Galiciában. Jó szerencse, hogy idejuthattam Bécsbe. Pokorny még mindig Samborban kuksul s még tíz év múlva is ott fog talán kuksulni s végre is megöregszik... Hanem ha ott maradtam volna, nem történt volna velem ez a dolog... és én szívesebben megöszlülnek Galiciában, semminthogy itt... Semminthogy? Nos? Semminthogy? Nos? Hát mit semminthogy? — Hát megbolondultam már, hogy mindenről megfeledkezem? — Igen, Isten ugye, minden percben megfeledkezem róla. Hát hallott már valaki olyant, hogy az ember tudja, biztosan tudja, hogy egy pár óra múlva fejbe kell lőnie magát s mégis mindig olyan dolgokra gondol, melyekhez semmi köze sincsen. En azt hiszem, hogy valahol berugtam. Haha! Berugtam! Pompás részegség! Gyilkos mámor! Ongyilkos mámor! — Ha! Most már szójátékokat is csinállok. Nagyszerű! — Helyes. Az embernek ilyenkor jó kedvének kell lenni — ez különben is a természeteben van... Ha valaki más mondaná, hogy ilyenkor szójátékokat csinál az ember, el sem hinném. Azt hiszem, hogy ha most nálam volna az a jószág, hát most... igen... most elsütném. Egy pillanat alatt vége volna mindennek. Nagy szerencse volna. Némelyik ember

hónapokig szenved... Szegény unokahugom két évig kinlódtott, meg sem tudott moccani szegényke, borzasztó kínjai voltak. Hát nem jobb, ha az ember rögtön elvégzi a dolgot? Csak vigyázni kell egy kissé. Jól kell célozni, hogy úgy ne járjon az ember, mint tavaly járt a kadét. Szegény ördög, nem halt meg, de megvakult. Hogy mi lett abból a gyerekből? Hogy hol él az most? — Rettenetes lehet úgy szaladgálni a világban. Azaz, hogy nem szaladgál, hisz vezetik szegény fiut — Olyan fiatal ember még, alig van husz éves... a szeretőjét jobban eltalálta, az menten meghalt. Csodálatos, hogy milyen ostobaságokért lövi magát agyon némelyik ember. Nem értem, hogy hogyan lehet olyan féltékeny valaki? Soha életemben nem tudtam, hogy mi az a féltékenység. A Stefi most nyugodtan üldögél a fűvészkertben, aztán egy óra múlva hazamegy „vele”. Törődöm is én vele! Csinos berendezése van... a kis fűrdőszoba, a rózsaszínű lámpával. — Mikor a napokban bejött a zöld selyem pongyolában... azt a pongyolát sem látom többé — és az egész leányt sem látom már többé... a szép, széles lépcsőt sem, amelyen följártam hozzájuk... Stefi mással fog szórakozni, mintha semmimsem történt volna... meg az el sem panaszkodhatna senki előtt, hogy az ő kedves Gusztija meghalt... De fog sirni azért — oh igen, nagyon fog sirni. Általában sokan fognak sirni. Édes Istenem! A mama. — Nem, nem, arra nem is szabad gondolnom. Oh! nem, nem, még gondolni sem. Az otthoniakra egyáltalában nem szabad gondolni Gusztli. Érted? Egyetlen egy gondolatnak sem szabad...

Nagyszerű. Most meg már a Práterben vagyok. Érdekes. Ejjfélkor. Ma reggel sem gondoltam volna, hogy éjjfélkor még a Práterben fogok sétálni. Vajjon mit gondol ott az a rendőr? Sebaj, menjünk csak tovább. Milyen jó levegő van itt. A vacsorából nem lett semmi, a kávéházból sem lett semmi s itt olyan nagy csönd van... nagy csönd... Am-bár most majd mindig nagy csönd lesz, igen nagy csönd. Haha!

Szinte elmarad a lélekzetem. Hiszen úgy rohan-tam, mint a bolond. Lassabban Gusztli, lassabban. Nem késél el, nincs már semmi dolgod. — Mi az, te fázol? Nem, csak az izgatottság és az éhség. Hisz nem is ettél... Miféle szag ez itt? Talán csak nem nyílnak most a virágok? — Hányadika is van ma? Április négy — persze, sok eső volt a napokban... de a fák még egészen csupaszok és milyen sötét van. Hm! Szinte fél az ember.

Ez az első eset életemben, hogy félek. Igaz, kis gyerek koromban is féltém egyszer, az erdőben, de akkor még gyerek voltam... Talán tizennégy vagy tizenöt éves. Persze — tizennyolc éves koromban már tisztelhettem voltam, husz éves koromban hadnagy... és jövőre... Mi leszek jövőre? Mit jelent az, hogy jövőre? Jövő héten? Holnapután? Mi? A fogad vacog? Ohó! Na csak vacogjon a fogad! Hadnagy ur, most egyedül van, most nem kell tetetnie magát... Istenem, Istenem!

Leülök ide a padra... Oh! Hol vagyok most? Milyen sötét van. Itt valahol a hátam mögött van egy kávéház. Tavaly nyáron voltam ott, mikor a zenekarunk játszott... Kopeckyvel, Rüttnerrel — és még egyfárral...

— De nagyon elfáradtam... olyan fáradt vagyok, mintha tíz óráig masiroztunk volna. Igen. Nem is volna rossz, ha itt elaludnám... Ha! Hajléktalan hadnagy! — Természetes, haza kellene mennem. De hát mit csinálók én otthon? De hát mit csinálók itt? Oh, én legjobban szeretném, ha sohasem kellene már fölkelnem, ha itt elaludnám és soha többé... oh, ez nagyon kényelmes dolog volna. Ohó! Hadnagy ur, az nem megy olyan könnyen. De hát hogy? Itt legalább jól végiggondolhatom az egész dolgot... mindent jól végig kell gondolni... ez már csak így van az életben... Mit gondoljak végig! — Csodálatos, hogy milyen jó levegő van itt, mások is kell jönnöm ide.

(Folytatása következik.)

† A londoni hölgyek sportja. A londoni nők hiúsága lassanként teljesen leszorítja a teniszjátékot és ma már sokkal jobban kedvelik a kroszetet. Oka főleg a sportruha, amelyet már szívből meguntak, mint a bioikil-ruhát is. A hölgyek sokkal jobban tesznek maguknak a hosszú szeleppes, elegáns nyári ruhában, amelyben rendkívüli gráciával mozoghatnak a zöld gyepen. A kroszetnél a testmozdulatok is sokkal lassabbak, lágyabbak, mint a tenisznél és így ohhez a társasjátékhöz való ragaszkodás bizonyos művelődéstörténelmi és pszichológiai jelentőséggel bír. Bizonyítja a nőknek azt az igyekezetét, hogy női sajátosságukat megtarthassák és természetes, lágy formájukat a túleröltetés folytán el ne veszítsék. Azonkívül az angol udvarok párszítja is inkább elegendő a kroszethez, mint a teniszhez, már pedig a londoni nők ma nem oly szívesen lépnek a tenisz-klubokba, mint azelőtt. A híres ping-pong-játékot is beomesztették a kertekbe, miután a hideg évszakban az ebédőben játszották. Most külön kerti asztalokat készítettek erre a célra, amelyek összerakhatók. A ping-pong tulajdonképpen asztalon játszott tenisz. Az óriási asztal közepén 20 centiméter magas gaze-háló van két kis oszlop között kifesztve, és két részre osztja az asztalt. Minden oldalon egy-egy játékos áll és ezek apró celluloid-golyócskákat ütögetnek valóságos tenisz-módra, de mennél alacsonyabban a háló fölött és mennél gyorsabban. A számitás is egészen ugyanaz, ami a tenisznél. Londonban ifjak és öregek egyaránt nagy passzióval játsznak és már valóságos versenyeket is rendeznek értékes ezüst- és aranydíjakkal. A játék rendkívül alkalmas a női báj és a férfui ügyesség kifejtésére és természetesen már többféle változata van. Kettő helyett négyen is játszhatják, két-két játékos egy ütével. Ez nagy gyorsaságot és figyelmet igényel, mivel a kroszet minden ütésénél egyik kézről a másikba vándorol. A ping-pong versenyénél a hölgyek rendkívüli toalet-fényűzést igényelnek ki, rendszeresen kivágtat estí ruhában jelennek meg, a férfiak frakkban. Természetes, mert a játék utóvégre is csak vezetője a pompás vaasorának és utána a — táncnak, amely mindig a legszebb női sport marad.

† A golyó — villám. A levegő-ég legrejtélyesebb és legritkább jelenségei közé tartozik a golyó-alaku villám, mely feltűnő módon leginkább Dániában és Schleswig-Holsteinban fordul elő. Rendszerűen nemrégiben egy golyó-alaku villám hamvasztotta el egy parasztnak a házat. A majorság tulajdonosa a feleségével a szobában ült, mikor a tűkör közepében egy kerek, forgó tűzgolyót láttak, mely csakhamar szélpukkant és eltűnt. Szétpukkanása azonban a legkisebb zajjal sem járt. Oly erős, kénhez hasonló szagot hagyott hátra, hogy a paraszt és felesége kimenekültek a szabadba. De alighogy kiléptek, nagy rémülettel látták, hogy az egész ház lángokban áll s

csakhamar teljesen leégett, dacára a gyors segítségnek. A golyó-alaku villám behatol a szobába is és vagy a levegőben lebeg, vagy a földön gurul tovább. 1719-ben a Brest melletti Quesnon falu templomára három golyó-alaku villám ereszkedett le a felhőkből s a templomot teljesen porrá hamvasztotta.

† Félbenmaradt regények. Nem azokról a regényekről van szó, melyeket a gyakorlati élet, rögtön az expozé után megszakít és így azután elmarad az a befejezés, mely kerekded egészség tenné a regény meséjét. Az írók fantáziájában megszületett regényekkel is megeseik, hogy csak félig kerülnek az olvasó közönség elé, a folytatás és a befejezés pedig — közébejött akadályok folytán — elmaradt.

Az angol regényolvasó közönségnek egyik kedvence Hall Caine „The Eternal City” címmel egy hosszabb regényt írt *Bearson* könyvkiadónak „The Lady's Magazine” című folyóiratába. A kiadó 3000 font tiszteletdíjat biztosított az írónak s ennek kétharmadát ki is fizette. A regény hét vastag füzetben már megjelent, mikor háborúság ütött ki a szerző és kiadó között. A kiadó a folyóirat legutóbbi számában arról értesíti a félbenmaradt regény olvasó közönségét, hogy a további közlést kénytelen beszüntetni, mert a folytatás olyan, hogy attól még a nyomdai munkák is elpirol. A könyvkiadó cég ennél fogva pörrel támadta meg a szerzőt és visszakövetelt tőle a 2000 fontot; a szerző ugyancsak pört indított a kiadó ellen és reklamálja a kikötött tiszteletdíjnak 1000 fontos hátralékát. Mind a két pereskedő híres, fogásokban járatos ügyvédet bízott meg a saját jogos álláspontjának védelmével. Komplikálja az ügyet az is, hogy a szerzőt a legkedvezőbb ajánlatokkal árasztották el a londoni könyvkiadók és ő, ügyvédje tanácsára az egyik rivalizáló kiadónak az ajánlatát el is fogadta és a „The Eternal City” című regény könyv alakjában mint teljesen bevezetett egész már meg is jelent.

Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy Zolának két ízben maradt félbe a megkezdett regénye hasonló ok következtében. Zolának *A halott akarat* című regénye az *Evencement*-ban csak félig jelent meg, mert az előfizetők valóságos sztrájkkal fenyegettek, annyira ellenséges hangulatot idézett föl bennük Zolának szokimondó bátorsága. Ugyancsak hírlapban, a „Le bien Public”-ben jelent meg Zolának egyik leghatalmasabb munkája is, az „Assomoir”. It is megeseit, hogy az alsó néposztály, melynek helyzete oly jellemzően van megrajzolva az *Emberirtó*-ban, valóságos forrongással környezte az Assomoir miatt a lap szerkesztőségét és az újság végül is úgy oldotta meg az ügyet, hogy Catulle Mendés-vel a tömeg szája ize szerint fejeztette be a regényt.

† A sürgős ügy. Egy vidéki járásbíróság előszobájában egész tömege várakozik a teleknek. Egyszerre megjelenik egy szélesképu atyafi. Liheg a fáróladságtól, az inge meg van tépve. Egyenesen az ajtón álló szolgálóhoz siet.

— Ereszsen be szaporán, mert sürgős a dolgom. A szolgáló visszatartja:
— Várjon sorára. Mutassa az idezését.
Az atyafi izgaltan felel:
— Nincs nekem semmiféle írásom, csak ereszsen be az ur, mert baj lehet különben.
A szolgáló bemegy a bírósághoz jelentést tenni és pár perc múlva nyílik az ajtó.

— Bemehet! — mondja az embernek, ez pedig sietve megy a terembe, igazán egyet a gunyáján és szalutál. A bíró kíváncsian néz a sürgős járatban levő atyafira.

— Hát mi az a sürgős dolog, atyafi?
— Instálom alásan a tekintetes urat, a Kuosik Imre komám dolgába jöttem.

A bíró gondolkozik, az írásait is megnézi, de hasztalan kutat.
— Nem tudom, micsoda ügyről beszél.
Az atyafi kissé vontatott hangon mondja:
— Nem is tudhatja meg azt a tekintetes ur, mert éppen csak az imént esett meg a dolog.

A bíró gyanakodni kezd:
— Csak kurtán, barátom, mondja hát, mi történt?
Az atyafi vállát vonogatja.
— Hát iszen csak egy kis semmisségen kezdődött az egész. Rám akarta disputálni, hogy az ő ásója acél, az enyím meg csak vas. Ezen összeakadtunk...

A bíró sürgeti:
— Csak kurtán barátom, sok a dolgom.
Az ember megnyugtatja.
— Csak annyi történt kérem, hogy nagyon összezaptunk — és megpofoztam egy kicsit. Eddig van.

A bíró rámered:
— Maga pofozta meg őt?
— Igenis, instálom.
— Hát a komája hol van?
Az atyafi kidüleszti a mellét:
— Az most szedi össze a kihullott fogait.
A bíró fe pattan.

— De hát akkor maga mit keres itt?
Az atyafi nyugodtan mondja:
— Hát instálom, tudom, hogy idekerül a dolog, hát gondoltam, jobb lesz, ha én szólok előbb!

† A modern tolonkeosai. Az amerikai tolonkokban most bizonyára tombol a büszkeség. Én istenem, holmi apró emberek, akik nem keveredtek össze a törvényrel, ha kocsiba ülnek, zörgős kerekű, dőcögős konflison robognak, legfőképpen ha gummirádlison. De automobilra nem telik nékik.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(102)

Matild baronesst nem a szofták tükörprizmája vakította el, hanem egyik magyar fiú. En voltak közvetlen mellette, mikor az első kocsiiban Savat basa mellett azt az erős fekete gyereket meglátta. Halkan felsikoltott, aztán reám rogyott. Valami nem várt, nem remélt találkozás. A fiú is majd lelépült a kocsiából. Igazán „csak a hegyek nem találkoznak”. A küldöttség egy másik tagja Galambodi-gyerek. Abba meg a mi új lányunk bomlik. Milyen káosz lesz ebből, ha ez a sok dráma, tragédia, színmű-anyag egyszerre felrobban valahol. —

Az ifjak konstantinápolyi tartózkodásának látványosságait megszakította a Szelamlík-ünnep. A Szelamlík alatt minden nyilvános állami intézet zárva volt, csak a mecsetek voltak nyitva. Ezeket sorba járták az ifjak, de különben ezen napokra megállapított programmjuk nem volt.

Galambodi Andor már kételkedni kezdett azon feltétlen bizalomban, hogy az öreg Eliás utjokat Ilonkával ismét összehozza. Már el volt határozva, hogy január 23-ikán a küldöttség visszatér. Ez idő anyyira rövidnek tetszett, mintha egyáltalában nem jutna ki ama sok jelentős eseményre, melyet tőle Galambodi várt. Fel akarta keresni az öreg Eliást, de hiában tanulmányozta az *Megének* lajstromát, abban nem találta meg. Gondolt arra is, hogy Kordula nővért keresi fel, de nem tudta kinyomozni azt az osztrák törzestisztelet, kihez a fejedelemasszony és Ilonka beszállottak. Tépődése annál inkább fokozódott, mert a küldöttség a mindennapos zaj után a Szelamlík esendjét sehogyan sem tudta megszokni. Mindenki vágyott valamire. Megszokták már a mindig megújuló meglepetéseket, melyekkel szíves vendéglátóik, a törökök kedveskedtek.

Kellemetlen meglepetésnek tartották, hogy nincs semmi meglepetés. A Patri szerint ez különösen azért volt rossz, mert ezzel megszakadt a féltékenyen őrzött permanencia. A fiuk belejötték a kereveteken nyújtózkodásba és kezdték magukat alvó fakiroknak kikepezni. Nási-vasi, ferbli vagy más nemesebb foglalkozás kiszorulni látszott.

A nagy villáreggeli után, amit itthon a Galata-szerialban töltöttek el, felhozták egymás után a napilapokat. Előbb a konstantinápolyiakat, azután a külföldieket. Patri mindeniket végignézte, ha értezte, ha nem, míg valahogy megkapta, ha egy pár sor beszélt az ifjusági küldöttségről. Mindig feljegyezte, hogy melyik lapban, melyik napon, hány sor volt a megemlékezés garmonddal vagy eiceróval. A statisztikának a szelámlík nem kedvezett. Semmi érdekes. Némely lapban éppen semmi, másban annyi, hogy vendégeink ma pihennek és még pár napig pihenni fognak. A hivataloslapok, a posta, a távirda-kihordók nem hoztak semmi érdekeset. Patri komoran sítált a folyosón, mikor a lépcsőn felfelé egy ismerős egyenruhájú altisztet látott felfelé jönni. Az altiszt megállott a Patri előtt, szabályszerűen tisztelgett és jó kecskeméti tájszóval jelentette: „A magyar ifju uraknak hoztam ezt a parancsot Radniszky tábornok urtól.” Szegény fiú nem is képzelte, hogy egy tábornok egyebet is küldhet, mint parancsot.

A levél csakugyan „a magyar ifjak küldöttségének” szólt. Patri úgy gondolta, hogy ezt csak küldöttségileg lehet felbontani. Belépett tehát az elfogadóterembe, magával hiva a baka-altisztelet. Soha még a fehér kabát, kék nadrág és a bakanos olyan riadalmat nem okozott, mint a magyar ifjuságban az osztrák bakagyerek. Majd hogy meg nem ölelték, mikor az „habt-acht”-ba vágyva magát, magyarul újra megtette jelentését. Még Patri is elfelejtett az átkos közönsügyekre haragudni. Csillogott a szeme valamennyinek a magyar bakára és annak is a szeme vissza-csillogott.

Izgatottan bontották fel a „parancsot.” Apró,

aranyzegélyű meghívók hullottak ki belőle mindegyik ifju nevére címezve.

Radniszky Szaniszló cs. és kir. tábornok, katonai attaché Konstantinápolyban és neje, Werner Josefín szívesen látják urat, mint honfitársukat lakásukon a Takszin-téren január 21-ikén este 8 órakor estélyre.

Gyulafi Lukács vidáman kiáltott fel: — „jött a végén a hollősegeknek végre jött egy szép fehér galamb”. A szép fehér galamb az osztrák baka-magyargyerek alig győzte enni és inni a sok minden drága jót, amit az ifju urak bele diktáltak. De míg evett, el kellett mindent mondania a tábornokról és családjáról. Lelkesedve beszélt róluk. Soha még osztrák tábornokot le nem festett egy katonája, mint ahogy az ostromló kérdésekre a kecskeméti baka a lengyel tisztet lefestette. Hát még a feleségét, a tábornokné méltóságos asszonyt...

Beleszeretett abba az egész ifjuság. Azután egy kisasszonyról is beszélt, aki Budapestről jött egy apáca-fejedelemasszonyal. Milyen szép egy kisasszony! Elpletykálta, hogy a szobalánytól tudja az egész estély keletkezésének történetét. Az apáca-fejedelemasszony meg egy öreg zsidó uraság tanácskoztak ki a méltóságos asszonyal, hogy kedve teljék annak a szép kisasszonynak, ki most mindig szomorú. A méltóságos asszony tapsolt, ürvendezett az ötletnek, de azt mondta az öreg zsidó urnak, nincs kizárva, hogy még egy más kisasszonynak is kedve fog telni, aki még szomorubb. Az a más kisasszony, az a szép szőke baronesse lesz, ki mostanság csaknem mindennap hozzánk jön és úgy elusog a mi kisasszonyunkkal és asszonyunkkal. A bakát hevitette a bor, tüzesítette a szíves látás és még inkább eljárt a szája. Meghagyta a Lizi szobalány, figyeljem meg, hogy a kisasszonyok említései melyikők lesz piros, de hát istenem, egyik pirosabb, mint a másik. Most már azt mondom, nehogy valamelyik elmaradjon, mert hátha éppen az lesz az igazi.

(Folytatása következik.)

Bezeg a tolongó urak gépkocsin járnak, pöflőgő gépkocsin, amelyik 32 kilométert fut meg egy óra alatt. Ez nem tréfa, hanem tény. Az ohioi Akron városban a rendőrség a toloncokat ezután automobilon szállítja, amelyet külön e célra készítettek, néhány rekeszszel, oldalra is, főn is fűdőtten. Ajánljuk ezt a modern toloncocsit a mi ósdi zöld bárkáink helyett a főkapitány figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Budapest, július 4.

Junius 30-ikáról szól a földművelésügyi miniszter legújabb jelentése, tehát oly időről, amikor már az ország nagy részében megindult az aratás. A gazdasági tudósítók szerint junius hó utolsó harmadában még kedvezőlenebb időjárás uralkodott, mint az előző hetekben. Míg ugyanis egyrészt az ország tulnyomó részében a szárazság és hőség még az addiginál is több kárt okozott, másrészt viszont az ország más vidékein, különösen az erdélyi részekben a tulsok esőzésektől a hegyvidékek számos helyen kiöntöttek és elárasztották az alacsonyabb részeket, sok kárt okozva különösen a szénatermesztésben. Jégeső is pusztított, kőd pedig ismételt és több helyütt észleltetett, úgy, hogy a gazdák abbeli reménye, hogy az aratás előtti időszak kedvezőbbre fordul, mint a minő az évnék eddig lefolyt időszaka volt, csak ritka helyen valósult meg.

A terméseljárások tehát országos átlagban nem-hogy javultak volna, hanem különösen a várható termés mennyiségét illetően, a most lefolyt tiz napi időszak tartama alatt részben inkább romlottak. A jelentés ezek után hangsúlyozza, hogy a folyó év időjárása csaknem az összes növényvilágra kedvezőlenebb volt, mint a múlt esztendőben és mert még mindig nem felel meg az időjárás a mezőgazdasági állapot igényeinek a folytonosan tartó időváltozással, minek következtében még mindig joggal lehet attól tartani, hogy a vetések további károkat fognak szenvedni.

Kalászos terményekből tehát az idei termés-hozam már ez idő szerint is, úgy minőségileg, valamint mennyiségileg a múlt évi termésnél nagyobbára gyengébbnek ígérkezik, sőt néhol tetemesen silányabb, a mennyiben a kényszerhelyzetből folyólag korán learatott gabona alig mondható csak gyenge közepesnek is.

Tekintve azt, hogy a termés csaknem minden vidéken más képet mutat, s minthogy maguk a gazdák saját természetben is alig tudnak tájékozódni, a különböző számban aratott kévék és keresztetek után, ez évben csak a próbacsepelek megejtése után fognak az ország idej termés felől valóban hű képet alkothatni és hiteles adatokat nyújthatni; amely próbacsepelek adataiból ugyanis az országos átlag termésre nézve a valóságnak híven megfelelő következtetések lesznek levonhatók. Az azonban már ma is bizonyos, hogy a szalmatermesztés ritka helyen felelt meg a várakozásnak, részben mert a vetések a normálisnál aacsonyabbak voltak, részben pedig azért, mivel sok az összekuszált és fekvő gabona és a rozsdalepett, illetve itt-ott az olyan szalma is, mely levelét egészen lehullajtotta. A szalmatermesztés gyengébb eredményei ez évben kétszeresen káros hatásuk lesznek azért, mert tudvalevőleg az idej szénatermesztés is legalább egyharmad részszel volt kisebb a múlt évi eredményénél és így máris általános takarmány-szükségről panaszkodnak. Így tehát a junius hó 30-ikára vonatkozó, ezutal közzétett számbeli beállítás is, mely a gazdasági tudósítók és a minisztérium szakközlegének adatai alapján készült, ismét csak megközelítő képét mutathatja az ország várható termésének. Általában konstataható, hogy a termés-eljárások az utóbbi tiz nap alatt is minden szalmás gabonánál csökkent.

Az őszi buzavetések aratását az ország számos vidékén, különösen ott, ahol a hirtelen beérés következtet be, megkezdették. Azokon a vidékeken is, ahol nincsen kényszerítés, pár nap múlva szintén megindul az aratás. Kivételet képeznek csupán a hegyi és magasabb dombvidékek, ahol ma még többnyire zöldes, sőt néhol még egészen zöld buzáik is láthatók. Az aratási eljárások nagyon különbözők, nemcsak a kalászkoknál különböző nagysága és kvalitása miatt, hanem a szemek egyenlőtlen fejlődése miatt is. A rozsdás is tényleg több kárt okozott, mint pár hét előtt még gondolni lehetett volna, különösen azokon a vidékeken, ahol a vetések megdőltek és löképp ahol a ködök is gyakoriak voltak. Az üszög okozta kár is elég nagy, ugyancsak ugyanabban a hesszeni légy okozta károkat is amelyek eleinte csak csekélynek jelentettek. Végül a hűtött és megszorult szemű kalások száma is sok helyen szembetűnő. Aránylag még legjobban, azaz nagyobbára közepesen állanak a vetések a Duna jobb- és balpartján, és csak részben remélhetünk közepes termést a Duna-Tisza közn a Tisza

bal partján a Tisza-Maros-szögén, a Tisza jobb partján és az erdélyi részekben.

Az őszi és tavaszi buzával bevett terület 5.877.378 kat. hold, amelyről ez idő szerint szemes magvakban remélhető mintegy 36 millió métermázsas termés; föl-téve természetesen, hogy további kedvezőtlen körülmények többé közbe nem jönnék.

A múlt évi buzatermesztés tehát az idén több mint két millió métermázsával gyengébb lesz az eredmény.

Az országos átlaghoz viszonyítva aránylag leg-jobb még a termés, azaz kat. holdanként 6 métermázsas, illetve részben azon fölül eredményre számí-tanak: Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Pest, Borsod, Gömör, Szepes, Békés, Bihar, Hajdu, Szilagy, Arad, Krassó-Szörény, Temes, Alsó-Fehér, Brassó, Fogaras, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben és Torda-Aranyos vármegyékben. Kat. holdanként 5-6 métermázsas termésre van kilátás Hont, Liptó, Győr, Komárom Csongrád, Heves, Jász-Nagykún-Szolnok, Abauj-Torna, Bereg, Sáros, Ung, Zemplén, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Csanád, Torontál, Beszterce-Naszód, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküllő, Kolozs és Udvarhely vármegyében; a többi vármegyékben a termés-eljárások alighanem az 5 métermázsán is alul maradnak.

Az őszi rozs és részben a kétszeres aratása is fo-lyamatban van. Sőt néhol már le is aratták a termést szintén különböző eredménnyel. A rozs kalászaival néhol elég szép teltek, másutt viszont sok a csorba ka-lász és helyenként a hűtött mag is gyakran előfor-dul. A rozs terméshozama tehát vidékek szerint szin-tén nagyon változik, mindazáltal az eredmény orszá-gos átlagban mégis valamivel kedvezőbb, mint a múlt év terméshozama volt, noha az is bizonyos, hogy az utóbb lefolyt két hét alatt a rozsvetések is megsín-ylették az abnormis időjárást és löképp a rekkenő hó-séget, amely jóformán az egész Alföldön uralkodott.

A rozs minősége nagy átlagban elég jónak ígér-kezik, amennyiben a rozsozt sem a rozsdas, sem más parazita nem károsította.

A rozsszal bevett terület tesz az idén 2.001.896 kataszteri holdat. A remélhető termés-eredmény orszá-gos átlagban kataszteri holdanként mintegy 6 mé-termázsásra tehető, és így megközelítőleg számítható összesen mintegy 11-12 millió métermázsas termés a múlt évi 11-13 millió métermázsával szemben.

Az őszi árpa a sík vidékeken jóformán már mindenütt learatták. Az eredmény ebből is vidéken-kint igen eltérő, mindazáltal a próbacsepelek szerint a termés nagyobbára mégis inkább a közepes átlag-nak felel meg, habár helyenkint főleg a kvalitás ellen sok panaszt hallani.

A tavaszi árpa aratása részben kényszerítés kö-vetkeztében több helyen megkezdődött. Ezen termés-nemből minőségre és mennyiségre egyaránt jó termés-alig lehet válni találni. Az árpa-vetéseket ugyanis a hosszantartó szárazság és hőség nagyon megrom-totta. A vetések többnyire alacsonyak, részben nem is kalászosodtak, de ott is, ahol a kalások sikerül-tek, sok a hibás és még több a szorult szemű. Így tehát az ország, de különösen a felvidék egy része hiányát fogja érezni a jó sörárpanak, amelynek vár-ható hozama felől ez idő szerint az általánosságban említett nehézségek miatt alig is lehet kellőleg tájé-kozódni.

A rozsdas, üszög és léreg is sok kárt oko-zott, így tehát nemcsak a búzáknak, hanem az ár-pának is nagy hátrányára volt az idej abnormális időjárás, mely utjabban az által is fokozódik, hogy az erőteljes levő és érett árpa minősége a zivataros esőktől, melyek néhány nap óta napirenden vannak, továbbra is sokat szenved. Az árpával bevett terü-let tesz 1.790.940 katasztrális holdat, amelyen a remény-beli összes termést ez időszaktert mintegy 10 millió métermázsásra azaz kat. holdanként mintegy 5-7 mé-termázsásra lehet taksálni. Tavaly 11-13 millió méter-mázsas termelt és így mennyiségileg is jóval kisebb lesz az idej termés.

Aránylag még a legtöbb termésre, azaz katasztrális holdanként 6 métermázsas és néhol azonfe-lüli eredményre lehet számítani: Bars, Esztergom, Baranya, Fejér, Somogy, Sopron, Bács-Bodrog, Csongrád, Békés, Hajdu, Arad, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Besz-terce-Naszód, Brassó, Csik, Kis-Küküllő, Marostorda, Szeben és Udvarhely vármegyékben; katasztrális hold-anként csak 5-6 métermázsas termés remélhető: Liptó, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Komárom, Moson, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Heves, Jász-Nagykún-Szolnok, Pest, Bereg, Borsod, Szepes, Bihar, Szat-már, Szilagy, Csanád, Alsó-Fehér, Fogaras, Hunyad, Kolozs, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben. A többi vármegyékben az eredmény az 5 métermázsát is alig fogja megütni.

A zabvetések fejlődése a legutóbbi hetekben né-hol ugyan kielégítő volt, különösen az erdélyi része-ken, másutt azonban még mindig panaszkodnak a vetések stagnálása, sőt néha pusztulása miatt is. A vetések helyenkint oly gyengék, hogy még zászóju-kat sem voltak képesek kitolni. Az ilyen silány veté-sek takarmánynak kaszálják le, sőt itt-ott már le is legeltették. Általában, egyes vidékeket kivéve, a zab még az árpánál is gyengébb eredményt ígér és így az idej zabtermés hozama iránt mindinkább redukálódnak a kilátások.

A zabbal bevett terület tesz 1.738.227 kat. holdat, melyről a legjobb esetben is legfeljebb 9-5-10 millió métermázsas termés várható, azaz kat. hold-anként és országos átlagban nincsen is egészen 5-50 métermázsásra kilátás.

A repce aratása az egész országban befo-rtetett. A cseplési eredmények néhol elég jók, másutt — és ez a tulnyomó rész — alig kielégítőek.

A kukoricavetések azokon a vidékeken, ahol elég eső volt, nagyon megjavultak.

A burgonya általaiban kielégítően áll, helyenkint

azonban fejlődését és gumóképzését tartós szárazság akadályozza.

Köposztafélék fejlődése szintén csak az esőjárta vidékeken mondható kielégítőnek.

A köles és tatárka, a len és kender, a dohány, a repafélék sokat szenvedtek a szárazság miatt, jó eső még javíthat rajtuk.

A szőlőtermés kilátása az egész országban ke-dvező, bár többé már esőre nagy szükség volna. A permetezés, köztözes és helyenkint a kapaiás serényen folyik.

A gyümölestermés kilátásait a száraz időjárás egyre csökkenti, amennyiben nagymérvű hullást okoz. Közepes termés csak helyenkint várható.

A miniszteri jelentés főbb számadatai a kö-vetkezők:

	Várható termés		1900. évi termés
	junius 30.	junius 20. métermázsában	
Buza	36,219.451	36,446.905	38,434.171
Rozs	11,759.773	11,857.318	11,128.120
Árpa	10,243.385	10,435.293	11,780.283
Zab	9,637.297	9,639.375	10,297.738

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. Dr. Pranger, az Osztrák-Magyar Bank vezértitkára tegnap megkezdte szabadságát. Távolléte alatt az ügyeket Zusk vezértitkár-helyettes viszi.

A kassa-oderbergi vasut új beruházásai. Amint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter, egyetér-tésben a pénzügyi miniszterrel, megengedte a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasutársaságnak, hogy költs-beszerezésekre ötmillió korona függő kölcsönt vegyen fel. Ebből az összegből 1175 tehervocsit rendel meg a vasut, azonfelül megváltja azt a 325 tehervocsit, amelyet eddig megváltási alapon bérben tartott.

A sertésvész ellen való védekezés. Rendkívül tanulságos és érdekes könyvet írt Mándi Márton Zsig-mond A sertésvész és a kolera ellen való védekezés és ezek gyógyítása címmel. Az elsőrangú bakteriológusok ta-nulmányait logikus sorrendben egymás mellé tűzi és összeveti saját tapasztalataival, amelyekből azt a kö-vetkeztetést vonja le, hogy a sertésvész nem önálló betegség. Csak egy már előzetesen más betegségben szenvedett sertés lehet fogékony a vész és kolera iránt. Nagy szakismerettel tárgyalja a könyv a szár-nyosok betegségeit is, és az azok ellen való védeke-zést. A baromfi- és sertésenyésztők nagy haszonnal forgathatják Mándi könyvét, amely két koronáért meg-rendelhető a szerzőnél, Budapesten, Károly-körút 5. Diana-gyógyszertár.

A Budapesti VII. kerületi Polgári Kölosönös Segélyző-Egylet mint szövetkezet tegnap tartotta meg az intézet helyiségében félévi mérlegének bemu-tatása végett, az igazgatóság, felügyelőbizottság és választmányi jelenlétében össziülést tóvárosi Fischer Ignác elnökele alatt. Az össziülés örömmel vette tu-domásul, hogy a hitelegelési keretében az eddigi mér-leg szerint utánfizetés nem válik szükségessé, továbbá, hogy a félévi haszon 33.687 korona 49 fillért tesz ki, miert is az igazgatóságnak és a vezérigazgatónak sikeres működésükért bizalmát és elismerését nyil-vánította.

Budapesti gyapju-árverések. A mai második nap a tegnapi vevők jelenlétében, azonban meglehe-tősvontatott hangulatban indult meg, főleg azért, mert a katalógus első fele az elhanyagolt szennyes gyapjukat tartalmazta. Később, midőn a jobb fésűs, szövet- és legfinomabb merinó-gyapjuk kerültek sorra, a hangulat ismét megéledt, és a kiállított 6560 bál gyapjuból összesen 3378 bál kelt el a tegnapiakkal azonos árakon.

A Magyar Földmívelő képes nép-lap legutóbbi 26. száma érdekes tartalommal jelent meg. A lap elő-fizetési ára csekély, egész évre 4 korona. Az előfize-tési pénzeket a Magyar Földmívelő címen kell Szat-márra küldeni. A néplapot Bodnár Gáspár szerkesztő.

Szszarak. A kontingens nyersszesz ára Buda-pestben pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona, Bécsben 40.60 korona pénzben, illetve 41.— korona áruban.

Heti lóvásár. A Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 354 darab elsőosztályú és 323 darab másodosztályú, összesen 677 darab lovat, amelyek közül 489 darab ló kelt el.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-téri vásári pénztár részvénysárság tudósítása.) Fel-hajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1065 darab, ma-gyar tehén: 649 darab, szerbiai ökrök 679 darab, szerbiai tehén 27 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 90 drb, bika 219 darab, összesen 2725 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 260 darab, lejős tehén 144 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártaig; vágómarhákért: Ma-gyar hizott ökrök, legjobb minőségű 60.— K-től 64.— K-ig, kivételesen 66.— K.— K-től 60.— K-ig, silányabb minőség 50 K-től 52 K-ig. Magyar legelőmarha

jobb minőségű 50 K-tól 56. — K-ig. kivételelesen — K-ig. Silányabb minőségű 44 K-tól 48 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 62 K-tól 68. — K-ig, kivételelesen — K-ig, középminőségű 54 K-tól 60. — K-ig, silányabb minőségű 48 K-tól 52 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 50 K-tól 61. — K-ig, kivételelesen — K-ig, silányabb minőségű 42. — K-tól 48. — K-ig. Bika jobb minőségű 52 K-tól 65. — K-ig, kivételelesen — K-ig, silányabb minőségű 46. — K-tól 50. — K-ig. Bivaly 32 K-tól 42 K-ig, kivételelesen — K-ig. Magyar tehén 40. — K-tól 56. — K-ig, kivételelesen — K-ig. Tarka tehén 42. — K-tól 64. — K-ig, kivételelesen — K-ig. Mind 100 kilónként 616 súlyban. Gazdasági marhákért: Irgás ökrök elsőrendű — 60 K-tól — 64 f-ig, kivételelesen — K-ig, kilónként, 700. — K-tól 750. — K-ig páronként, közép minőségű — K-tól — K-ig 100 kilónként — K-tól — K-ig páronként, silányabb minőségű — K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól — K-ig páronként. Hízalmi való ökrök fehérek 100 kg-kint — K-tól — K-ig. Fejőstéhen keresztelt színes 140 K-tól 220 K-ig darabonként, bonyhádi faj 220 K-tól 300 K-ig darabonként, kivételelesen — K-tól — K-ig. Irgás bivaly 500. — K-tól 545. — K-ig páronként. Válozatlan felhajtás mellett az árak is válozatlanok maradtak; silányabb áru iránt az érdeklődés mégis esékélyebb. Az irányzat általában nehézkesebb, mert a helybeli szükséglet jóval kisebb a vidéki vevők és kisebb számmal jelentek meg a vásáron, mint különben. Jármasökrök és fejőstéhen-üzlet csendes.

Borjvásár. 1901. évi július 4-ikén. (A budapesti marhavásártól vásár-pénztár részvényszerűságtől.) Felhajtás: Belföldi élő borju 832 drb, leölt borju — db. bécsi borju — db. — db., nővendékmárha 88 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Argyezések. — Belföldi élő borju I. rendű 70-76 l-ig, kivételelesen 80 l-ig, II. rendű 50-68 l-ig, I. kilónként, leölt borju I. r. — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. — l. kilónként levonás nélkül. Bécsi leölt borju — l-ig. Növendék márho — l-től — l-ig, I. r. 48-50 l-ig, középminőségű 40-43 l-ig, alárendelt 37-39 l-ig, — kilónként. Bárány élő — k., leölt bárány — k., kivételelesen — k-ig páronként. — A csekély szükséglet folytán az üzlet élettelen, alárendelt borjuk iránt csekély az érdeklődés.

Budapesti sertés-konsumvásár. A terenvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár argyezése 1901. évi július 4. Készlet 63 darab. Erkezett 951 darab. Összesen 1014 darab. Eladatott 700 darab. Maradt 314 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm súlyban 84-86 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 84-88 koronáig, 320-380 kigr. súlyban 84-86 K-ig, Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 80- koronáig, — Malac 84- korona. A vásár hangulata lanya volt.

Bécsi szurómarhavásár, július 4. (Saját tudósítónk telefontelefontése.) A mai vásárra felhoztak: 8650 drb borjut, 1120 drb élő sertést, 1043 darab levágot sertést, 161 levágot juhot, 60 darab bárányt. Az irányzat általában gyenge, sertés jobb, de borju hanyatott.

Eladási árak: Levágot borju 72-120 fillér, elsőrendű fillér, legeleje fillér, élő borju 60-76 fillér, elsőrendű — fillér, legeelsőrendű 80-92 fillér, fiatal sertés — fillér, kivételelesen — l. levágot nehéz sertés 79-98 fillér, kivételelesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés — fillér, elsőrendű süldő — l., élő juh — l., levágot juh 64-84 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 40-52 korona, páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 4.

Vételkedv híján ma csak 9000 métermázsa buza került forgalomba. Jobb minőségű 5, középminőségű 10 fillérrel kevesebbet fizettek. Tengeri lanya.

Eladatott:
Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 79 k. 8 K. 10 l., 1000 mm. 78 k. 8 K. 12 1/2 l., 100 mm. 78 k. 8 K. 07 l., 300 mm. 77 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 92 1/2 l.
Fehérmegyei: 200 mm. 78 k. 7 K. 85 f.
Bácskai: 700 mm. 76 k. 7 K. 95 f., 700 mm. 76 k. 7 K. 90 l.
Bánáti: 1000 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 3095 mm. 74 k. 7 K. 35 fillér.
Mind három hónapra.
Uj repce: 650 mm. 12 K. 60 fillér
Zab: 100 mm. 7 K. 57 1/2 l., 250 mm. 7 K. 40 fillér.

Késpénzfizetés mellett.
 A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, késpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm áru		Kiló	Kilogramm áru	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki	76	4.02	7.70	80	8.08	8.11
"	77	7.70	7.80	81	8.18	8.25
"	78	7.80	8.06	82	—	—
"	79	8.06	8.06	—	—	—
Fehérmegyei	70	7.60	7.70	80	7.98	8.08
"	71	7.70	7.80	81	8.08	8.16
"	72	7.70	7.80	82	—	—
"	73	7.70	7.80	—	—	—
"	74	7.86	8.06	—	—	—
"	75	7.86	8.06	—	—	—
Postvidéki	70	7.60	7.70	80	7.98	8.08
"	71	7.70	7.80	81	8.08	8.16
"	72	7.70	7.80	82	—	—
"	73	7.86	8.06	—	—	—
"	74	7.86	8.06	—	—	—
Bánáti	70	7.60	7.70	80	7.98	8.08
"	71	7.70	7.80	81	8.08	8.16
"	72	7.70	7.80	82	—	—
"	73	7.86	8.06	—	—	—
"	74	7.86	8.06	—	—	—
"	75	8.02	8.12	—	—	—
"	76	8.12	8.22	—	—	—
"	77	8.22	8.32	—	—	—
"	78	8.32	8.42	—	—	—
"	79	8.42	8.52	—	—	—

Egyéb gabonafajták		Kiló	Kilogramm áru	
			K-tól	K-ig
Rona	új elsőrendű	70-72	7.16	7.26
"	másodrendű	—	7.06	7.16
"	takarmány	80-82	6.40	6.76
Arpa	égetni való	92-94	6.10	6.50
"	sörözőre való	94-96	—	—
Zab	—	30-41	7.20	7.86
Tengeri	bánáti	—	—	—
"	másfajta	—	6.20	6.86
Repce	új káposzta	—	—	—
"	bánáti	—	—	—
Köles	—	—	4.80	5.00

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:
 Buza októberre 7.98-7.99-7.96-7.94-7.92
 Rozs októberre 6.77-6.75-6.73-6.72-6.73
 Zab októberre 6.22-6.20-6.17-6.16
 Tengeri júliusra 5.15-5.13-5.12-5.14
 Májusi tengeri 1902. 4.90-4.97-4.96-4.93-4.93
 Augusztusi repce 12.85-12.90

Déli egy óraorak a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:
 Buza októberre 7.93 " 7.94
 Rozs októberre 6.74 " 6.75
 Zab októberre 6.18 " 6.19
 Tengeri júliusra 5.13 " 5.15
 Májusi tengeri 1902. 4.92 " 4.92
 Repce augusztusra 12.80 " 12.90

Délután fél 5 óraorak zárul:
 Buza 1901. októberre 7.86-7.87
 Rozs októberre 6.68-6.69
 Zab októberre 6.14-6.15
 Tengeri júliusra 5.13-5.14
 Májusi tengeri 1902. 4.87-4.88
 Repce augusztusra 12.80-12.90

A budapesti értéktözsde.

A tegnapi esteli zárlatok élesztő befolyása alatt a bécsi paritás magasságában történt a mai előtözsdenken a megnyitás, később úgy hírlett, hogy a fizetési nap néhány bécsi inzulenciát eredményezett, melyek azonban hamarosan elintézték és így ismét nyugodt mederben folyt az üzlet. A zárlat csendes, de tartott volt. Államvasutak 1-2 koronával javultak. Rimamurányi megállandósult.

A helyi piacon Jelzálogbank-részvények részsedtek előnyben, 3-4 koronával magasabb árfolyam feltüntetése mellett.

A déli tözsde mérsékelt forgalom mellett csaknem változatlan maradt.

A helyi piac tartott volt, csupán Közüti gyengült, míg a bankértékek szilárdabbak voltak.

Járadékok gyengébbek.
 Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtözsde csendes, de tartott.
 Kötötték: Magyar hitelrészvény 647.50-648.—
 Osztrák hitelrészvény 644.—645.75. Jelzálogbank részvény 448.—449.25. Rimamurányi 463.75-464.—korona.

A déli tözsde kissé javult.
 Jegyzték: Magyar hitelrészvény 647.—648.—
 Osztrák hitelrészvény 642.75-644.25. Államvasuti részvény 643.—643.50. Jelzálogbank 447.75-449.—
 Leszámitolbank 430.50-431.50 korona.

Forgalomból került tovább: Koronajáradék 9310.—
 Hazai takarékpénztár 169.75-160.25. Salgótarjáni 571.—
 Ganz és társa 2620 korona.

Utötözsde. A 4 órai zárlatok maradt:
 Osztrák hitelrészvény 643.50. Magyar hitelrészvény 647.—
 Leszámitolbank 431.—
 Rimamurányi vasúti részvény 644.—
 Osztrák-Magyar Államvasutak 643.50.
 Közüti vasut 579.—
 Villamos vasut 290.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánásgyi — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona. Disznózsír: budapesti: 49 50-50, korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 40.—40.50, korona, 3 darabos 42.—42.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.—15.60 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.—korona, 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 19.25-20.—korona, szerbiai 17.75-18.25 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, július 4. (A Budapesti Napló telefontelefontése.) Budapestről realizációs vásárlásokat jelentettek, ami a kedvező aratási kilátásokra vezethető vissza. Az itteni piacon eladási kedv kapott erőre s a kínálat hatása alatt a lanya iránzat még élesbedett, különösen takarmányárakban, amelyeknek az időjárás nagyon kedvezett. Zab és tengeri 7 fillért, buza és rozs 6, illetőleg 4 fillért veszett.

Kötötték: Buza őszre 8.23-8.15-8.17, rozs őszre 7.12-7.19, zab őszre 6.53-6.49-6.53-6.51, tengeri július-augusztusra 5.44-5.43, tengeri szeptember-októberre 5.69-5.64-5.65, tengeri május-júniusra 5.19-5.20, repce augusztus-szeptemberre 13.25-13.35 korona.

Zárlatok maradtak: Buza őszre 8.09, rozs őszre 7.05-7.06, zab őszre 6.47-6.48, tengeri július-augusztusra 5.42, szeptember-októberre 5.64 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde nagyon kedvelten magatartást tanúsított négy kisebb fizetésképtelenség következtében. Déli tözsde nyugodtan indult, később gyenge.

Zárlat még inkább gyengült arra a hírre, hogy a lipcei bankkal összeüggő kassei törköly-szállító-társaság megbukott.

Bécs, július 4. (Magyar értékek zárata.) 4 1/2-ös aranyjárdék 115.10. Tiszta és szegedi kölcsön sorsjegye 144.50. Magyar vasúti kölcsön ezüsten 100.40. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50. Magyar eszámító-és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasútrészvény 464.—. Magyar koronajárdék 93.15, 4 1/2-ös Magyar földt. kötvény 91.30. Magyar hitelbank részvény 649.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 173.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, július 4. (Osztrák értékek zárata.) 4 2/2-ös papírjárdék 96.05. Osztr. aranyjárdék 118.05. 1880-os sorsjegye 140.50. Osztrák hitelrészvény 390.—. Angol-osztrák bank 269.75. Bécsi bankjegyek 457.—. Osztrák-magyar bank 1645.—. Déli vasút 96.50. Dunagőzhajózási részvény 808.—. Dohányrészvény 281.—. Császári és királyi arany 11.29. Német bankváltók 117.48. 4 2/2-ös ezüst járadék 99.—. Osztrák koronajárdék 95.75. 1864-iki sorsjegye 206.—. Osztrák hitelintézet részvény 643.—. Unionbank 550.—. Osztrák Länderbank 406.—. Osztrák-magyar Államvasutak 648.—. Elbavölgyi vasut 484.—. Alpesi bányarészvény 430.50. 20 frank. arany 19.04. Londoni váltóár 239.55. Bécsi Tramway Lít. B. 226.—. Bécsi Tramway Lít. A. 232.—. Lipót kőb —. Az irányzat nyugodt.

Bécs, július 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelefontése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.—. Magyar hitelrészvény 649.—. Angol-Osztrák bank 270.25. Bécsi bankjegyek 457.—. Union bank 551.—. Länderbank 406.50. Osztrák-magyar Államvasutak részvény 643.—. Lombard 96.50. Elbavölgyi vasut 484.50. Északnyugati vasut részvény 474.—. Dohányrészvény 282.—. Rimamurányi vasut 461.—. Alpesi bányarészvény 429.—. Májusi járadék 99.50. Magyar korona járadék 93.15. Török sorsjegyek 103.—. Német birodalmi mártka 117.45-43. Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, július 4. (Tözsde tudósítás.) Arra a hírre, hogy a vasipar konjunkturái úgy Rajna-Vesztfáliában, mint Felső-Sziléziában kedvezőtlenek, a vezető kohászvények 3/2-ka, a kőszénrészvények 2 1/2-ka alacsonyabban indultak. Ez a bankpiacra is kedvezőtlenül hatott. Osztrák hitelrészvények gyengébbek a Bécsben előforduló kisebb tözsdébukások híreire. Belföldi járadékok csendesek, de ártartók. Vasutakban nincs vevőkér. Keletporoszok gyengébbek a juniusi kimutatásra, Kanada-Pacifik-részvények tartották magukat, mert a vasut junius utolsó harmadából 15.000 dollárral nagyobb bevétel mutatott ki. Transvaalnak javultak, később csendesek, változatlan árfolyam mellett. Magánélesztés kamatláb 3/2-ka.

Berlin, július 4. (Zárlat.) 4 2/2-ös papírjárdék 99.25. 4 1/2-ös osztrák aranyjárdék 100.80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 94.10. Osztrák-magyar Államvasut 187.90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.—. Magyar vasut beruházási kölcsön 103.50. Alpesi bányarészvény —. Discont-Commandit 177.—. Altalános villamosági Edison 181.—. Geisenkircheni 165.90. Laura-kőb 187.—. 4 2/2-ös ezüstjárdék 99.—. 4 1/2-ös magyar aranyjárdék 99.—. Osztrák hitelrészvény 202.10. Déli vasut 23.10. Károly Lajos vasut 101.80. Orosz bankjegyek 216.—. 4 1/2-ös új orosz kölcsön 98.—. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 97.10. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 153.10. Harpeni 159.50. Az irányzat bágyadt.

Berlin, július 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2-ös magyar aranyjárdék 99.90. Magyar koronajárdék 94.—. Osztrák hitelrészvény 201.90. Osztrák-magyar Államvasut 137.75. Déli vasut 23.10. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, július 4. (Zárlat.) 4 2/2-ös ezüstjárdék 98.90. 1880. sorsjegye —. Déli vasut 22.75. 4 1/2-ös osztrák aranyjárdék 100.25. Osztrák hitelrészvény 201.90. Osztrák-magyar Államvasut 137.75. Olasz járadék 96.95. 4 1/2-ös Magyar aranyjárdék 99.70. Az irányzat csendes.

Frankfurt, július 4. (Zárlat.) 4 2/2-ös papírjárdék 99.20. 4 1/2-ös osztrák aranyjárdék 100.80. Magyar koronajárdék 94.20. Osztrák-magyar bank 118.—. Déli vasut 23.20. Elbavölgyi vasut 124.50. Londoni váltóár 203.75. Bécsi bankjegyek 457.—. Villamos részvény —. 3/2-ös magyar aranykölcsön 83.50. 4 2/2-ös ezüstjárdék 99.10. 4 1/2-ös magyar aranyjárdék 99.95. Osztrák hitelrészvény 202.40. Osztrák-magyar Államvasut 138.—. Északnyugati vasut 118.50. Bécsi váltóár 85.75. Párisi váltóár 8095.—. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 215.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, július 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 201.90. Német bank 192.25. Discont 176.25. Berlini kereskedelmi bank —. Geisenkircheni —. Harpeni 157.80. Laura-kőb 184.60. Olasz járadék —. Szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 4. A sertésüzlet irányzata csöndes. A) Híszott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 76-78 fillérig. Öreg közép (párónkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 76-78 fillérig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 82-83 fillérig. Fialat közép (párónkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) 83-84 fillérig. Közép (párónkint 240-280 kilogramm súlyban) 83-84 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 83-84 fillérig. Közép (párónkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Közép (párónkint 200 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig.

Sertéselészám 1901. július 3. napján volt készlet 63.580 darab. - 1901. július 4. napján lehajlatott 1319 darab. 1901. július 4. napján elszállított 787 darab. 1901. július 5. napjára maradt készletben 54.112 darab.

Napirend.

Naptár: Péntek, július 5. Római katolikus: Cir. és Met. 7. - Protestáns Cir. és Met. - Görög-orosz: (június 22.) Öszbét vt. - Zsidó. Tham 18. - Nap két: 3 óra 55 perckor. - Nyugszik: 7 óra 42 perckor. - Hold két: este 9 óra 25 perckor. - Nyugszik: reggel 7 óra 46 perckor.

A kereskedelmi miniszter nem fogad. A kereskedelmi ülése délelőtt 11 órakor. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg. A Nemzeti Szalon kiállítását d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémián d. e. 9-1-ig. Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1-ig.

Mesőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. A földtan intézet múzeuma zárva. Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva 9-12-ig és d. n. 3-5-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája d. e. 10-12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3-8-ig.

Alattkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.

Kivonat a hivatalos lapból.

Julius 4.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Pildner Károly karánsebesi királyi törvényszéki alegyzőt a karánsebesi királyi törvényszékhez jegezővé, ifj. Botlik István kolozsvár-városi királyi járásbíróhoz joggyakorlatot a bánffy-hunyadi királyi járásbíróhoz alegyzővé, Miklós Farkas mária-radni királyi járásbíróhoz segédtelevkönyvezetét a magyar-laposi királyi járásbíróhoz televkönyvezetét, Krahm László aradi királyi járásbíróhoz irnokot a csik-szent-mártoni és Kovalcsik János lipót-szent-mártoni királyi járásbíróhoz irnokot a lipót-újvári királyi járásbíróhoz segédtelevkönyvezetökké, Varga Sándor ezredélti királyi járásbíróhoz díjokat a nagy-rőzelti hatóság elnöke, Simotich Péter, Bassa Antal, Starz János, Mieclich János, Castellán Ferenc, Mussich Antal, Rumen Péter, Franco Kázmér, Czergogna Márk, Czár György, Mallo Ottó, Lukánovich József, Jurkoticz Rajmond, Ivancich Miklós, Cergogna János, Gutzer Lukács, Antics György, Czár Márton, Jellicich Mihály, Domines János, Blazina Máté, Mihich Nándor, Kanjer Gergely, Francó József, Sarinich Henrik, Baricvich Péter, Papes Antal, Kruzich János, Pasolin Román, Jellicich Benedek, Mattosich József, Turina János magyar királyi révészlegáltak és Vidaz József magyar királyi tengerészeti akadémiái szolgálat magyar királyi révészlegáltak, a debreczeni királyi ítélőtábla elnöke Gavallér Lajos máramaros-szigeti királyi törvényszéki díjtalan joggyakorlatot segélydíjas joggyakorlatokká, Borbély Miklós debreczeni lakos végzett joghalgatót a debreczeni királyi ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlatokká, a marosvásárhelyi királyi ítélőtábla elnöke Petres Antal csikszederer törvényszéki hivatalozgatót a 1-ső fizetési fokozatba, Sikó János marosvásárhelyi törvényszéki hivatalozgatót a 2-ik fizetési fokozatba, a zombori törvényszék Rádics Dusan tanítóképző-intézeti tanár zombori lakost az ezen királyi törvényszéknek turesedésbe jött szeb-horvát tolmács állásra tolmácsnak, a marosvásárhelyi királyi törvényszék elnöke a vezetésre alatti királyi törvényszékhez Szántó Ferenc marosvásárhelyi királyi ítélőtáblai napidíjas szolgálat III. osztályú hivatalozgatóvá, a kassai királyi törvényszék elnöke Csomos László kassai királyi ítélőtáblai napidíjas szolgálat a szabadny királyi járásbíróhoz III-nd osztályú hivatalozgatóvá nevezte ki, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Laukonicsz Mészcz győngyösi állami főgimnáziumi rendes tanárt e minőségében véglegesen és Békei Ignác fumei állami polgári iskolai igazgató-tanított igazgatói minőségében megerősítette.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Petneházy János palánka kir. járásbíróhoz alegyzőt az újvidéki kir. törvényszékhez, Barócsh Gyula nagyboldai kir. járásbíróhoz televkönyvezetét a szászvárosi kir. járásbíróhoz, Deák Ignác csik-szent-mártoni kir. járásbíróhoz segédtelevkönyvezetét a gyergyó-szent-miklósi, Gruman Dező nagy-rőzelti kir. járásbíróhoz segédtelevkönyvezetét a karagci kir. járásbíróhoz, Vogrinitsch Odón nagygyanizsai kir. törvényszéki irnokot az aradi, Fekete István námetósi kir. járásbíróhoz irnokot a lipót-szent-miklósi kir. járásbíróhoz, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vaka Miklós langelföldi, és Anics Arkadia vraszevagi községi elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Apor Bertá sorokári állami elemi iskolai tanítónt az erszébetalvi állami elemi iskolához jelen minőségében, Stefanovitsné Klutovszky Gizela majdnai állami elemi iskolai tanítónt az erszébetalvi állami elemi iskolához jelen minőségében, Jezerniczky Mária nagy-luscki állami elemi iskolai tanítónt a csicsmáni állami elemi iskolához jelen minőségében, Veress Lajos hágyoni elemi iskolai tanítónt a siklódi állami elemi iskolához jelen minőségében, Kaszap Kornél és Kaszapné Madarassy Olga kispest-szent-lőrinczi állami elemi iskolai tanítónt, illetve tanítónt a tonai állami elemi iskolához jelen minőségükben áthelyezte és az igazgatói tendők előállítását Máté Károly oitani állami elemi iskolai tanító bízta meg.

Pályázatok. III. osztályú postamesteri állásra Szakson (Tolnayeve) július 26-ig; - III. osztályú postamesteri állásra Kis-Almáson (Beregnyere) július 26-ig; - III. osztályú postamesteri állásra Dudaron (Veszprémnyere) július 26-ig; - III. osztályú postamesteri állásra Sár-Szent-Miklóson (Fehérmegyey) július 26-ig; - jegyzői állásra a debreczeni törvényszéknel 2 hét alatt; - pénzügyi vizgatói állásokra a győri pénzügyigazgatóság kerületében augusztus 31-ig; - végrehajlt állásra a brassói pénzügyigazgatóságnál két hét alatt; - számtársít állásra a marosújvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél két hét alatt; - telekönyvi átalakító díjki állásra a gyergyó-szent-miklósi járásbírószágnál két hét alatt; - irodatelezési gyakorlati állásra a komáromi pénzügyigazgatóságnál egy hó alatt; - tanárszolgálati állásokra a selmezbányai állásvezetési és erdészeti akadémiánál az erdőrendezési és erdőbecsélési, valamint az erdőhasználati és a vadászattani tanszéknel július 25-ig; - iskolaszolgálati állásra a csurgói tanítóképzőnél augusztus 6-ig; - alegyzői állásra a pécsi törvényszéknel két hét alatt; - telekönyvi átalakító díjki állásra a hadalmási járásbírószágnál két hét alatt; - telekönyvi átalakító díjki állásra a vizaknai járásbírószágnál két hét alatt; - adóíztási állásra a nagy-egnyedi adóhivatalnál két hét alatt; - titkári állásra a zágrábi pénzügyigazgatóságnál két hét alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatásos jelentése. Budapest, július 4.

A depressziók Európa keleti fele és középső részei felől egyesültek, míg az atlanti ocean felől magas nyomás közeledik a kontinens felé. Az idő a depressziók hatása alatt európaszerinte esős, vagy zivataros és délnyugaton és délen helyenkint viharos volt. A hőmérséklet nyugatról emelkedik. A hőmérséklet a napközben kevés kivétellel az egész országra kiterjedt és mennyisége átlag 15-25 mm. között volt. Az hőmérsékletváltozás jelentéktelen. Az Alföldet felében és a Dunántul zivatarok voltak, elvétve jégeső kíséretében. Romboldó jégverésről értesít Nagy-Lak. Küldés. Északnyugati légáramlás az esőzések után, változókéony és egyelőre még hűvös idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Pécs, Szeged, Győr) and water level (m, ft) for July 4 and 5.

Advertisement for Dr. Garai Antal, a doctor specializing in various diseases. Text includes 'A nekünk bemutatott számlát megfizethető, hiteles közzétételről folytatás ellen megvásárolható az ennél rendelés-intézet a legmelegebben ajánljuk.' and 'TITKOS BETEGSÉGEKET'.

Large advertisement for Dr. Mitzger's 'NEMI BETEGSÉGEK' (Sexual Diseases) treatment. Includes text 'Kétségkívül Kataphorése gyógyszer' and 'Dr. MITZGER'.

Advertisement for Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság (Imperial Southern Railway Company). Lists numbers of shares and their values, along with interest rates and company information.

Advertisement for Huszár Gyógyszerészfőle 'Poloskatin' medicine, highlighting its effectiveness and availability.

Advertisement for Dr. Fabinyi J. Titkos betegségek (Secret Diseases), a specialist in various ailments, located in Budapest.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1901. július hó 5-én.

A görög rabszolg.

Operette 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Fordították Makai Emil és Pásztr Arpád. Zenejét szerzette Sidney Jones.
Kezdete 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Péntek, 1901. július hó 5-én.

Sziklai Kornél és Láng Etel mint vendég.

Ócska brigadéros.

Látványos bohóság önékel és táncokkal egy próloggal és 4 felvonással. Irta Föld Mátyás. Zenejét összeállította Barna Izsó.
Kezdete 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Péntek, 1901. július hó 5-én.

Zárva.

ŐS-BUDAVARA

Ma, pénteken, fényes kilvilágítás mellett

ELITE-ESTÉLY.

Fényes tűzijáték.

A nagy Vartető-színpadon

nagyszerű új műsor

Les Alexandros, a jelenkor legjobb akrobatái, La és Do, francia ucal énekesek. The Orlino, angol komikus akrobaták. Les Gignac, német francia párdalok. The 3 sisters Lorison, angol énekesek és a többi különlegességek fellépéssel.
A m. kir. budapesti honvéderületi zenekar hangversenye.
Ben-Ali-Bey varázsszáma, a Folles Unprice vendéglátéka új műsoraikkal. — Amerikai scouting rink. — Olasz hercegnői zenekar.

Belpódiáj 1 korona. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. A töredékben váltott kedvezmény. jegyek 10 f. felülzárással érvényesek. A földalatti villamos éjjel 1/2 óráig közlekedik. Társaskocsik egész éjjel.

BUTOR részletfizetésre!

Államias városi tisztviselő, katonatisztok, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levelezőgyel beküldés ellen bérmentve küld felénk cég R. osztálya.

A Dunapart legszébb partján a Szt.-Lukácsfői partvendéglőben délelőt, délután és este K a t o n a - h a n g - v e r s e n y e k k i t ű n ő ö t l e k , j ó k i z o l g a l a t , olcsó árak.

Veszek

sátoházi cédulát régi arany ezüstáru t Brillánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett FRIED A. órák és ékszerész Kerepest-ut 2. szám.

Dreyfus Alfréd Ot év életemből (Szemvedéseim az Országgyűlésen töltött rabságom alatt). Dreyfus kapitány sajakkel rajz- és kézirattal. Második teljes kiadás. Képekkel 230 oldalnyi tartalommal 40 kr. Beküldés ellenében bérmentve, ha azonban utána kiküldés kívántatik 30 kr.-val drágább.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

A G. sorozatu 262.000 márká névértékű, még ki nem bocsátott 39/0-os kötvények közül az 1901. évi július 1-én megejtett harmadik nyilvános sorsolásnál a következő számok huzattak ki:

70 drb kötvény á 300 márká

6021 sz.-tól	6030 sz.-ig	12261 sz.-tól	12270 sz.-ig	18761 sz.-tól	18770 sz.-ig
6961	6670	13401	13410	18881	18890
9461	9470				

325 drb kötvény á 400 márká

20616 sz. tól	20620 sz.-ig	37226 sz.-tól	37230 sz.-ig	53391 sz.-tól	53395 sz.-ig
21026	21030	37556	37560	53611	53615
21861	21865	39526	39530	53681	53685
22556	22560	39636	39640	54116	54120
23341	23345	39746	39750	54506	54510
24141	24145	39836	39840	54811	54815
25601	25605	41796	41800	55791	55795
25676	25680	42391	42395	55841	55845
27691	27695	42786	42790	56286	56290
27881	27885	43221	43225	56671	56675
28201	28205	44806	44810	57101	57105
28341	28345	46236	46240	57486	57490
30371	30375	47586	47590	57531	57535
30586	30590	47641	47645	57801	57805
32341	32345	47761	47765	57821	57825
32556	32560	49616	49620	58771	58775
32871	32875	49716	49720	59391	59395
33066	33070	50196	50200	60026	60030
33416	33420	50346	50350	60176	60180
34556	34560	51111	51115	60496	60500
36396	36400	51791	51795	61121	61125
37176	37180	53336	53340		

50 drb kötvény á 2000 márká

61255 sz.	62274 sz.	63245 sz.	64426 sz.	69313 sz.	67281 sz.
61286	62281	63344	64485	69355	67458
61694	62439	63454	64614	69630	67718
61711	62528	63636	65072	69647	67850
61769	62561	63709	65132	69646	68073
61954	62770	63949	65163	69512	68227
62019	62792	63964	65581	69699	68257
62161	62848	64069	65822	69722	68529
62169	63158	64117	66061	69795	68557
62211	63235	64207	66248	67280	

Bécs, 1901. július 1-én. Az igazgató-tanács.

!!Nélkülözhetetlen minden sérvbajosnak!!

a POLITZER által felalált és legújabb ismét megjavított cs. és kir. kiad. szab. gumisérvkötő, mert az eddigi sérvkötők összes hiányát pótolja és enyhülést meg nyújtalmat szerez. A legújabb orvosi technikákkal a sérvkötőt a legjobbnak ismerték el és számos hely- és külföldi kórházban irat bizonyítja előszerítségét. A tiszta gumiból készült sérvkötő ártalmatlan, hogy teljesen elföld a sérvkötőt nem okozza, nem okoz kellemetlen nyomást és ugy éjjel, mint nappal hordható.

Árak: egyoldali 7 és 10 frt., kétoldali 10 és 16 frt.

Megrendeléseket pontosan a legújabb titeltartás mellett eszközöl Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szab. kötszereszek.

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 10/h. Legjobb cég és szakmában a fővárosban.

Árjegyzéket 25-kr. levelezőgyel beküldés ellen bérmentve küld felénk cég R. osztálya.

REMIKIRÓK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és világirodalom kincsesháza. Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Nemzetünk műveltsége immár hála istennek annyira megerősödött, hogy alig van e hazában család, a mely butorára mellőzhető részének nem tartaná a könyvesszéknét vagy legalább a szerény könyvespolcát. De azaz sok helyütt ninesenek még tisztán, milyen könyvek valók a helyre? Nos hát, e kérdésre csak egy válasz lehet: a családi könyvtárba első sorban azok a könyvek valók, melyek az emberi szellem termékeinek minőségi-javát teszik, a melyeket évezredek, évszázadok, vagy legalább nemzedékek magasztalása hirdettek szépnek, melyeket így a mult mar ugyszólván szentesített, melyeknek ismerete nélkül iskolázott embert képzni sem lehet. Azokat az írókat, kik ilyen könyveket tudtak teremni, klasszikusoknak, magyar szóval remikiróknak hívják. Ezek az írók azok, kiknek munkái nem hiányozhatnak egyetlen művelt házból sem. E remikirók legjobb alkotásából fog állani az a Remikirók Képes Könyvtára, melyet az alulírott cég megindított, s melynek kiadó díszje is méltó lesz azokhoz a szellemi kincséhez, melyeket tartalmazni fog.

Természetes, hogy mindennek elől a magyar irodalom nagy nevelő fogják ékesíteni s gyűjteményét. Zrínyi Miklóstól Petőfi Sándorig a hány dicso írója volt nemzetünknek: valamennyi ott lesz s soroztatban. Ott lesz könyveink élen soroztatban, ott lesz életük rajza, a legkiválóbb szakemberek tollából, ott lesz jegyzetek és magyarázatok formájában minden, a mi teljes megértésükhöz szükséges.

De be lehet-e érni ennyivel, pusztán nemzetünk irodalmának ismeretével? Azok a nagy nevek, melyek idegen országok költészetének búszkéségei, hiányozhatnak-e a művelt magyar család könyvtárából? — Nem! — Homer, Shakspere, Góthe s még sokan mások nem pusztán egyetlen nemzetet, a világirodalom hároszát ok, kiket minden nemzet magáévá tett, átültetve őket nyelvébe. Ezeket is adnia kell Képes Könyvtárunknak: meglévő fordításban, a hol van ilyen jó, új fordításban, a hol a meglévők elavultak vagy más okokból nem megfelelők. S itt sem fog hiányozni minden író elől az arckép, a magvas bevezetés életről és munkásságáról, valamint nem fognak hiányozni a bőseges jegyzetek, melyek azt a művelt könnyen megértővé tegyék mindenkire nézve.

Mindkét részét vállalatunknak a magyar remikirókat épűgy, mint az idegeneket, képekkel díszítjük. Ez illusztrációk nemcsak az olvasó képzelőtehetségének lesznek segítségére, éllebe varázsolva a költői munkák legszebb részeit: hanem mint elsőrangú magyar művészek rajza, önmagukban is értékesek lesznek. A könyvek, természetesen, mind egyforma alakban, egyforma szép és tiszta nyomással és egyforma díszes bekötési táblában jelennek meg, rajta az illető író arany-domborművé medallion-arcképével. Így a könyvesszéknéknek nemcsak tartalmuknál, hanem külsejükénél fogva is feltűnő ékeségei lesznek.

Noha a vállalat főtínebbi programja szerint a Remikirók Képes Könyvtára egységes, szerves gyűjtemény lesz: mindazonáltal az egyes remikirók között is, mint teljes, befejezett munkák kerülnek könyvpiaçra. Senkisenem lesz kénytelen minden kötetet megvásárolni, ellenben mindenki megvehet egy-egy remikirót magában is. A kötetek ára a lehető legolcsóbb lesz. Ara egy-egy illusztrált kötetnek árva legelőbb 3 kor., díszkötésben 5 korona, de ezt a csekély árt is szabadságában lesz a vevőnek részletekben törleszteni. Minden érvben egy kötet megjelensze van térben véve, de remélhetőleg ennél többei is fognak közrebocsátanni.

Az eddig megjelent két első kötet, Petőfi Sándor Összes Köteményei, kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A vállalat úgy a maga teljességében, valamint kötetenként külön-külön is, megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Az első két kötet már megjelent. Címök:

I. II. Petőfi Sándor Összes Köteményei. Életrajzi bevezetéssel ellátta Dr. Ferenczi Zoltán, 52 egész oldalas illusztrációval ellátta Mezey Gy. Tull, Telogy, Akanties. Ára a két díszkötetnek 10 kor.

A következő kötetek lesznek:

III. IV. Kisfaludy Sándor Összes Köteményei. Életrajzi bevezetéssel ellátta Zilahi Károly Béla. (Saját alatt.)

V. Tóth Kálmán Köteményei.

VI. Góthe. Faust. Ford. b. Decsy Lajos.

VII. Molière Remekai. I. rész. A főváros. — Dandin György. — A kenyveskötők. — A kocsmalátó doktor. Ford. az első hármat Nevezi Sándor, az utalót Gabányi Arpád.

VIII. Miksa Kelemen Törökországi Lovelői. Kiadó Bánóczi József.

IX. Tóth Ede Összes művei.

X. Musset Alfréd Válogatott Remekai: Kötemények, Elbeszélések, Színjátékok. Ford. Radó Antal.

XI. Zrínyi Miklós Összes Munkái.

Azútan tervbe vannak véve: Hazinszy, Berzsenyi, Csokonai, Kisfaludy Károly, Kölcsey remekai; az idegen irodalmakból: Homeros Illiás és Odüsszeia, Kempff József fordításában; Shakspeare remekai, Leopardi válogatott verses és prózai munkái, Byron válogatott költeményei, Ibsen legjobb drámai s. — egytől egytől a világirodalom legnagyobb nevelő, a nemzetek műveltségének legfényesebb szövevényei. Abban a tudásban, hogy ez újabb vállalatunk megindításával a nemzeti kultúrának nagy és fontos szolgálatot teszünk, ajánljuk azt a magyar haza pártfogásába!

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21.

CRÉME DE FANCHON

A 3 sziv véd. jeggyel.

Rögön emelődő és szépítő arckrém. Legjobb a világon. Ártalmatlan! Zsebtálcán!

Kis üvegy 1 k. Nagy üvegy 2 k. Forrást: „URSI” gyógyszertár. Budapest, Rákóczi-utca. Vilekre 23 sötét többlet bekötés után frissen.

Kapható mindenhol. Raktár: Török gyógysztár Budapest.

Legjobb Szegedi Szakácskönyv. Megjelent a Szegedi Új Szakácskönyv.

Irá: Szekula Teréz Otódi bővített és javított kiadás. Ára kemény kötésben 4 korona. Az összeg előzetes kiküldése után bérmentes számlát.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

ÁRNYÉK HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Breuer nővérek... Engelmann Mór... Franke Pál... Grosz Csirák-féle palota... Jambrikovits... Eckstein Bernát... Fischer J. D... Goldberger A. V... Haasenstein és Vogler... Leopold Gyula... Mosse Rudolf... Mezei Antal... Schwarcz József... Tenczer Gyula... Sikráy Samu... Kernberger Rozália... Ifj. Nagy Ottó... Nemetsék A. J... Rohonczy Ilona... Szántó Mór... Sopronyi V... Schönwald Ferencné... Toldi Lajos... Zilper és König... Bonda Józsefné... Deutch Miksáné... Weitzenfeld Jakab... Goldgruber Mór... Végzet... Ismételve... Házasság... Keréslet...

Egy 20-21 éves... Pénztárnokné... Egy intelligens... Villát... 1000 korona... KINÁLAT... Tátra-Lomniczon... Gőzcséplőkészletek... Intelligens nő... Telket... Csinosan... Kerekpárok... Érettségieltt egyén... Singer-varrógépek... Elegánsan... Svábhegyen... Csinos... Butor... The Berlitz School... Fordítások

Hegedű... Fűszerkereskedés... Egy új... Valódi Echo-Phonograph... Zongora... Vasrácok... Zongora... Ruha-varróné... Cimbalmozni... Erzsébet... Nincs ember... KHINAI... Alkalmi vétel! Butor.

Egyiptomi cigaretták... közvetlen Alexandriából... rendkívüli olcsó árak... Nonplus Ultra fajta

FONTOS cukorbetegeknek! "MUSOL" (örv. védve)... Mindenkin segítve... zalogcédulák... "MIRJAM"

En Csillag Anna!

Aki lakást keres... vagy kiadó lakása... van...

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint... Csillag Anna... BERLIN: Friedrichstrasse 56.

Aki személyzetet keres... vagy hely nélkül... van...

T. Csillag Anna úrnök! Kérem cimemre ismét 2 tégelyt... GAVRIAN-Auersperg grófné...

Aki valamit venni vagy eladni akar... stb. stb.

T. Csillag Anna úrnök! Kérem cimemre ismét 2 tégelyt... Lovag Lieb János...

a legjobb eredményt érheti el a „Budapesti Napló”... próbírdetései... utján.

Tek. Csillag Anna úrnök! A részemre szállított... Sandrock Adél...

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában... VIII. József-körút 18. Legelőcsőbb árak! Legjobb eredmény!

T. Csillag Anna úrnök! Kérem nekem kiváló... Ebensteini Girard Jakab...

T. Csillag Anna úrnök! Kérek egy tégely Csillag-féle hajkenőcsőt... Gróf Courcy Félix...

T. Csillag Anna úrnök! Kérem nekem kiváló... T. Csillag Anna úrnök! Hírnöves kenőcsőt...

T. Csillag Anna úrnök! Kérek egy tégely Csillag-féle hajkenőcsőt... Gróf Courcy Félix...

Gróf Courcy Félix... Bécs.

